

VODIČ ZA PRIMJENU DIREKTIVE O LIFTOVIMA 95/16/EC

15. maj 2007. god.

Odricanje od odgovornosti

Ministarstvo za vanjsku trgovinu i ekonomske odnose BiH ne preuzima odgovornost za sadržaj ili prevod ovog dokumenta. Pravno obavezujući dokument na teritoriji BiH je Naredba o sigurnosti liftova („Službeni glasnik BiH“ broj 44/10 od 31.05.2010.).

Ministarstvo komunikacija i transporta BiH, u skladu sa članom 5. Odluke o planu aktivnosti za realizaciju programa preuzimanja tehničkih propisa („Službeni glasnik BiH“ broj 89/06), nadležno je za implementaciju Naredbe o sigurnosti liftova („Službeni glasnik BiH“ broj 44/10), te će u smislu gore pomenutog člana izraditi i objaviti domaći vodič za Naredbu o sigurnosti liftova.

VODIČ ZA PRIMJENU DIREKTIVE O LIFTOVIMA 95/16/EC

Sadržaj

Uvod

Preambula
Citati
Obrazloženja

§ 1 Citati
§ 2 Zakonska osnova za Direktivu o liftovima
§ 3 Obrazloženja
§ 4 Zdravlje i sigurnost ljudi
§ 5 Novi pristup
§ 6 Prethodne direktive o liftovima
§ 7 Stavljanje van snage Direktive 84/528/EEC
§ 8 Propisi za postojeće liftove
§ 9 Standardi za postojeće liftove
§ 10 Izbor modula
§ 11 CE znak
§ 12 Harmonizirani standardi
§ 13 Prijelazni period
§ 14 Direktiva o građevinskim proizvodima
§ 15 Komitologija

Poglavlje I
Član 1(1)

§ 16 Područje primjene Direktive
§ 17 Liftovi
§ 18 Uređaji za dizanje osoba sa smanjenom pokretljivošću
§ 19 Dopuna Direktive o liftovima
§ 20 Sigurnosne komponente za liftove
§ 21 Sigurnosne komponente za postojeće liftove

Član 1(2)
Član 1(2)
Član 1(4)

§ 22 Definicija lifta
§ 23 Izuzeća
§ 24 Definicija montažera lifta
§ 25 Plasiranje lifta na tržište
§ 26 Plasiranje na tržište sigurnosnih komponenata za liftove
§ 27 Definicija sigurnosnih komponenata za liftove
§ 28 Definicija proizvođača sigurnosnih komponenata
§ 29 Definicija lifta-modela

Član 1(5)

§ 30 Primjena drugih direktiva
§ 31 Direktiva o elektromagnetskoj kompatibilnosti
§ 32 Direktiva o niskom naponu
§ 33 Obaveze zemalja članica u zaštiti zdravlja i sigurnosti
§ 34 Nadzor nad tržištem
§ 35 Grupa za administrativnu saradnju (ADCO) u oblasti liftova

Član 2(2)
Član 2(3)

§ 36 Veza između lifta i zgrade/građevine
§ 37 Armature, priključci ili instalacije u prostoru za lift
§ 38 Sistemi automatskog gašenja požara

Član 2(4)

§ 39 Propisi o liftovima u upotrebi
§ 40 Direktive o zdravlju i sigurnosti radnika
§ 41 Značajne modifikacije installiranih liftova
§ 42 Trgovinski sajmovi, izložbe i demonstriranja rada
§ 43 Osnovni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi za liftove
§ 44 Osnovni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi za sigurnosne komponente

Član 4(1)
Član 4(2)
Član 5(1)

§ 45 Slobodan protok liftova i sigurnosnih komponenata za liftove
§ 46 Slobodan protok ostalih komponenata za liftove
§ 47 Usklađenost liftova i sigurnosnih komponenata za liftove
§ 48 Nacionalni standardi i specifikacije

Član 5(2)

§ 49 Harmonizirani standardi
§ 50 Pretpostavka o usklađenosti
§ 51 Alternativne specifikacije
§ 52 Harmonizirani standardi za liftove
§ 53 Objavljivanje referenci harmoniziranih standarda

Član 5(3)	§ 54 Učestvovanje u standardizaciji i poslodavaca i uposlenika u industriji
Član 6(1)	§ 55 Nedostaci u harmoniziranim standardima
Član 6(2)	§ 56 Upute za primjenu
Član 6(3) i (4)	§ 57 Komitet za liftove
	§ 58 Radna grupa za liftove
Član 7	§ 59 Zaštitna klauzula
	§ 60 Liftovi ili sigurnosne komponente bez CE znaka
	§ 61 Neusklađeni liftovi ili sigurnosne komponente sa CE znakom
	§ 62 Zaštitna procedura
Poglavlje II	
Član 8	§ 63 Ocjenjivanje usklađenosti
Član 8(1)	§ 64 Proizvođač ili njegov ovlašteni zastupnik
	§ 65 Ocjenjivanje usklađenosti sigurnosnih komponentata
	§ 66 EC deklaracija o usklađenosti za sigurnosne komponente
Član 8(2)	§ 67 Ocjenjivanje usklađenosti liftova
Član 8(3)	§ 68 EC deklaracija o usklađenosti za liftove
Član 8(4)	§ 69 CE znak za druge direktive
Član 8(5)	§ 70 Osoba koja lift, ili sigurnosnu komponentu, plasira na tržište
Član 9	§ 71 Notificirana tijela
	§ 72 Notifikacija
	§ 73 Koordinacija notificiranih tijela
Poglavlje III	
Član 10(1)	§ 74 CE znak
Član 10(2)	§ 75 Postavljanje CE znaka
Član 10(3)	§ 76 Oznake koje mogu dovesti do zabune
Član 10(4)	§ 77 Nepropisno postavljanje CE znaka
Poglavlje IV	
Član 11	§ 78 Motivacija odluka i pravni lijekovi
Član 12	§ 79 Izvori informacija
Član 13	§ 80 Stavljanje van snage zamijenjenih direktiva
Član 14	§ 81 Direktiva o liftovima i Direktiva o građevinskim proizvodima
Član 15	§ 82 Implementacija Direktive
Član 16	§ 83 Preispitivanje Direktive o liftovima
Član 17	§ 84 Adrese na koje se Direktiva upućuje
	§ 85 Uvodne napomene
Dodatak I	
Napomena 1	§ 86 Relevantnost osnovnih zdravstvenih i sigurnosnih zahtjeva
Napomena 2	§ 87 Stanje tehničko-tehnološkog napretka
	§ 88 Upućivanje na harmonizirane standarde
Napomena 3	§ 89 Identificiranje i procjenjivanje opasnosti
Napomena 4	§ 90 Direktiva o građevinskim proizvodima
Pasus 1.1	§ 91 Relevantnost Direktive o mašinama
	§ 92 Revidirana Direktiva o mašinama
	§ 93 Primjena osnovnih zdravstvenih i sigurnosnih zahtjeva
	§ 94 Osnovni zahtjevi Direktive o mašinama koji su relevantni za liftove
	§ 95 Zahtjevi Direktive o mašinama koji su općenito primjenjivi
	§ 96 Principi integracije sigurnosti
	§ 97 Upotreba standarda za mašine kao podrška Direktivi o liftovima
Pasus 1.2	§ 98 Dimenzije i čvrstoća kabine lifta
	§ 99 Pristup kabini lifta za invalidna lica
	§ 100 Obezbeđivanje liftova koji su pristupačni invalidnim licima
	§ 101 Dopuna pasusa 1.2
Pasus 1.3	§ 102 Sredstva za vješanje i podupiranje kabine
Pasus 1.4.1	§ 103 Kontrola opterećenja
Pasus 1.4.2	§ 104 Detekcija prekoračenja brzine
Pasus 1.4.3	§ 105 Praćenje i ograničavanje brzine
Pasus 1.4.4	§ 106 Frikcioni bubnjevi
Pasus 1.5.1	§ 107 Pogonska mašina lita
Pasus 1.5.2	§ 108 Pristup pogonskoj mašini lifta
Pasus 1.6.1	§ 109 Projektovanje komandi za invalidna lica
Pasus 1.6.2	§ 110 Označavanje funkcija komandi

Pasus 1.6.3	§ 111 Međusobno povezivanje pozivnih strujnih krugova
Pasus 1.6.4	§ 112 Električna oprema
Pasus 2.1	§ 113 Pristup zoni kretanja kabine
Pasus 2.2	§ 114 Prostori ispod i iznad krajnjih položaja kabine
	§ 115 Liftovi bez stalnog slobodnog prostora ili skloništa
Pasus 2.3	§ 116 Prilazna vrata i uređaji za zabavljanje
Pasus 3.1	§ 117 Zatvorenost kabine lifta
Pasus 3.2	§ 118 Slobodan pad ili nekontrolirano kretanje kabine prema gore
Pasus 3.3	§ 119 Odbojnici
Pasus 3.4	§ 120 Dodatni zahtjev za sigurnosne uređaje
Pasus 4.1	§ 121 Rizici uzrokovani zatvaranjem prilaznih vrata i vrata kabine
Pasus 4.2	§ 122 Vatrootpornost prilaznih vrata
	§ 123 Standardi za ispitivanje vatrootpornosti prilaznih vrata
Pasus 4.3	§ 124 Sprečavanje sudara između kabine i protutegova
Pasus 4.4	§ 125 Oslobođanje i evakuacija „zarobljenih“ osoba
Pasus 4.5	§ 126 Komunikacija sa službom spašavanja
Pasus 4.6	§ 127 Kontrola temperature
Pasus 4.7	§ 128 Ventilacija
Pasus 4.8	§ 129 Osvjetljenje u kabini
Pasus 4.9	§ 130 Napajanje el. energijom sredstava za komunikaciju i nužnu rasvjetu
Pasus 4.10	§ 131 Liftovi za vatrogasce
Pasus 5.1	§ 132 Pločica montažera lifta
Pasus 5.2	§ 133 Samospašavanje
Pasus 6.1	§ 134 Priručnik uputstava za sigurnosne komponente
Pasus 6.2	§ 135 Priručnik uputstava i dnevnik za lift
Aneks II A	§ 136 EC deklaracija o usklađenosti za sigurnosne komponente
Aneks II B	§ 137 EC deklaracija o usklađenosti za liftove
Aneks III	§ 138 CE znak
	§ 139 CE znak za liftove
	§ 140 CE znak za sigurnosne komponente
Aneks IV	§ 141 Lista sigurnosnih komponenata
	§ 142 Amortizeri
	§ 143 Električni sigurnosni uređaji sa elektronskim komponentama
Aneks V A	§ 144 EC ispitivanje tipa za sigurnosne komponente
Aneks V B	§ 145 EC ispitivanje tipa za liftove
Aneks VI	§ 146 Završna inspekcija za instaliranje liftova
Aneks VII	§ 147 Kriteriji za ocjenjivanje notificiranih tijela
Aneks VIII	§ 148 Osiguranje kvaliteta proizvoda za sigurnosne komponente
Aneks IX	§ 149 Potpuno osiguranje kvaliteta za sigurnosne komponente
Aneks X	§ 150 Pojedinačna verifikacija faza projektovanja i instaliranja lifta
Aneks XI	§ 151 Usklađenost sa tipom za sigurnosne komponente
Aneks XII	§ 152 Osiguranje kvaliteta proizvoda za liftove
Aneks XIII	§ 153 Potpuno osiguranje kvaliteta za liftove
	§ 154 Područje primjene sistema potpunog osiguranja kvaliteta
	§ 155 Inspekcija projektnog rješenja
	§ 156 Završna inspekcija i ispitivanje u okviru sistema potpunog osiguranja kvaliteta
	§ 157 Ocjenjivanje sistema potpunog osiguranja kvaliteta
Aneks XIV	§ 158 Osiguranje kvaliteta proizvodnje za liftove

VODIČ ZA PRIMJENU
DIREKTIVE O LIFTOVIMA
95/16/EC

UVOD

U ovom Vodiču se navodi tekst Direktive o liftovima 95/26/EC i daju komentari njenih odredbi. Vodič su sastavile službe Evropske komisije, nakon konsultacija sa zemljama članicama i predstavnicima industrije liftova, kao i sa standardizacijom, notificiranim tijelima i korisnicima liftova. On je široko utemeljen na raspravama i zaključcima Radne grupe za liftove.

Komitet za liftove, formiran u skladu sa Članom 6(3) Direktive o liftovima, je odobrio ovaj Vodič. Najveći broj komentara odnosi se na pitanja specifična za Direktivu o liftovima.

Smjernice o općim koncepcijama, na kojima Direktiva počiva, mogu se pronaći u Komisijinom Vodiču za implementaciju direktiva zasnovanih na novom i globalnom pristupu.

Važno je naglasiti da se ovim Vodičem podupire jednoobrazno tumačenje i primjena odredbi Direktive o liftovima, a zakonsku snagu imaju samo tekstovi koji odredbe ove Direktive implementiraju u svakoj zemlji članici.

Evropska komisija je Vodič objavila na web stranici EUROPA na engleskom jeziku. Od država članica je zatraženo da sačine verzije ovoga Vodiča na drugim jezicima, međutim, Komisija je provjerila samo englesku verziju pa, u slučaju sumnji, treba upućivati na ovu verziju.

Predviđa se redovito ažuriranje Vodiča kako bi se uključila mišljenja Komiteta za liftove, ili odgovori na pitanja koja su se pojavila u toku primjene Direktive, a sa kojim se usaglasila Radna grupa za liftove. Vodič uključuje veze sa određenim brojem referentnih dokumenata.

U Vodiču koji slijedi, tekst Direktive je uokviren i napisan italik slovima crvenom bojom, a komentari su prezentirani ispod teksta Direktive normalnim tekstom crne boje.

DIREKTIVA EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA 95/16/EC
od 29. juna 1995. godine
za usklađivanje zakona zemalja članica u vezi sa liftovima

PREAMBULA DIREKTIVE O LIFTOVIMA – CITATI

§ 1 Citati

Citati, uključeni u preambulu Direktive o liftovima, pokazuju zakonsku osnovu Direktive, mišljenja relevantnog savjetodavnog Komiteta kao i proceduru prema kojoj je Direktiva usvojena. Upućivanje na članove EC Ugovora su ona upućivanja koja su bila na snazi kada je Direktiva usvojena, pa su bila prenumerirana.

EVROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EVROPSKE ZAJEDNICE, -

Uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Evropske ekonomske zajednice, a naročito njegov Član 100 a,

Uzimajući u obzir prijedlog Komisije, ⁽¹⁾

Uzimajući u obzir mišljenje Ekonomskog i socijalnog komiteta, ⁽²⁾

Postupajući u skladu sa procedurom propisanom u Članu 189 b Ugovora⁽³⁾ u svjetlu integralnog teksta kojeg je odobrio Mirovni komitet 17.maja 1995.,

§ 2 Zakonska osnova za Direktivu o liftovima

Zakonsku osnovu Direktivi o liftovima pruža Član 95 EC Ugovora (prvobitno Član 100A) koji Vijeću omogućuje usvajanje mjera za harmonizaciju zakonodavstva zemalja članica radi osiguranja uspostavljanja i funkcioniranja unutrašnjeg tržišta. Takve mjere moraju, kao osnovu uzeti visok nivo zaštite zdravlja i sigurnosti ljudi i okoline.

Na ovaj način, Direktiva o liftovima ima dvostruki cilj: dozvoljavanje slobodnog protoka liftova i sigurnosnih komponenata za liftove u okviru unutrašnjeg tržišta, osiguravajući istovremeno da takvi proizvodi pružaju visok nivo zaštite zdravlja i sigurnosti ljudi.

Slijedeći prijedlog Komisije, a nakon konsultacija sa Ekonomskim i Socijalnim komitetom, Evropski Parlament i Vijeće su usvojili Direktivu o liftovima u skladu sa procedurom suodlučivanja koja je propisana u Članu 251 EC Ugovora (raniji Član 189B).

Fusnote ovih citata upućuju na sukcesivne korake procedure.

⁽¹⁾ OJ No C 62, 11. 3. 1992., p. 4. i OJ No C 180, 2. 7. 1993, p. 11.

⁽²⁾ OJ No C 287, 4. 11. 1992., p. 2.

⁽³⁾ Mišljenje Evropskog parlamenta od 29. oktobra 1992. (OJ No C 305, 23. 11. 1992., p. 114.)
Zajednička pozicija Vijeća od 16. juna 1994. (OJ No C 232, 20. 8. 1994, p. 1.) i

PREAMBULA DIREKTIVE O LIFTOVIMA –OBRAZLOŽENJA

§ 3 *Obrazloženja*

Obrazloženjima se uvode osnovne odredbe Direktive i u njima su predstavljeni razlozi za njihovo usvajanje. Obrazloženja, kao takva, nemaju zakonsku snagu i obično nisu prisutna u nacionalnoj legislativi koja implementira Direktivu. Međutim, obrazloženja pomažu razumijevanju Direktive, naročito, pojašnjavajući značenje određenih riječi. U slučaju sudskog spora, sudovi mogu razmotriti obrazloženja radi utvrđivanja namjera Vijeća i Parlamenta pri izradi nacрта određenih odredbi. U objavljenom tekstu, obrazloženja nisu numerisana. Ovdje (u Vodiču) obrazloženja su numerisana radi lakšeg upućivanja, iako redoslijedu njihovog navođenja ne bi trebalo pridavati posebnu važnost.

Obrazloženje br.1

S obzirom na to da su zemlje članice odgovorne za zdravlje i sigurnost ljudi na svojoj teritoriji ;

§ 4 *Zdravlje i sigurnost ljudi*

Zaštita ljudskog zdravlja i sigurnosti je fundamentalna dužnost i isključivo pravo država članica. Slijedeći usvajanje Direktive o liftovima, odgovornost zemalja članica da obezbijede zdravlje i sigurnost ljudi, s obzirom na rizike obuhvaćene Direktivom, podrazumijeva osiguranje ispravne primjene zahtijeva Direktive – vidjeti komentare uz [Član 2\(1\)](#).

Obrazloženje br.2

S obzirom da je pasusima 65 i 68 Bijele knjige o dovršavanju izgradnje unutrašnjeg tržišta, koju je Vijeće Evrope odobrilo u junu 1985.godine, predviđen novi pristup usklađivanju zakona;

§ 5 *Novi pristup*

Regulatorna tehnika, poznata kao "Novi pristup tehničkoj harmonizaciji i standardima", usvojena je sa ciljem dovršenja izgradnje unutrašnjeg tržišta⁴. Prema "Novom pristupu", harmonizacija nacionalnog zakonodavstva je ograničena na osnovne (bitne) zdravstvene i sigurnosne zahtjeve koje proizvodi, plasirani na tržište Zajednice, moraju zadovoljiti radi koristi od slobodnog protoka unutar Zajednice, dok se tehničke specifikacije za ispunjavanje tih osnovnih zdravstvenih i sigurnosnih zahtjeva daju u evropskim harmoniziranim standardima – vidjeti komentare uz [Obrazloženje 8](#) i komentare uz [Član 5\(2\)](#).

⁴ Odluka Vijeća od 7. maja 1985. god.; Službeni glasnik C136, 04/06/1985 p.1-9

Obrazloženje br.3

S obzirom da Direktiva vijeća 84/529/EEC od 17. septembra 1984. godine o usklađivanju zakona zemalja članica, koji se odnose na električki, hidraulički ili uljno-električki pogonjene liftove, ne obezbjeđuje slobodan protok za sve tipove liftova; s obzirom da razlike između obaveznih odredbi različitih nacionalnih sistema za tipove liftova, koji nisu obuhvaćeni Direktivom 84/529/EEC, predstavljaju barijere za trgovinu u Zajednici; s obzirom da bi nacionalni propisi za liftove trebali, zbog toga, biti harmonizirani;

§ 6 Prethodne direktive o liftovima

Sigurnost električki pogonjenih liftova bila je obuhvaćena Direktivom 84/529/EEC čiji su tehnički zahtjevi bili bazirani na evropskom standardu EN 81-1: 1977. Ova Direktiva je dopunjavana nekoliko puta, a posebno Direktivom 90/486/EEC kojom je prošireno područje primjene Direktive 84/529/EEC uključivanjem hidraulički pogonjenih liftova, nakon usvajanja standarda EN 81-2 : 1987. godine. Ove direktive su ukinute od 1. jula 1999.god. kada su postale obavezne odredbe Direktive 95/16/EC. Direktiva "novog pristupa" o liftovima 95/16/EC ima šire područje primjene nego opozvane direktive, jer ona propisuje zajedničke osnovne zdravstvene i sigurnosne zahtjeve za liftove, bez obzira na korištenu pogonsku tehniku.

Obrazloženje br. 4

S obzirom da je Direktiva Vijeća 84/528/EEC od 17. septembra 1984.godine o usklađivanju zakona zemalja članica, koji se odnose na zajedničke propise za dizalice i mehanički upravljane uređaje, ⁽⁵⁾ a koja služi kao okvirna Direktiva za dvije posebne Direktive, to jest, Direktivu 84/529/EEC i Direktivu Vijeća 86/663/EEC od 22. decembra 1986.god. o usklađivanju zakona zemalja članica u vezi sa samohodnim industrijskim dizalicama ⁽⁶⁾, ukinuta Direktivom Vijeća 91/368/EEC od 20. juna 1991. god., koja dopunjuje Direktivu 89/392/EEC o usklađivanju zakona zemalja članica koji se odnose na mašine ⁽⁷⁾;

§ 7 Stavljanje van snage Direktive 84/528/EEC

Direktiva 84/528/EEC je jedna okvirna direktiva koja pruža osnovu za dvije posebne direktive: Direktivu 84/529/EEC o električnim i hidrauličnim liftovima, koja je pomenuta u prethodnom obrazloženju, i Direktivu 86/663/EEC o samopogonjenim industrijskim dizalicama. Ova druga direktiva je ukinuta Direktivom o mašinama, a prva direktiva je ukinuta Direktivom 95/16/EC, pa zato okvirna Direktiva 84/528/EEC nema više nikakvu svrhu i mogla bi se, isto tako, staviti van snage – vidjeti komentare uz [Član 13](#).

Obrazloženje br.5

S obzirom na to da je 8. juna 1995.godine Komisija usvojila preporuku br. 95/216/EC ⁽⁸⁾ koja se odnosi na unapređenje sigurnosti postojećih liftova u zemljama članicama ;

§ 8 Propisi za postojeće liftove

Direktiva 95/16/EC je zasnovana Članu 95 EC Ugovora kojim je Zajednici omogućeno usvajanje mjera za harmonizaciju nacionalne legislative u cilju osiguranja slobodne cirkulacije roba na jedinstvenom tržištu. Ona se bavi plasmanom na tržište i stavljanjem u upotrebu liftova i sigurnosnih komponenata za liftove, pa se tako primjenjuje samo na nove proizvode.

Međutim, kada je Direktiva usvojena, Evropski parlament je bio zainteresiran i za poboljšanje sigurnosti postojećih liftova. Sigurnost postojećih liftova je isključiva odgovornost zemalja članica. Ipak, u isto vrijeme kada je usvojena Direktiva o liftovima, sigurnost postojećih liftova je bila predmet [Preporuke Komisije 95/216/EC od 8. juna 1995. godine.](#)

Činjenica da se Komisijina preporuka 95/216/EC pominje u nekom Obrazloženju uz Direktivu 95/16/EC, pokazuje da ona predstavlja želju tri evropske institucije: Vijeća, Evropskog Parlamenta i Komisije. Međutim, ova Preporuka nije Direktiva, pa zbog toga nije obavezujuća za države članice koje je mogu implementirati po vlastitom nahođenju, uzimajući u obzir situaciju u svakoj zemlji i postojeće državno zakonodavstvo.

§ 9 Standardi za postojeće liftove

Preliminarna napomena u Aneksu Komisijine preporuke 95/216/EC pokazuje da se standardi EN 81, dijelovi 1 i 2, mogu primijeniti kad god je moguće radi dobijanja brojčanih vrijednosti koje se odnose, posebno, na vrijednosti dimenzija, tolerancija, brzina ili ubrzanja.

CEN je 2003. godine usvojio standard EN81-80⁵ koji nacionalnim vlastima, vlasnicima liftova, tijelima za inspekciju liftova i kompanijama za održavanje daju smjernice za poboljšanje sigurnosti postojećih liftova, s ciljem postepenog dovođenja svih postojećih liftova za putnike i robe (terete) na današnji tehničko-tehnološki nivo sa stanovišta sigurnosti.

U standardu EN81 – 80 nisu navedeni osnovni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi Direktive o liftovima. Zbog toga on nema status koji imaju harmonizirani standardi koji podupiru Direktivu, pa ne prenosi pretpostavku o usklađenosti sa bilo kojom legislativom Zajednice.

Obrazloženje br. 6

S obzirom na to da će osnovni zahtjevi ove Direktive garantovati planirani nivo sigurnosti samo ako odgovarajuće procedure za ocjenjivanje usklađenosti, izabrane među odredbama Odluke Vijeća 93/465/EEC od 22. jula 1993.god., koje se tiču modula za razne faze u procedurama za ocjenjivanje usklađenosti i pravila za postavljanje i korištenje CE znaka usklađenosti, koje su određene za korištenje u direktivama tehničke harmonizacije, obezbjeđuju usklađenost sa pomenutim zahtjevima.

§ 10 Izbor modula

Direktiva o liftovima pruža montažerima liftova i proizvođačima sigurnosnih komponenata za liftove široku mogućnost izbora procedura za ocjenjivanje usklađenosti koje su zasnovane na tzv. "modulima" opisanim u [Odluci Vijeća](#)

⁵ EN81-80 : 2003 – Propisi sigurnosti za projektovanje i montažu liftova – Postojeći liftovi – Dio 80: Propisi za poboljšanje sigurnosti postojećih putničkih i putničko-teretnih liftova.

[93/465/EEC](#). Direktiva o liftovima je, tako, jedan dobar [primjer primjene](#) "Globalnog pristupa ocjenjivanju usklađenosti".

Obrazloženje br. 7

S obzirom na to da CE znak mora biti vidljivo postavljen na liftove ili na određene sigurnosne komponente liftova, koji zadovoljavaju osnovne zdravstvene i sigurnosne zahtjeve ove Direktive, kako bi oni mogli biti plasirani na tržište;

§ 11 CE znak

CE znak je vidljiv simbol koji pokazuje da liftovi i sigurnosne komponente za liftove zadovoljavaju zahtjeve ove Direktive i da su bili predmet odgovarajuće procedure ocjenjivanja usklađenosti - vidjeti komentare uz [Član 10](#).

Obrazloženje br. 8

S obzirom na to da ova Direktiva definiše samo opšte osnovne zdravstvene i sigurnosne zahtjeve; s obzirom da je za pružanje pomoći proizvođačima da dokažu usklađenost sa ovim osnovnim zahtjevima, poželjno imati standarde harmonizirane na Evropskom nivou koji se odnose na prevenciju rizika koji su rezultat projektovanja i montaže liftova, kao i zato da se omogući verifikacija usklađenosti sa osnovnim zahtjevima ; s obzirom da takve standarde na Evropskom nivou sastavljaju privatna tijela i da oni moraju zadržati svoj neobavezujući status; s obzirom na to da su Evropski komitet za standardizaciju (CEN) i Evropski komitet za elektrotehničku standardizaciju (Cenelec) priznati kao kompetentna tijela za usvajanje harmoniziranih standarda u skladu sa opštim smjernicama za saradnju između Komisije, CEN-a i Cenelec-a potpisanim 13. novembra 1984.god.; s obzirom na to da je harmonizirani standard, prema ovoj Direktivi, tehnička specifikacija koju su CEN i/ili Cenelec usvojili na bazi mandata kojeg su dobili od Komisije, u skladu sa Direktivom Vijeća 83/189/EEC od 28. marta 1983.god. koja propisuje proceduru za pružanje informacija u oblasti tehničkih standarda i propisa prema gore pomenutim opštim smjernicama;

§ 12 Harmonizirani standardi

U ovom obrazloženju se definiraju pojam harmonizirani standard i nazivi evropskih organizacija za standardizaciju koje su odgovorne za sastavljanje takvih standarda. Najveći broj harmoniziranih standarda, koji se odnose na liftove, razradio je CEN.

Zakonski okvir za evropsku standardizaciju sada daje [Direktiva 98/34/EC](#) (konsolidira odredbe Direktive 83/189/EEC i njene uzastopne dopune) kojom je propisana procedura pružanja informacija u oblasti tehničkih propisa i standarda. Primjenom harmoniziranih standarda se prenosi pretpostavka o usklađenosti sa osnovnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima koji su obuhvaćeni ovim standardima.

Da bi mogli prenijeti ovu pretpostavku o usklađenosti, reference ovih standarda moraju biti objavljene u Službenom glasniku Evropske unije - vidjeti komentare uz [Član 5\(2\)](#).

Obrazloženje br. 9

S obzirom da bi trebao biti napravljen propis za prijelazne aranžmane kojima bi bilo omogućeno montažerima da plasiraju na tržište liftove proizvedene prije datuma primjene ove Direktive;

§ 13 Prijelazni period

Ovim obrazloženjem se priznaje potreba za jednim prijelaznim periodom radi omogućavanja montažerima i proizvođačima da svoje proizvode prilagode zahtjevima Direktive, te da zemlje članice mogu ocijeniti, odobriti i notificirati tijela odgovorna za provođenje procedura ocjenjivanja usklađenosti. Dozvoljen je prijelazni period od dvije godine do dana početka primjene – vidjeti komentar uz Član 15.

Obrazloženje br. 10

S obzirom na to da je ova Direktiva sačinjena da pokrije sve rizike vezane za liftove koje upotrebljavaju njihovi korisnici i lica koja borave na građevini; s obzirom da ovu Direktivu treba posmatrati kao Direktivu u smislu Člana 2(3) Direktive Vijeća 89/106/EEC od 21. decembra 1988.god. o usklađivanju zakona, propisa i administrativnih odredbi zemalja članica koje se odnose na građevinske proizvode;

§ 14 Direktiva o građevinskim proizvodima

U ovom obrazloženju se objašnjava odnos između Direktive o liftovima 95/16/EC i Direktive o građevinskim proizvodima 89/106/EEC – vidjeti komentar uz [Član 14](#) i [Uvodnu napomenu 4 Aneksa I](#).

Obrazloženje 11

S obzirom da je sporazumom o "modus vivendi" između Evropskog Parlamenta, Vijeća i Komisije koji se odnosi na primjenu mjera za djelovanje, usvojenih u skladu sa procedurom propisanom u članu 189 b EC Ugovora, postignut 20. decembra 1994. godine.

§ 15 Komitologija

Ovo obrazloženje se odnosi na sporazum između institucija Zajednice koje imaju određenu ulogu u funkcioniranju komiteta koji pružaju pomoć Komisiji u provođenju mjera implementacije određenih Direktiva (poznat kao "komitologija") u okviru člana 251 EC Ugovora (ranije Član 189B).

Treba napomenuti da je Član 6 Direktive o liftovima dopunjen Uredbom 1882/2003/EC kako bi se odredbe, koje se odnose na Komitet za liftove, usaglasile sa [Odlukom 1999/468/EC](#) o komitologiji.

ČLANOVI DIREKTIVE O LIFTOVIMA

POGLAVLJE I

Područje primjene, plasiranje na tržište i slobodan protok

Član 1(1)

Ova Direktiva se mora primjenjivati na liftove koji su u stalnoj upotrebi u zgradama i drugim građevinama, kao i na sigurnosne komponente liftova čiji je spisak dat u Aneksu IV.

§ 16 Područje primjene Direktive

U Članu 1 je definirano područje primjene Direktive, tj. familija proizvoda na koje su odredbe Direktive primjenjive. Područje primjene je određeno pomoću definicija datih u Članu 1(2) i ograničeno je isključenjima navedenim u Članu 1(3). Odredbe Direktive se primjenjuju na dvije glavne klase proizvoda: liftove definirane u Članu 1(2) i sigurnosne komponente za liftove navedene u Aneksu IV.

§ 17 Liftovi

U Članu 1(1) stoji da su liftovi, na koje se Direktiva primjenjuje, oni liftovi "koji opslužuju zgrade i druge građevine". Ovo se podudara sa najčešćom upotrebom riječi "liftovi". Uređaji za dizanje koji služe za slične funkcije transporta, ali koji su instalirani na vanjskim planinskim ili gradskim lokacijama nisu, općenito, obuhvaćeni Direktivom o liftovima. Najveći broj ovih uređaja na otvorenom prostoru je obuhvaćen Direktivom 2000/9/EC koja se odnosi na žičare – vidjeti komentare uz [Član 1\(3\)](#).

Samo liftovi koji "trajno" opslužuju zgrade i druge građevine spadaju u područje primjene Direktive o liftovima. Zbog toga se Direktiva ne primjenjuje na liftove koji su instalirani privremeno, naprimjer, za prijevoz građevinskih radnika – vidjeti komentar uz [Član 1\(3\)](#).

Direktiva 95/16/EC se primjenjuje na liftove koji se prvi put plasiraju na tržište i stavljaju u upotrebu. Prema tome, ona se primjenjuje na nove liftove. Komitet za liftove, formiran u skladu sa Članom 6(3) Direktive, izrazio je mišljenje⁶ da u nove liftove, koji potpadaju pod odredbe Direktive 95/16/EC, spadaju:

- liftovi instalirani u novim zgradama/građevinama;

⁶ Mišljenje je prihvaćeno na sastanku Komiteta za liftove održanog 9. septembra 2004. godine

- liftovi instalirani u postojećim zgradama/građevinama⁷;
- liftovi instalirani u postojećim prostorima za liftove, kao zamjena postojećih liftova, uključujući slučajeve kada su zadržane postojeće vođice i/ili njihova sredstva za pričvršćivanje.

§ 18 Uređaji za dizanje za osobe sa smanjenom pokretljivošću

U Komentarima Komisije za Direktivu o mašinama, koji su prvi put objavljeni 1993. godine, a zatim u drugom izdanju objavljeni 1999. godine, stoji:

*"platforme za dizanje koje se kreću vertikalno ili pod uglom (koso), a namijenjene su za prijevoz hendikepiranih osoba, obuhvaćene su Direktivom o mašinama, kao što su i slični uređaji pričvršćeni na stepenicama"*⁸.

Ovakve platforme za dizanje nisu predmet Direktive o liftovima, jer one nemaju kabine za zaštitu lica koja se podižu. Međutim, ovo ne znači da montažer lifta može zaobići primjenu zahtjeva Direktive o liftovima jednostavno opremajući lift nosačem koji nije potpuno zatvoren, pošto je za obezbjeđenje sigurnosti osoba neophodna potpuno zatvorena kabina.

Harmonizirani standardi koji se odnose na uređaje za dizanje namijenjene osobama sa smanjenom pokretljivošću razrađeni su, po nalogu Komisije, u okviru Direktive o mašinama⁹. Relevantni nacrti standarda su prEN81-40 i prEN81-41¹⁰.

§ 19 Dopuna Direktive o liftovima

Komisija i države članice su se saglasile da razgraničenje između područja primjene Direktive o liftovima i Direktive o mašinama nije dovoljno jasno.

Zbog ovoga, [Revidirana Direktiva o mašinama 2006/42/EC](#)¹¹ u članu 24(1) uključuje jednu dopunu područja primjene Direktive o liftovima 95/16/EC (izmjene su podvučene):

Ovim se Direktiva 95/16/EC dopunjuje kako slijedi:

1. u Članu 1, stavove 2 i 3 treba zamijeniti slijedećim:
2. 'Za potrebe ove Direktive, "lift" znači sredstvo za podizanje koje opslužuje određene nivoe, koje ima nosac koji se kreće duž krutih vođica pod uglom većim od 15° u odnosu na horizontalu, a koje je namijenjeno za transport:
 - osoba,
 - osoba i tereta/roba,

⁷ "Postojeća zgrada/građevina" je definirana u standardima EN 81, dijelovi 1 i 2, kao zgrada/građevina koja se koristi ili je već korištena prije upućivanja narudžbe za lift. Građevina čija je unutrašnja struktura potpuno obnovljena tretira se kao nova građevina (vidjeti fusnotu 2 klauzule 1.3.(b) standarda).

⁸ Zakonodavstvo Zajednice o mašinama – komentari o Direktivi 89/392/EEC i Direktivi 91/368/EEC, [Izdanje 193 p.15. Legislativa Zajednice o mašinama – komentari o Direktivi 98/37/EC – 1999. Izdanje](#), p.30, stav 98.

⁹ Mandat za standardizaciju M/008 dat je CEN-u a tiče se mašina koje predstavljaju opasnosti uzrokovane podizanjem ili kretanjem osoba.

¹⁰ prEN81-40- Stepenični liftovi i kose platforme za dizanje namijenjene licima sa smanjenom pokretljivošću i prEN81-41 – Vertikalne platforme za dizanje namijenjene osobama sa smanjenom pokretljivošću.

¹¹ [Direktiva 2006/42/EC](#) Evropskog parlamenta i Vijeća od 17. maja 2006. godine o mašinama, koja dopunjuje Direktivu 95/16/EC (prerađena) – OJEU L 157 od 9.6.2006, p.24.

- samo tereta ako je nosač pristupačan, tj. ako u njega osoba može ući bez poteškoća i ako je opremljen komandama koje su raspoređene u nosaču, ili su na dohvat osobe koja se nalazi u nosaču.

Uređaji za dizanje koji se kreću po stalnim fiksnim putanjama, čak i ako se ne kreću duž krutih vođica, moraju biti tretirani kao liftovi koji su obuhvaćeni područjem primjene ove Direktive.

Pod terminom "nosač" podrazumijeva se dio lifta na kojem su osobe i/ili robe smještene u toku podizanja ili spuštanja.

3. Ova Direktiva se ne primjenjuje na:

- sredstva za dizanje čija brzina nije veća od 0,15 m/s,
- *dizalice na gradilištima,*
- *žičare, uključujući žične željeznice,*
- *liftove specijalno projektovane i proizvedene za vojne ili policijske namjene,*
- sredstva za dizanje sa kojih se mogu izvoditi radovi,
- *rudničke uređaje za dizanje,*
- sredstva za dizanje namijenjena za podizanje izvođača u toku umjetničkih predstava,
- *sredstva za dizanje ugrađena u transportna sredstva,*
- sredstva za dizanje spojena sa mašinama i namijenjena isključivo za pristup radnim mjestima, uključujući mjesta za pregled i održavanje mašina,
- *vozovi sa ozubljenim točkovima (na zupčastim šinama),*
- pokretne stepenice i mehaničke pješačke staze.

Prva alineja dopunjenog člana 1(3) podrazumijeva da, počev od 29. decembra 2009. godine kada Direktiva 2006/42/EC postane primjenjiva, liftovi sa brzinom kretanja $\geq 0,15$ m/s će biti isključeni iz područja primjene Direktive o liftovima i, prema tome, biće predmet Direktive o mašinama. Osim toga, u Aneksu I revidirane Direktive o mašinama dodati su osnovni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi koji će pokrivati specifične rizike vezane za mašine za dizanje koje opslužuju fiksne spratove.

Članom 24(2) Direktive 2006/42/EC je uvedena dopuna pasusa 1.2 Aneksa I Direktive o liftovima – vidjeti komentare uz pasus 1.2 Aneksa I.

§ 20 Sigurnosne komponente za liftove

Sigurnosne komponente za liftove, koje su kao takve predmet Direktive o liftovima, su sigurnosne komponente koje su svrstane u šest kategorija i iscrpno navedene u Aneksu IV Direktive. Ostale komponente, čak i ako igraju važnu ulogu u obezbjeđivanju sigurnosti instaliranog lifta, ne potpadaju, kao takve, pod odredbe Direktive, ali njihova usklađenost mora biti ocijenjena zajedno sa instaliranim liftom u kojeg su ugrađene – vidjeti komentar uz [Član 4\(2\)](#).

§ 21 Sigurnosne komponente za postojeće liftove

Održavanje i sigurnost postojećih liftova su predmet nacionalnih propisa. Kada se vrši zamjena sigurnosnih komponentata postojećih liftova, kao dio aktivnosti održavanja, ili kada se ugrađuju nove sigurnosne komponente u cilju poboljšavanja sigurnosti postojećih liftova, moraju se koristiti komponente koje su projektovane i proizvedene u skladu sa sadašnjim nivoom tehničko-tehnološkog razvoja. Ovakve sigurnosne komponente moraju biti usklađene sa Direktivom 95/16/EC.

Izuzetno, zbog razloga tehničke inkompatibilnosti sa liftom koji je instaliran mnogo godina prije stupanja na snagu Direktive o liftovima, može se dogoditi da originalne sigurnosne komponente nije moguće zamijeniti sa sigurnosnim komponentama projektovanim i proizvedenim u skladu sa sadašnjim stepenom tehničko-tehnološkog razvoja. U ovom slučaju, mogu se koristiti sigurnosne komponente koje nisu označene CE znakom. Preporučuje se da ovakve sigurnosne komponente, pri isporuci, prati izjava da su one predviđene samo za zamjenu originalnih komponentata koje nisu označene CE znakom¹².

Član 1(2)

U ovoj Direktivi »lift« znači uređaj za dizanje koji opslužuje određene nivoe i koji ima nosač koji se kreće uzduž vođica, koje su krute i nagnute pod uglom većim od 15 stepeni prema horizontali, a namijenjen je za prijevoz:

- osoba,
- osoba i tereta/stvari,
- samo tereta/stvari ako je nosač pristupačan, tj. u koji ljudi mogu ući bez poteškoća, i ako je snabdjeven komandama postavljenim unutar nosača ili na dohvat ruke osobe koja se nalazi u nosaču.

Liftovi koji se kreću duž fiksne putanje, čak i kad se ne kreću duž vođica koje su krute, spadaju pod ovu Direktivu. (npr. liftovi "makaze").

§ 22 Definicija lifta

Radi pojašnjenja područja primjene Direktive, korisno je analizirati različite elemente "lifta" date u [Članu 1\(2\)](#):

- **koji opslužuje određene nivoe**

lift je definisan kao uređaj "koji opslužuje određene nivoe". Ovo znači da se lift kreće između fiksnih, unaprijed određenih nivoa zgrade/građevine (spratova) na kojima

¹² Mišljenje odobrio Komitet za liftove na sastanku održanom 5. marta 2005. god.

osobe mogu ući ili izaći iz kabine. Uređaji za dizanje namijenjeni za pristup radnim mjestima na visini, ali koji nisu namijenjeni za transport osoba do ili od unaprijed određenih nivoa ili spratova, ne spadaju u područje primjene Direktive o liftovima.

- ***koji imaju kabinu***

lift je definiran kao uređaj "koji ima kabinu". Izraz "kabina" nije definiran u Direktivi o liftovima. Općenito se smatra da je kabina jedan nosač koji nosi i štiti osobe i/ili stvari/robe koje se transportuju liftom.

U pasusu 3.1 Aneksa I Direktive o liftovima zahtijeva se da kabine moraju biti potpuno zatvorene kako bi osobe u kabini bile zaštićene od opasnosti. Međutim, potrebno je napomenuti da je ovo jedan osnovni zdravstveni i sigurnosni zahtjev za liftove a nije dio definicije lifta.

- ***koji se kreće duž krutih vođica***

Općenito, liftovi koji su predmet Direktive o liftovima, imaju kabine "koje se kreću duž krutih vođica" u fizičkom smislu. Međutim, zadnjom rečenicom Člana 1.2 uključeni su liftovi vođeni na neki drugi način, dok se kreću po nekoj fiksnoj putanji, pa nemaju krute vođice u fizičkom smislu.

- ***nagnute pod uglom većim od 15° u odnosu na horizontalu***

Direktiva o liftovima primjenjuje se na liftove čije su vođice "nagnute pod uglom većim od 15° u odnosu na horizontalu". Na ovaj način, Direktiva o liftovima uključuje kose liftove kao što su liftovi instalirani duž nekih pokretnih stepenica. Kosi liftovi, koji su predmet Direktive o liftovima, su uređaji koji opslužuju zgrade ili druge građevine, što ih razlikuje od žičara koje su isključene iz područja primjene Direktive o liftovima - vidjeti komentar uz [Član 1\(3\)](#). Uređaji za prijevoz ljudi pod uglom manjim od 15° prema horizontali ne smatraju se liftovima u smislu Direktive o liftovima, pa su zbog toga predmet [Direktive o mašinama](#).

- ***predviđen za transport ljudi, ljudi i tereta/stvari ili samo tereta ukoliko je kabina pristupačna i opremljena komandama unutar kabine ili na dohvat ruke osobi koja se nalazi u kabini.***

Prema tome, Direktiva o liftovima primjenjuje se na:

- liftove predviđene samo za prijevoz osoba;
- liftove namijenjene za transport ljudi i tereta/roba;
- liftove namijenjene za transport stvari/roba i pratećih osoba;
- liftove namijenjene samo za transport tereta/roba ako je kabina pristupačna za osobe i ukoliko se komande lifta nalaze u kabini, ili se mogu dohvatiti iz kabine.

Na drugoj strani:

- liftovi namijenjeni samo za transport tereta/roba sa kabinom koja nije pristupačna za ljude i

- liftovi za transport roba sa kabinom koja je pristupačna za ljude, u svrhu utovara i istovara roba, ali sa komandama koje se nalaze izvan kabine i ne mogu biti dohvaćene iz kabine,

nalaze se u području primjene [Direktive o mašinama](#).

Radne platforme koje se koriste za pristup radnim mjestima na visini, koje nisu predviđene za transport osoba od jednog do drugog nivoa, ne spadaju u područje primjene Direktive o liftovima.

Ovakve radne platforme su obuhvaćene [Direktivom o mašinama](#).

Član 1(3)

Direktivu ne treba primjenjivati na:

- *žičare, uključujući žične željeznice za javni ili privatni prijevoz ljudi,*
- *liftove specijalno projektovane za vojne i policijske namjene,*
- *rudničke uređaje za dizanje,*
- *pozorišne elevatore,*
- *liftove ugrađene u transportna sredstva,*
- *liftove spojene sa mašinama i namijenjene isključivo za pristup radnim mjestima,*
- *vozove sa nazubljenim točkovima (na zupčastim šinama),*
- *dizalice na gradilištima namijenjene za dizanje ljudi ili ljudi i tereta.*

§ 23 Izuzeća

U Članu 1(3) je navedena lista liftova i uređaja koji nisu obuhvaćeni Direktivom o liftovima. Neki od uređaja sa ove liste odgovaraju definiciji lifta datoj u [Članu 1\(2\)](#), ali su ipak isključeni iz područja primjene. Ostali uređaji sa liste nisu u skladu sa pomenutom definicijom, ali su uključeni na listu izuzeća radi pojašnjenja.

- *Žičare*

Žičare namijenjene za prevoženje ljudi su obuhvaćene odredbama [Direktive 2006/9/EC](#). U Obrazloženju 1 Direktive o žičarama navodi se da instalacije žičara uključuju planinske sisteme za dizanje koji se koriste na odmaralištima na velikoj nadmorskoj visini, kao što su žične željeznice, žičare, gondole, ski-liftovi i vučni liftovi, kao i slična sredstva koja se koriste u urbanim transportnim objektima.

Član 1, stav 6, Direktive 2000/9/EC jasno isključuje iz područja primjene Direktive o žičarama liftove obuhvaćene Direktivom 95/16/EC – vidjeti [Vodič za primjenu Direktive 2000/9/EC Evropskog Parlamenta i Vijeća od 20. marta 2000. godine koja se odnosi na žičare predviđene za prevoženje ljudi](#).

- *Liftovi za vojne i policijske namjene*

Potrebno je napomenuti da se ovo izuzeće odnosi samo na liftove posebno projektovane za vojne i policijske namjene. Zbog toga, liftovi koji opslužuju zgrade ili druge građevine, i koje koristi vojno ili policijsko osoblje, a koji nisu posebno projektovani za vojne ili policijske namjene, spadaju u područje primjene Direktive o liftovima.

- ***Rudnički uređaji za dizanje***

Rudnički uređaji za dizanje, koji se koriste za transport ljudi i tereta do i od radnih nivoa rudničkih jama, odgovaraju definiciji datoj u [Članu 1\(2\)](#), ali, pošto je tržište za ovakvu opremu u suštini nacionalno (domaće), zauzeto je stanovište da nema potrebe za harmonizacijom propisa koji se odnose na ovakvu opremu na nivou Zajednice.

Rudnički uređaji za dizanje su isključeni i iz područja primjene i Direktive o mašinama. U jednom dokumentu, kojeg je odobrila Radna grupa za mašine, istaknuto je da su ovim isključenjem obuhvaćeni liftovi instalirani u rudničkim oknima. Ukoliko se, u drugim dijelovima rudnika, instaliraju standardni, serijski proizvedeni liftovi, kao što su liftovi sa ozubljenim točkovima, oni se ne tretiraju kao isključenje rudničkih uređaja za dizanje iz Direktive o liftovima¹³.

- ***Pozorišni elevatori***

Pozorišni elevatori su isključeni iz područja primjene Direktive o liftovima i Direktive o mašinama, pa zbog toga ostaju predmet postojećih nacionalnih propisa. Revidirana [Direktiva o mašinama 2006/42/EC](#) isključuje "mašine namijenjene za prenošenje izvođača u toku umjetničkih predstava". Prema tome, pozorišni elevatori će ostati izvan područja primjene zakonodavstva Zajednice.

Ipak, potrebno je napomenuti da isključenjem pozorišnih dizalica nisu obuhvaćeni liftovi instalirani u pozorištima za obezbjeđenje publici pristupa sjedištima, niti liftovi koje koristi osoblje pozorišta za pristup drugim dijelovima pozorišta, jer su ovi liftovi predmet Direktive o liftovima.

- ***Liftovi ugrađeni u transportna sredstva***

Liftovi ugrađeni u transportna sredstva (vozila cestovnog prometa, vozovi, brodovi, avioni, itd.) nisu obuhvaćeni Direktivom o liftovima, jer nisu instalirani u zgradama ili drugim građevinama. Ovakvi liftovi su često predmet posebnih nacionalnih ili međunarodnih propisa.

- ***Liftovi spojeni sa mašinama i namijenjeni isključivo za pristup radnim mjestima***

U Liftove spojene sa mašinama i namijenjene isključivo za pristup radnim mjestima, ili mjestima predviđenim za održavanje, spadaju, naprimjer, liftovi pričvršćeni na kranove za pristup vozačevoj kabini. Ovakvi liftovi su obuhvaćeni [Direktivom o mašinama](#).

- ***Vozovi sa nazubljenim točkovima (na zupčastim šinama)***

¹³ Dok. 2003.14 - Napomena o isključenju rudničkih uređaja za dizanje iz područja primjene Direktive 98/37/EC, koja se odnosi na mašine, kao i iz područja primjene Direktive 95/16/EC, koja se odnosi na liftove, odobren na sastanku Radne grupe za mašine održanom 23/24. oktobra 2003. godine – stavka 3(h)

Direktivom o liftovima nisu obuhvaćeni vozovi na zupčastim šinama, jer, kao i žičare, nisu instalirani u zgradama ili drugim građevinama.

Oni trenutno nisu obuhvaćeni harmoniziranom legislativom Zajednice.

Vozove sa ozubljenim točkovima ne bi trebalo izjednačavati sa liftovima na zupčastim šinama koji potpadaju pod Direktivu o liftovima.

- Dizalice na gradilištima

Dizalice na gradilištima su liftovi privremeno instalirani za transport građevinskih radnika i tereta na različite nivoe zgrade u toku izgradnje ili radova na popravci. Trenutno, dizalice na gradilištima su isključene iz područja primjene Direktive o liftovima i Direktive o mašinama, pa stoga ostaju predmet nacionalnih propisa. Međutim, one su predmet evropskog standarda EN 12159¹⁴.

Nakon usvajanja revidirane [Direktive o mašinama 2006/42/EC](#), od 29. decembra 2009. godine, dizalice na gradilištima će biti obuhvaćene područjem primjene Direktive o mašinama. U Aneks I revidirane Direktive o mašinama su uključeni novi osnovni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi za prevenciju specifičnih rizika koji su uzrokovani mašinama koje opslužuju fiksne spratove.

Član 1(4)

U ovoj Direktivi:

- "montažer lifta" je fizičko ili pravno lice koje je odgovorno za projektovanje, proizvodnju, montažu i plasiranje lifta na tržište i koje postavlja CE znak i sačinjava EC deklaraciju o usklađenosti.

§ 24 Definicija montažera lifta

Obaveze koje proističu iz Direktive o liftovima, a koje se odnose na liftove, mora preuzeti montažer lifta. Upotreba termina "montažer" se objašnjava historijom nacionalnih propisa o liftovima koji obično nameću obaveze osobi koja lift podiže na mjestu njegove upotrebe. Međutim, u Direktivi o liftovima, izraz "montažer" se koristi više u pravnom nego u fizičkom smislu. "Montažer lifta", kako je definisano u Članu 1(4), je osoba ili kompanija koja preuzima odgovornost za usklađenost instaliranog lifta sa Direktivom o liftovima, bez obzira da li ta osoba ili kompanija stvarno projektuje, proizvodi ili instalira lift. Čak i kada u projektovanju, proizvodnji, sastavljanju i instaliranju lifta sudjeluje više osoba, odgovornost za usklađenost instaliranog lifta mora preuzeti jedno pravno ili fizičko lice –montažer.

Međutim, treba napomenuti da se u Direktivi o liftovima izraz "montažer lifta" koristi za osobu koja provodi ocjenjivanje usklađenosti za fazu projektovanja lifta, čak i kada druga osoba preuzima odgovornost za usklađenost instaliranja lifta – vidjeti komentare uz [Član 8\(2\)](#), [Aneks V B](#) i [Aneks XIII](#).

Montažer je definisan kao "fizičko ili pravno lice". U ovom Vodiču, termin "osoba" se koristi za određivanje, ili fizičkog lica, ili pravnog lica (npr. kompanije).

¹⁴ EN 12159 : 2000 – Građevinske dizalice za ljude i materijale sa vertikalno vođenim kabinama

- "plasiranje lifta na tržište" događa se onda kada montažer prvi put stavi lift korisniku na raspolaganje,

§ 25 Plasiranje lifta na tržište

U ovoj definiciji se ističe trenutak kada se smatra da je lift plasiran na tržište. Ovo je važno, jer u nekoliko članova Direktive su propisane procedure koje moraju biti provedene prije plasiranja lifta na tržište.

U definiciji se naglašava da se plasiranje lifta na tržište događa kada se lift prvi put stavi na raspolaganje korisniku.

U Direktivi se ne pravi razlika između različitih kategorija korisnika. U nekim slučajevima, liftovi instalirani u nove zgrade/građevine se stavljaju na raspolaganje za upotrebu građevinskim radnicima radi olakšanja pristupa zgradi/građevini u toku dovršavanja njene izgradnje. U ovom slučaju, mora se podrazumijevati da je "lift stavljen na raspolaganje korisniku".

Zbog toga, lift mora u potpunosti biti usklađen sa Direktivom o liftovima, pa prije nego što ga građevinski radnici počnu koristiti za pomenute namjene, moraju biti provedene relevantne procedure ocjenjivanja usklađenosti. Prema nacionalnim propisima o inspekciji liftova u upotrebi, može biti obavezna inspekcija lifta kojeg su koristili građevinski radnici za pristup građevini u toku dovršavanja njene izgradnje, prije ustupanja gotove zgrade/građevine njenim vlasnicima - vidjeti komentare uz [Član 2\(4\)](#).

§ 26 Plasiranje na tržište sigurnosnih komponenata liftove

Za sigurnosne komponente za liftove nije bilo neophodno uključiti ekvivalentnu definiciju "plasiranja na tržište". Međutim, uzimajući u obzir opštu definiciju "plasiranja na tržište", datu u Poglavlju 2.3.1 Komisijnog [Vodiča za implementaciju direktiva zasnovanih na novom i globalnom pristupu](#), može se tvrditi da se plasiranje na tržište neke sigurnosne komponente za liftove događa kada proizvođač sigurnosne komponente istu stavi na raspolaganje na tržištu Zajednice u cilju njene distribucije, ili ugradnje u neki lift u toku njegovog instaliranja.

Ukoliko je neki montažer lifta ujedno i proizvođač neke sigurnosne komponente za ugradnju u lift kojeg on instalira, on se tretira kao proizvođač sigurnosne komponente i ima potpuno iste obaveze kao drugi proizvođači sigurnosnih komponenata za liftove.

- 'sigurnosna komponenta' je komponenta navedena u Aneksu IV.

§ 27 Definicija sigurnosnih komponenata za liftove

U Direktivi nije data definicija "sigurnosne komponente". Najveći broj komponenata nekog lifta doprinosi, na ovaj ili onaj način, njegovom sigurnom radu. Međutim, sigurnosne komponente za liftove su komponente koje su ugrađene s posebnim ciljem da obezbijede, prije svega, sigurno funkcionisanje, a ne normalan rad lifta. U područje primjene Direktive uključene su samo sigurnosne komponente za liftove koje pripadaju jednoj od šest kategorija navedenih u Aneksu IV. Usklađenost svih ostalih komponenata liftova je obaveza montažera lifta, kao dio usklađivanja

instaliranog lifta u kojeg su te komponente ugrađene – vidjeti komentare uz [Član 4\(2\)](#).

Potrebno je napomenuti da se Direktiva o liftovima primjenjuje na sigurnosne komponente za liftove, bez obzira da li se one na tržište plasiraju odvojeno, ili direktno ugrađene u instalirane liftove.

- "proizvođač sigurnosne komponente" je fizičko ili pravno lice koje je odgovorno za konstrukciju i proizvodnju sigurnosnih komponenata i koje postavlja CE znak i sačinjava EC deklaraciju o usklađenosti,

§ 28 Definicija proizvođača sigurnosnih komponenata

Obaveze koje proističu iz Direktive o liftovima, koje se odnose na sigurnosne komponente, preuzima proizvođač sigurnosnih komponenata. Međutim, ovaj izraz se upotrebljava više u pravnom nego u fizičkom smislu. "Proizvođač sigurnosne komponente", kako je definiran u Članu 1(4), je lice ili kompanija koja preuzima odgovornost za projektovanje, proizvodnju i plasiranje na tržište sigurnosne komponente, koja postavlja CE znak i sastavlja EC deklaraciju o usklađenosti, bez obzira da li to lice ili kompanija stvarno fizički proizvodi dotičnu komponentu.

Proizvođač sigurnosnih komponenata za liftove, koji je registriran van Evropske zajednice, može neke svoje obaveze prenijeti na ovlaštenog zastupnika – vidjeti komentare uz [Član 8\(1\)](#).

- "lift-model" je reprezentativni lift čiji tehnički dosije pokazuje način na koji će biti ispunjeni osnovni sigurnosni zahtjevi za liftove koji su u skladu sa liftom modelom, a koji je definisan objektivnim parametrima i koji koristi iste sigurnosne komponente.

U tehničkom dosijeu moraju se jasno specificirati (sa maksimalnim i minimalnim vrijednostima) sve dozvoljene varijacije između lifta-modela i liftova koji sačinjavaju dio liftova proizvedenih prema lift-modelu.

Dozvoljeno je proračunom i/ili projektnom dokumentacijom pokazati sličnost nekog asortimana opreme u cilju zadovoljavanja osnovnih sigurnosnih zahtjeva.

§ 29 Definicija lifta-modela

Koncepcija "lifta-modela" je važna kada montažer lifta odabere proceduru EC ispitivanja tipa za ocjenjivanje usklađenosti u fazi projektovanja. Prema Direktivi o liftovima, jednim projektnim rješenjem (dizajnom) lifta može biti obuhvaćen i reprezentativni instalirani lift, kao i familija instaliranih liftova, izvedena iz istog osnovnog projektnog rješenja sa varijantama (modifikacijama) određenih parametara (naprimjer: veličina kabine, broj osoba koje se prevoze, nominalno opterećenje, broj opsluživanih spratova). Na ovaj način se izbjegava potreba za izdavanjem posebnih certifikata za svaku varijantu osnovne projektne izvedbe, jer jednim certifikatom o EC ispitivanju tipa može biti obuhvaćena cijela familija.

U ovom slučaju, Direktivom se zahtijeva da u tehničkom [dosijeu](#) opisanom u Aneksu V B2, mora biti specificiran opseg dozvoljenih varijacija za svaki parametar,

uključujući maksimalne i minimalne vrijednosti koje su obuhvaćene dotičnom projektnom izvedbom. Notificirano tijelo, koje obavlja EC ispitivanje tipa, mora provjeriti da li lift-model i sve njegove dozvoljene varijante/modifikacije zadovoljavaju osnovne zdravstvene i sigurnosne zahtjeve – vidjeti komentare uz [Član 8\(2\)](#).

Ukoliko montažer lifta želi da instalira lift koji uključuje varijante koje nisu specificirane u originalnom tehničkom [dosijeu](#), on mora o tome informirati uključeno notificirano tijelo. Notificirano tijelo mora te varijante ispitati i informirati montažera da li EC ispitivanje tipa i dalje važi, da li su potrebne dodatne provjere i ispitivanja, ili da li je neophodno novo EC ispitivanje tipa – vidjeti komentare uz [Aneks V B](#).

Evropska koordinacija notificiranih tijela dala je upute za primjenu koncepcije lifta-modela- vidjeti [NB-L/REC 2/007](#).

Član 1(5)

Kada su, za liftove, rizici o kojima je riječ u ovoj Direktivi u potpunosti ili djelomično obuhvaćeni posebnim direktivama, ova Direktiva se ne treba primijeniti, ili njena primjena mora prestati, u slučaju ovakvih liftova i ovakvih rizika, sa početkom primjene tih posebnih direktiva.

§ 30 Primjena drugih direktiva

Na liftove mogu biti primijenjene druge direktive koje pokrivaju specifične rizike. Direktiva o liftovima se ne primjenjuje za rizike obuhvaćene tim posebnim direktivama. Za sve zahtjeve, koji nisu obuhvaćeni drugim posebnim direktivama, primjenjive su procedure ocjenjivanja usklađenosti predviđene Direktivom o liftovima – vidjeti komentare uz [Član 8\(3\)](#) i [Član 10\(1\)](#).

§ 31 Direktiva o elektromagnetnoj kompatibilnosti

Bitnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevom 1.5.11 Direktive o mašinama, koji je primjenjiv na liftove, obuhvaćen je imunitet liftova na smetnje od vanjskog zračenja – vidjeti komentar uz [pasus 1.1 Aneksa I](#).

Direktiva o elektromagnetnoj kompatibilnosti (EMC) 89/336/EEC je primjenjiva na liftove, s obzirom na zaštitni zahtjev u vezi sa emisijom elektromagnetskog zračenja – vidjeti [Smjernice o primjeni Direktive Vijeća 89/336/EEC od 3. maja 1989. godine o usklađivanju zakona zemalja članica koji se odnose na elektromagnetsku kompatibilnost](#).

Proizvođač može primijeniti harmonizirane standarde u namjeri da zadovolji osnovne zahtjeve EMC Direktive. Ukoliko harmonizirani standardi nisu primijenjeni, ili su primijenjeni samo djelomično, onda proizvođač mora sastaviti tehnički konstrukcioni dosije kako bi dokazao usklađenost sa EMC Direktivom. U oba slučaja, proizvođač mora sastaviti i potpisati EC deklaraciju o usklađenosti – vidjeti komentare uz [Član 8\(3\)](#).

Postoje dva harmonizirana standarda koji se odnose na elektromagnetsku kompatibilnost liftova:

- EN 12016 : 2004 – *Elektromagnetska kompatibilnost – Standard familije proizvoda za liftove, pokretne stepenice i pokretne pješačke staze – imunitet*. Upućivanje na ovaj standard je objavljeno u okviru Direktive o mašinama.
- EN 12015 : 2004 - *Elektromagnetska kompatibilnost – Standard familije proizvoda za liftove, pokretne stepenice i putničke transportne trake – Emisija*. Upućivanje na ovaj standard je objavljeno u okviru Direktive o mašinama (za pokretne stepenice) i u okviru Direktive o liftovima.

- Revizija EMC Direktive

Potrebno je napomenuti da je EMC Direktiva nedavno revidirana. Revidirana EMC [Direktiva 2004/108/EC](#) će biti primjenjiva od 20. jula 2007. godine.

§ 32 Direktiva o niskom naponu

Električni dijelovi liftova su isključeni iz područja primjene Direktive o niskom naponu, koja je sada poznata kao [Direktiva 2006/95/EC](#)¹⁵ (ranije Direktiva 73/23/EEC) , Aneksom II te Direktive, jer su zahtjevi za električnu opremu liftova bili uključeni u bivšu Direktivu o liftovima 84/529/EEC.

Međutim, osnovni zdravstveni i sigurnosni zahtjev 1.5.1 Direktive o mašinama, koji se odnosi na sprečavanje opasnosti električne prirode, je primjenjiv na liftove na temelju [pasusa 1.1 Aneksa I](#) Direktive o liftovima.

Prema tome, električna oprema liftova i sigurnosne komponente za liftove, iako kao takve nisu predmet Direktive o niskom naponu, moraju biti usklađene sa sigurnosnim ciljevima propisanim u Aneksu I Direktive o niskom naponu – vidjeti komentar uz [pasus 1.1 Aneksa I](#).

Član 2(1)

Zemlje članice moraju poduzeti sve odgovarajuće mjere kako bi obezbijedile:

- *da se liftovi obuhvaćeni ovom Direktivom mogu plasirati na tržište i puštati u upotrebu samo ako nema opasnosti da ugroze zdravlje i sigurnost osoba ili sigurnost imovine, ako su pravilno instalirani i održavani i ako se koriste za predviđenu namjenu.*
- *da se sigurnosne komponente obuhvaćene ovom Direktivom mogu plasirati na tržište i stavljati u upotrebu samo ako ne postoji opasnost da liftovi, u koje će biti ugrađene, ugroze zdravlje i sigurnost osoba ili sigurnost imovine, ako su pravilno instalirane i održavane i ako se koriste za predviđenu namjenu.*

§ 33 Obaveze zemalja članica u zaštiti zdravlja i sigurnosti

¹⁵ Direktiva 2006/95/EC Evropskog Parlamenta i Vijeća od 12. decembra o harmonizaciji zakona zemalja članica koji se odnose na električnu opremu predviđenu za upotrebu u određenim granicama napona (kodirana verzija), OJ L 374 od 27. 12. 2006. p.10.

Član 2(1) se odnosi na fundamentalnu dužnost zemalja članica da obezbijede zaštitu zdravlja i sigurnosti svojih građana. Za liftove i sigurnosne komponente za liftove, pod ovim se podrazumijeva obaveza da se osigura pravilna primjena odredbi Direktive o liftovima. Sigurnosne komponente za liftove moraju korektno ispunjavati svoju funkciju obezbjeđivanja sigurnosti liftova u koje su ugrađene.

§ 34 Nadzor nad tržištem

Zajedno sa Članom 10 [EC Ugovora](#), Član 2(1) pruža zakonsku osnovu za obavezu zemalja članica da obavljaju nadzor nad tržištem.

Nadzor nad tržištem se odnosi na aktivnost [javnih vlasti](#) koja je neophodna za obezbjeđivanje pravilne primjene procedura ocjenjivanja usklađenosti, propisanih Direktivom, kao i za postizanje stvarne usklađenosti liftova i sigurnosnih komponentata za liftove, koji su plasirani na tržište u skladu sa Direktivom, sa osnovnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima Direktive.

Pošto se nadzor nad tržištem mora obavljati objektivno i nepristrano i pošto može uključiti pravne sankcije, on je u nadležnosti [javnih vlasti](#).

Međutim, određeni zadaci, kao što su tehničke provjere i ispitivanja, mogu biti povjereni drugim tijelima, ali vlasti ostaju odgovorne za sve odluke koje su rezultat nadzora.

Da bi nadzor nad tržištem mogle provoditi efikasno, zemlje članice moraju odrediti organ(e) vlasti odgovorne za nadzor nad tržištem, obezbijediti im neophodne resurse u vidu osoblja i budžeta, te osigurati da imaju objekte i uređaje za obavljanje potrebnih provjera i ispitivanja, ili da mogu koristiti takve uređaje prema potrebi. U sistem nadzora nad tržištem mora biti uključena procedura za rješavanje pritužbi, kao i obavljanje provjera na uzorcima liftova i sigurnosnih komponentata za liftove.

Ako zemlje članice ustanove da liftovi, ili sigurnosne komponente za liftove, koji su na tržište plasirani sa CE znakom, nisu usklađeni, one moraju osigurati poduzimanje potrebnih korektivnih mjera. Ukoliko takve mjere nije dobrovoljno poduzeo montažer lifta ili dotični proizvođač sigurnosne komponente, zemlja članica mora obezbijediti da nesigurni proizvodi budu povučeni sa tržišta u skladu sa zaštitnom procedurom – vidjeti komentare uz [Član 7](#).

§ 35 Grupa za administrativnu saradnju (ADCO) u oblasti liftova

Direktivom o liftovima je predviđen slobodan protok, unutar jedinstvenog ekonomskog tržišta, za liftove i sigurnosne komponente za liftove.

Međutim, nadzor nad tržištem je organiziran na nacionalnom nivou.

Zbog toga je, za efektivan nadzor nad tržištem, važno da organi za nadzor nad tržištem zemalja članica sarađuju međusobno i sa Evropskom komisijom na razmjeni informacija i na optimiziranju resursa.

Radi olakšavanja ove saradnje, formirana je Grupa za administrativnu kooperaciju (ADCO za liftove). Ova Grupa se sastaje dva puta godišnje pod predsjedanjem jedne od zemalja članica. Prisustvo sastancima je ograničeno na predstavnike

zemalja članica i Komisije. Procedure su povjerljive, jer mogu uključiti raspravu o posebnim slučajevima koji su pod istragom.

Član 2(2)

Zemlje članice moraju poduzeti sve odgovarajuće mjere kako bi obezbijedile da se, sa jedne strane, osoba odgovorna za radove na zgradi ili drugoj građevini i montažer lifta međusobno informišu o potrebnim činjenicama, i sa druge strane, da poduzmu odgovarajuće korake za obezbjeđivanje pravilnog rada i sigurne upotrebe lifta.

§ 36 Veza između lifta i zgrade/građevine

Pošto je lift u povezan sa zgradom ili drugom građevinom u koju se ugrađuje, vrlo je važno osigurati dvosmjernan tok informacija između montažera lifta i osobe odgovorne za radove na zgradi/građevini:

- osoba odgovorna za radove na zgradi/građevini mora montažeru lifta dati sve neophodne informacije u vezi sa strukturom zgrade/građevine, kao što su dimenzije prostora za lift i mašinskog prostora te upotrijebljeni materijali, kako bi osigurala da konstrukcija lifta bude kompatibilna sa građevinom u koju lift treba biti ugrađen. Ona, isto tako, mora montažera lifta obavijestiti o svim posebnim zahtjevima koje lift mora zadovoljiti s obzirom na njegovu namijenjenu upotrebu, kao što je poseban stepen tačnosti zaustavljanja, pristupačnost za ljude sa posebnim potrebama ili vatrootpornost prilaznih vrata;
- montažer lifta mora osobi odgovornoj za radove na zgradi/građevini dati informacije potrebne radi osiguranja da relevantni strukturni elementi konstrukcije imaju potrebne dimenzije i nose karakteristike za nošenje elemenata lifta koji na njih mora biti pričvršćen ili oslonjen. On mora, također, specificirati uređaje koji moraju biti obezbijeđeni prije puštanja lifta u upotrebu, u cilju osiguranja bezbjednog rada lifta, uključujući neophodno osvjetljenje na spratovima kao i sredstva za funkcioniranje sistema dvosmjerne komunikacije za kontaktiranje sa službom spašavanja.

Da bi se postigla svrha Člana 2(2), bitno je da informacije koje pruža osoba odgovorna za radove na građevini budu dostavljene osobi odgovornoj za fazu projektovanja lifta, ako to nije sam montažer lifta, iako bi trebalo napomenuti da montažer lifta, prema definiciji u Članu 1(4), ima isključivu odgovornost za usklađenost instaliranog lifta – vidjeti komentare uz [Član 8\(2\)](#).

Ovo je naročito važno kada se elementi lifta dostavljaju montažeru lifta u obliku kompleta spremnog za ugradnju. S jedne strane, montažer lifta mora dobavljaču kompleta dati neophodne informacije u vezi sa strukturom zgrade i predviđenom upotrebom lifta. S druge strane, dobavljač kompleta opreme mora montažeru lifta dostaviti potrebne informacije u vezi sa zahtijevanim karakteristikama zgrade.

Trebalo bi naglasiti da sve odredbe, propisane Članom 2(2), u nacionalnim tekstovima koji implementiraju ostale odredbe Direktive o liftovima, možda neće biti moguće implementirati, jer one postavljaju obaveze osobama odgovornim za radove na građevinama. Neophodne odredbe države mogu uključiti u svoje građevinske propise.

Član 2(3)

Zemlje članice moraju poduzeti sve potrebne mjere kako bi osigurale da u prostorima namijenjenim za liftove ne postoje nikakve cijevi, žice, niti armature osim onih potrebnih za rad i sigurnost lifta.

§ 37 Armature, priključci ili instalacije u prostoru za lift

Odredbe člana 2(3) se ne primjenjuju na sam lift nego na mjesto postavljanja drugih priključaka, armatura ili instalacija u građevini u koju se lift instalira.

Tako se Član 2(3) može, isto tako, efektivnije implementirati u okviru nacionalnih građevinskih propisa nego u okviru tekstova koji implementiraju ostale odredbe Direktive o liftovima.

Osnovni razlog za zabranu postavljanja u prostor za lift armatura, priključaka ili instalacija, koji nisu neophodni za funkcionisanje i sigurnost lifta, je činjenica da ljudima može biti potreban pristup takvoj opremi za potrebe inspekcije ili održavanja. Od osoba koje se bave vodovodnom ili informatičkom opremom, naprimjer, ne može se očekivati da posjeduju znanje i obučenosť za sigurnu intervenciju u nekom prostoru za lift¹⁶.

§ 38 Sistemi automatskog gašenja požara

U nekim zemljama, postojali su zahtjevi službi za prevenciju požara, ili osiguravajućih kompanija, za ugradnju sistema za automatsko gašenje požara u prostoru za lift. Bilo bi opasno instalaciji lifta dodati jedan takav sistem koji nije adekvatno projektovan, jer se automatskim aktiviranjem sistema za gašenje požara može ugroziti sigurno funkcionisanje lifta i mogu nastati rizici po osobe "zarobljene" u kabini lifta u slučaju izbijanja požara.

Ako se u prostor za lift ugrađuje neki sistem za automatsko gašenje požara, on se, zbog toga, mora tretirati kao integralni dio instalacije lifta. Posebno, u instalirani lift moraju biti uključena sredstva koja će osigurati da putnici koji koriste lift budu dovedeni do spratova sa kojih mogu sigurno napustiti kabinu lifta prije aktiviranja sistema za automatsko gašenje požara.

Član 2(4)

Ne odstupajući od stavova 1, 2 i 3, odredbe ove Direktive neće uticati na pravo zemalja članica da, u skladu sa Ugovorom, postave takve zahtjeve za koje one budu smatrale da su potrebni za zaštitu osoba kada dotični liftovi budu pušteni u upotrebu, ili kada budu korišćeni, pod uslovom da to ne znači da su liftovi modifikovani na način koji nije specificiran u Direktivi.

§ 39 Propisi o liftovima u upotrebi

Direktiva o liftovima odnosi se na projektovanje, proizvodnju, montažu, instaliranje, plasiranje na tržište i stavljanje u upotrebu liftova, kao i na projektovanje, proizvodnju, plasiranje na tržište i stavljanje u upotrebu sigurnosnih komponenata za liftove. Za sigurnu upotrebu lifta je neophodno, također, da se instalirani lift ispravno održava, servisira i popravlja, nakon njegovog puštanja u upotrebu, tako da lift ostane

¹⁶ U Direktivi o liftovima koristi se termin „*prostor za lift*“ koji se odnosi na potpuno ili djelomično zatvoren prostor kroz koji se kreće kabina lifta. Zato se izraz „*prostor za lift*“ koristi u ovom Vodiču. Ako se radi o liftovima bez zatvorenog prostora za lift, taj prostor se naziva „*zona kretanja*“. Treba napomenuti da se u seriji standarda EN 81 umjesto termina „*lift shaft*“ koristi termin „*lift well*“ u značenju „*prostor za lift*“.

usklađen sa osnovnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima i da bude u dobrom funkcionalnom stanju. Mogla bi se razmotriti i potreba provjeravanja da li je neophodno održavanje obavljano pomoću periodičnih ili posebnih inspekcija.

Prema Direktivi o liftovima, od montažera lifta se zahtijeva da lift projektuje tako da se operacije održavanja, inspekcije i spašavanja mogu obavljati sigurno. Montažer lifta mora obezbijediti i odgovarajuća uputstva za održavanje, inspekciju, popravljanje, periodične provjere i operacije spašavanja koja se moraju isporučiti uz lift kako bi bila dostupna na licu mjesta - vidjeti komentare uz [pasus 6 Aneksa I](#). Uza sve to, Direktiva o liftovima ne regulira uvjete pod kojima se operacije održavanja, inspekcije i spašavanja moraju obavljati.

Prema Članu 2(4), države članice imaju pravo usvajati propise koji se odnose na održavanje i inspekciju liftova radi osiguranja bezbjednosti korisnika i inspeksijskog osoblja. Države članice mogu, naprimjer, određivati osoblje kome je dozvoljeno da vrši održavanje liftova, mogu utvrđivati minimalne periode između operacija održavanja, mogu zahtijevati da inspekcije budu obavljane u određenim periodima ili u posebnim okolnostima, a mogu određivati i osoblje koje će vršiti takve inspekcije.

Zemlje članice mogu, isto tako, usvajati odredbe kojima bi obezbijedile sigurnost i zaštitu osoblja koje obavlja operacije održavanja i inspekcije na instaliranim liftovima. Međutim, takvim propisima ne smiju biti nametnuti zahtjevi za projektovanje liftova koji bi po strogosti bili iznad bitnih zdravstvenih i sigurnosnih zahtjeva Direktive o liftovima. Osim toga, tim propisima ne smiju biti nametnute procedure ovlašćivanja ili inspekcije koje se preklapaju sa procedurama ocjenjivanja usklađenosti prema Direktivi o liftovima. Prije nego što je Direktiva o liftovima stupila na snagu, mnoge zemlje članice su imale nacionalne procedure predviđene za inspekciju instaliranih liftova prije njihovog puštanja u upotrebu. Uloga ovakve početne inspekcije sada je zakonski zamijenjena procedurama ocjenjivanja usklađenosti, predviđenim u Direktivi o liftovima, pa se može smatrati da početna inspekcija nije više potrebna. Ukoliko bi se takav zahtjev za početnom inspekcijom zadržao, on se može odnositi samo na aspekte koji nisu obuhvaćeni procedurama ocjenjivanja usklađenosti u skladu sa Direktivom o liftovima.

§ 40 Direktive o zdravlju i sigurnosti radnika

U Članu 2(4) stoji da takve nacionalne odredbe, koje se odnose na sigurnu upotrebu liftova, moraju biti usvojene u "skladu sa Ugovorom". Neke od dotičnih odredbi su regulirane direktivama koje su bazirane na Članu 137 EC Ugovora (ranije Član 118A), a koje se odnose na zaštitu zdravlja i sigurnosti radnika. Određeni zahtjevi za održavanje i inspekciju liftova, instaliranih na radnim mjestima, mogu biti uključeni u nacionalne propise preko kojih se implementiraju slijedeće Direktive:

- "Okvirna" Direktiva 89/391/EEC¹⁷ o sigurnosti i zdravlju radnika na radu;
- Direktiva 89/654/EEC¹⁸ o radnom mjestu;
- Direktiva 89/655/EEC¹⁹ o upotrebi radne opreme od strane radnika na radu, koja je dopunjena Direktivom 95/63/EC²⁰ i Direktivom 2001/45/EC²¹.

¹⁷ [Direktiva Vijeća 89/391/EEC](#) od 12. juna 1989. godine o uvođenju mjera za podsticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu OJ L 183, 29.06.1989.

¹⁸ [Direktiva Vijeća 89/654/EEC](#) od 30. novembra 1989. godine koja se odnosi na minimalne zdravstvene i sigurnosne zahtjeve za radno mjesto (prva pojedinačna direktiva u okviru značenja Člana 16(1) Direktive 89/391/EEC) – OJ L 393 30.12.1989.

¹⁹ [Direktiva Vijeća 89/655/EEC](#) od 30. novembra 1989. godine koja se odnosi na minimalne sigurnosne i zdravstvene zahtjeve za upotrebu radne opreme od strane radnika na radu (druga pojedinačna direktiva u okviru značenja Člana 16(1) Direktive 89/391/EEC) – OJ L 393 od 30.12.1989.

Nacionalne odredbe preko kojih se implementira Direktiva 89/391/EEC i dopunjena Direktiva 89/655/EEC su uvijek primjenjive na zaštitu zdravlja i sigurnosti osoblja koje na liftovima obavlja poslove održavanja i inspekcije, bez obzira na lokaciju instaliranog lifta.

Zahtjevi koji se odnose na održavanje i inspekciju liftova mogu biti uključeni i u nacionalne građevinske propise.

§ 41 Značajne modifikacije instaliranih liftova

Države članice mogu usvojiti nacionalne propise koji se odnose na značajne modifikacije instaliranih liftova. Značajne modifikacije mogu biti, naprimjer, promjena broja spratova koje lift opslužuje, promjena brzine kretanja ili promjena nazivnog opterećenja. Ovakvim nacionalnim propisima se može, naprimjer, zahtijevati da budu izvršene posebne inspekcije prije nego što se lift ponovo pusti u upotrebu nakon značajnih modifikacija.

Ukoliko se takve značajne modifikacije odnose na liftove koji su na tržište plasirani i stavljeni u upotrebu u skladu sa Direktivom o liftovima, dotični liftovi moraju i nakon modifikacije ostati usklađeni sa osnovnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima Aneksa I Direktive o liftovima. Međutim, inspekcije takvih liftova, nakon značajnih modifikacija, nisu predmet procedura ocjenjivanja usklađenosti prema Direktivi o liftovima. Za njih nije potrebno sastavljati novu EC deklaraciju o usklađenosti i lift nastavlja nositi originalni CE znak.

Detalji o izvršenim modifikacijama, kao i svi izvještaji i certifikati izdati nakon relevantne inspekcije, moraju biti evidentirani u dokumentaciji instaliranog lifta, u skladu sa pasusom [6.2 Aneksa I](#).

Član 2(5)

Na sajmovima, izložbama, ili demonstriranjima rada liftova, zemlje članice nemaju pravo sprečavati izlaganje liftova, ili sigurnosnih komponenata, koji nisu skladeni sa važećim propisima Zajednice, pod uslovom da se na takvim liftovima ili sigurnosnim komponentama jasno naznači da nisu usklađeni i da nisu za prodaju dok ih montažer lifta, proizvođač sigurnosnih komponentata ili njegov ovlaštenu zastupnik u Zajednici ne usklade. U toku demonstriranja, potrebno je poduzeti odgovarajuće sigurnosne mjere za osiguranje zaštite osoba.

§ 42 Trgovinski sajmovi, izložbe i demonstriranja rada

²⁰ [Direktiva Vijeća 95/63/EC](#) od 5. decembra 1995. godine koja dopunjuje Direktivu 89/655/EEC koja se odnosi na minimalne sigurnosne i zdravstvene zahtjeve za upotrebu radne opreme od strane radnika na radu (druga pojedinačna direktiva u okviru značenja Člana 16(1) Direktive 89/391/EEC) – OJ L 335 od 30.12.1995.

²¹ [Direktiva 2001/45/EC](#) Evropskog Parlamenta i Vijeća od 27. juna 2001. godine koja dopunjuje Direktivu Vijeća 89/655/EEC koja se odnosi na minimalne sigurnosne i zdravstvene zahtjeve za upotrebu radne opreme od strane radnika na radu (druga pojedinačna direktiva u okviru značenja Člana 16(1) Direktive 89/391/EEC) – OJ L 195 od 19.07.2001.

Na trgovinskim sajmovima se montažerima liftova i proizvođačima sigurnosnih komponenata za liftove pruža prilika da izlože i demonstriraju rad novih i inovativnih proizvoda. Namjera je bila da se, odredbama Člana 2(5), osigura da Direktiva o liftovima ne predstavlja prepreku promociji takvih novih proizvoda. Zainteresirane kompanije mogu željeti da, prije provođenja relevantnih procedura ocjenjivanja usklađenosti, provjere da li njihovi proizvodi zanimaju potencijalne kupce. U drugim slučajevima, može se dogoditi da u vrijeme izlaganja proizvoda procedure nisu dovršene. Izlagači mogu, također, željeti da svoje proizvode izlože bez određenih štitnika, ili zaštitnih uređaja, kako bi njihove radne karakteristike prikazali očiglednije.

Prema Članu 2(5), takva praksa je dozvoljena. Međutim, da bi se potencijalnim kupcima pružile jasne informacije i da bi se izbjegla nelojalna konkurencija od strane izlagača čiji su proizvodi usklađeni sa Direktivom o liftovima, uz neusklađene proizvode mora biti neki vidljiv natpis koji jasno pokazuje da oni nisu usklađeni i da nisu za prodaju sve dok se ne dovedu u stanje usklađenosti.

Korisno je da organizatori trgovinskih sajmova podsjetu izlagače na njihovu obavezu u ovom pogledu. Direktivom o liftovima nije propisan poseban format ili tekst za ovaj natpis. Može se preporučiti slijedeći tekst:

Ovaj lift/(sigurnosna komponenta za liftove)* je proizvod za koji još nije data izjava o usklađenosti sa primjenjivom legislativom Evropske zajednice, pa zbog toga nije označen CE znakom.*

Obaveštavaju se posjetioци da će se ovaj proizvod moći kupiti na tržištu Evropske zajednice tek nakon što bude proglašena njegova usklađenost sa primjenjivim zakonodavstvom.

** Neprimjenjivo izbrisati*

U toku demonstriranja rada, moraju se poduzeti specijalne mjere predostrožnosti kako bi se osigurala bezbjednost demonstratora i publike, naročito ukoliko proizvodi rade bez određenih štitnika, vrata ili zaštitnih uređaja.

Član 3(1)

Liftovi koji su obuhvaćeni ovom Direktivom moraju zadovoljavati osnovne zdravstvene i sigurnosne zahtjeve date u Aneksu I.

Sigurnosne komponente obuhvaćene ovom Direktivom moraju zadovoljavati osnovne zdravstvene i sigurnosne zahtjeve date u Aneksu I, ili moraju omogućiti da liftovi u koje se ugrađuju zadovolje te bitne zahtjeve.

§ 43 Osnovni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi za liftove

Članom 3(1) se uvodi jedan od ključnih elemenata svake direktive "novog pristupa". Osnovnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima su definirani ciljevi koje treba postići. Općenito, montažer lifta, ili proizvođač sigurnosne komponente, može odabrati način na koji će te ciljeve postići.

Usklađenost sa primjenjivim osnovnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima je obavezna – vidjeti komentare uz [Uvodne napomene Aneksa I](#).

§ 44 Osnovni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi za sigurnosne komponente

Uz izvjesna izuzeća, osnovni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi se ne primjenjuju direktno na sigurnosne komponente, ali sigurnosne komponente moraju biti projektovane i proizvedene tako da omoguće usklađenost, sa osnovnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima, lifta u kojeg se ugrađuju. Zato proizvođači sigurnosnih komponentata moraju jasno specificirati karakteristike liftova u koje njihove sigurnosne komponente mogu biti ugrađene. Montažer lifta je u potpunosti odgovoran za ugradnju u lift odgovarajućih sigurnosnih komponentata kako bi osigurao usklađenost instaliranog lifta sa osnovnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima.

Član 4(1)

Zemlje članice ne mogu na svojoj teritoriji zabraniti, ograničiti ili ometati plasiranje na tržište ili stavljanje u upotrebu liftova i/ili sigurnosnih komponentata koje su usklađene sa Direktivom.

§ 45 Slobodan protok liftova i sigurnosnih komponentata za liftove

Članom 4(1) odobrava se slobodan protok liftova i njihovih sigurnosnih komponentata na jedinstvenom tržištu:

- liftovi koji su usklađeni sa odredbama ove Direktive mogu se bez ograničenja plasirati na tržište, instalirati i puštati u upotrebu na teritoriji bilo koje države članice Evropske unije.
- sigurnosne komponente za liftove koje su usklađene sa odredbama Direktive mogu se, bez ograničenja, plasirati na tržište i ugrađivati u nove liftove, ili u postojeće liftove, na teritoriji bilo koje zemlje članice.

Na osnovu [Sporazuma o Evropskom ekonomskom prostoru](#), liftovi i sigurnosne komponente za liftove koji su usklađeni sa Direktivom o liftovima, mogu se slobodno prodavati na Islandu, u Lihtenštajnu i Norveškoj. Isto se odnosi i na Tursku, na osnovu carinske unije EU i Turske.

Član 4(2)

Zemlje članice ne mogu zabranjivati, ograničavati ili ometati plasiranje na tržište komponentata koje su, na osnovu deklaracije proizvođača ili njegovog ovlaštenog zastupnika registriranog u Zajednici, namijenjene za ugradnju u liftove koji su obuhvaćeni ovom Direktivom.

§ 46 Slobodan protok ostalih komponentata za liftove

Komponente za liftove, koje ne spadaju u jednu od šest kategorija sigurnosnih komponenata navedenih u Aneksu IV, nisu, kao takve, predmet odredbi Direktive o liftovima.

Usklađenost takvih komponenata se ocjenjuje u toku ocjenjivanja usklađenosti projektnog rješenja lifta i instaliranja lifta u kojeg su one ugrađene. Slobodan protok ovakvih komponenata, na unutrašnjem tržištu, zasnovan je na jednostavnoj izjavi proizvođača da su one namijenjene za ugradnju u lift.

Član 5(1)

Zemlje članice su obavezne prihvatiti da su liftovi i sigurnosne komponente, koji nose CE znak i imaju EC deklaraciju o usklađenosti, navedenu u Aneksu II, usklađeni sa svim propisima ove Direktive, uključujući procedure ocjenjivanja usklađenosti propisane u Poglavlju II.

U nedostatku harmoniziranih standarda, zemlje članice moraju poduzeti sve korake, koje budu smatrane za potrebne, da zainteresovanim stranama skrenu pažnju na postojeće nacionalne tehničke standarde i specifikacije koje smatraju važnim i relevantnim za pravilno sprovođenje osnovnih zdravstvenih i sigurnosnih zahtjeva iz Aneksa I.

§ 47 Usklađenost liftova i sigurnosnih komponenata za liftove

Prema prvom stavu Člana 5(1), normalno se smatra da su liftovi i sigurnosne komponente za liftove koji nose CE znak i uz koje je isporučena EC deklaracija o usklađenosti, koju je sastavio montažer lifta ili proizvođač sigurnosnih komponenata, usklađeni sa odredbama Direktive o liftovima.

Međutim, zemlje članice su obavezne osigurati, pomoću odgovarajućeg nadzora nad tržištem, da procedure ocjenjivanja usklađenosti budu korektno obavljene i da CE znak odgovara stvarnoj usklađenosti sa osnovnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima Direktive – vidjeti komentare uz [Član 2\(1\)](#) i [Član 15](#).

§ 48 Nacionalni standardi i specifikacije

Drugi stav Člana 5(1) bi trebalo tumačiti u vezi sa Članom 5(2).

Kada je Direktiva o liftovima usvojena, Evropska komisija je dala mandat CEN-u da razradi niz standarda za podršku primjene ove Direktive.

Član 5(1) je bio predviđen da posluži kao privremeno rješenje u toku vremenskog perioda potrebnog da CEN razradi neophodne standarde.

Dok su čekale izdavanje tih harmoniziranih standarda, zemljama članicama je data mogućnost da objave liste važnih dokumenata, uključujući nacionalne standarde i specifikacije, kako bi montažerima i proizvođačima pomogle u primjeni osnovnih zdravstvenih i sigurnosnih zahtjeva.

Kako je program standardizacije za potporu Direktive o liftovima progresivno završavan, postajala je sve manja i manja potreba za obraćanjem na ovu odredbu.

Član 5(2)

Kada nacionalni standard koji preuzima neki harmonizirani standard, čija je referenca objavljena u Službenom glasniku Evropske zajednice, obuhvaća jedan ili više osnovnih zdravstvenih i sigurnosnih zahtjeva:

- treba smatrati da su liftovi, koji su proizvedeni prema tom standardu, usklađeni sa relevantnim osnovnim zahtjevima,*

ili

- treba smatrati da su se sigurnosne komponente, koje su izrađene prema tom standardu, prikladne za omogućavanje usklađenosti lifta sa relevantnim osnovnim zahtjevima, ukoliko se u taj lift propisno instaliraju.*

Zemlje članice moraju objavljivati reference nacionalnih standarda koji preuzimaju harmonizirane standarde.

§ 49 Harmonizirani standardi

Članom 5(2) se uspostavlja status evropskih harmoniziranih standarda u odnosu na Direktivu o liftovima. Kao što je pomenuto u Obrazloženju 8, harmonizirani standard je tehnička specifikacija koju je usvojila jedna od evropskih organizacija za standardizaciju na osnovu mandata dobijenog od Komisije.

Zemlje članice su o mandatu konsultovane preko Komiteta koji je formiran prema [Direktivi 98/34/EC](#) (kojom su kodificirane odredbe Direktive 83/189/EEC i njene uzastopne dopune). Kada se mandatni standard usvoji, njega moraju nepromijenjenog preuzeti nacionalne organizacije za standardizaciju, u zemljama članicama, kao nacionalni standard. Svi postojeći standardi koji tretiraju istu tematiku moraju biti povučeni.

Za identifikaciju nacrtu evropskih standarda služi referentni broj ispred kojeg stoji "prEN". Kada se standard usvoji, njegova identifikacija se vrši prema referentnom broju ispred kojeg stoje slova "EN", a iza broja godina usvajanja. Kada se standard preuzima kao nacionalni standard, ispred slova "EN" dolaze inicijali koji se koriste za identifikaciju nacionalnih standarda u dotičnoj državi.

Tako se, naprimjer, evropski standard za liftove EN 81-1 objavljuje kao ÖNORM EN 81-1 u Austriji, NBN EN81-1 u Belgiji, **BDS** EN81-1 u Bugarskoj, CYS EN81-1 u Kipru, ČSN EN81-1 u Češkoj Republici, DS EN81-1 u Danskoj, EVS EN81-1 u

Estoniji, SFS EN81-1 u Finskoj, NF EN81-1 u Francuskoj, DIN EN81-1 u Njemačkoj, EAOT EN81-1 u Grčkoj, MSZ EN81-1 u Mađarskoj, IS EN81-1 u Irskoj, UNI EN81-1 u Italiji, LVS EN81-1 u Latviji, LST EN81-1 u Litvaniji, EN81-1 u Luksemburgu, MSA EN81-1 u Malti, NEN EN81-1 u Holandiji, PN EN81-1 u Poljskoj, NP EN81-1 u Portugalu, SR EN81-1 u Rumuniji, STN EN81-1 u Slovačkoj, SIST EN81-1 u Sloveniji, UNE EN81-1 u Španiji, SIS EN81-1 u Švedskoj i BS EN81-1 u UK.

Kada je neki evropski standard usvojen, Evropska organizacija za standardizaciju o tome obavještava Evropsku komisiju koja reference toga standarda objavljuje u Službenom glasniku Evropske unije (ranije nazivan Službeni glasnik Evropske zajednice).

§ 50 Pretpostavka o usklađenosti

Primjena harmoniziranih standarda je uvijek dobrovoljna. Međutim, kada je referenca nekog harmoniziranog standarda objavljena u OJEU, primjenom njegovih specifikacija prenosi se pretpostavka o usklađenosti sa osnovnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima koji su tim specifikacijama obuhvaćeni. Ova pretpostavka važi od dana objavljivanja referenci standarda u OJEU (čak i ako nacionalna organizacija za standardizaciju kasnije implementira i objavi taj standard). Pretpostavka o usklađenosti obično prestaje kada se taj standard zamijeni nekim novim, ili revidiranim standardom, sa "danom prestanka pretpostavke o usklađenosti" koji je specificiran u OJEU (vidjeti dolje).

Pretpostavka o usklađenosti, koja se prenosi primjenom nekog harmoniziranog standarda, nije apsolutna, jer može biti osporena usklađenost samog standarda – vidjeti komentare uz [Član 6\(1\)](#). Ipak, pretpostavlja se da je sa osnovnim zahtjevima, koji su nekim harmoniziranim standardom obuhvaćeni, usklađen onaj proizvod koji je projektovan i proizveden u skladu sa tim harmoniziranim standardom, ukoliko nije drukčije dokazano. Na ovaj način se montažeru lifta, ili proizvođaču sigurnosne komponente, koji primjenjuje neki harmonizirani standard, daje određen stepen pravne sigurnosti, jer on ne mora pribaviti dodatni dokaz o usklađenosti sa osnovnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima koji su tim standardom obuhvaćeni.

Osim toga, potpunom primjenom relevantnih harmoniziranih standarda izbjegava se potreba za dodatnom inspekcijom projektnog rješenja, kada montažer lifta, za ocjenjivanje usklađenosti svog projektnog rješenja, koristi proceduru potpunog osiguranja kvaliteta – vidjeti komentare uz [Član 8\(2\)](#).

§ 51 Alternativne specifikacije

Čak i kada su dati osnovni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi obuhvaćeni nekim harmoniziranim standardom, montažer lifta, ili proizvođač sigurnosne komponente, može po slobodnom izboru primijeniti alternativne specifikacije. Ovo je omogućeno kako bi se spriječilo da tehnički standardi postanu prepreka inovativnim tehničkim rješenjima koja nisu predviđena u vrijeme izrade nacrtu harmoniziranog standarda.

Međutim, harmonizirani standard pokazuje stanje tehničko-tehnološkog razvoja u vrijeme njegovog usvajanja. Drugim riječima, standard postavlja nivo sigurnosti koji se može opravdano očekivati za dati tip proizvoda u neko dato vrijeme. Montažer lifta, ili proizvođač sigurnosne komponente, koji odluči da primijeni druge tehničke specifikacije, mora biti u mogućnosti dokazati da se njegovim rješenjem postiže barem isti nivo sigurnosti kao što bi bio postignut primjenom specifikacija harmoniziranog standarda – vidjeti komentare uz [Uvodnu napomenu 2](#) [Aneksa I](#).

Ukoliko se lift, ili sigurnosna komponenta, projektovan(a) u skladu sa specifikacijama koje se razlikuju od specifikacija harmoniziranih standarda, podvrgava proceduri EC ispitivanja tipa, u tehnički dosije, naveden u Aneksu V, mora biti uključen opis korištenih načina za zadovoljavanje primjenjivih osnovnih zdravstvenih i sigurnosnih zahtjeva – vidjeti komentare uz [Aneks V](#).

Ako je za ocjenjivanje usklađenosti neke sigurnosne komponente korištena procedura potpunog osiguranja kvaliteta, način na koji je osigurano zadovoljavanje primjenjivih osnovnih sigurnosnih zahtjeva mora biti dokumentiran u okviru proizvođačevog sistema osiguranja kvaliteta – vidjeti komentare uz [Aneks IX](#).

Ako je procedura potpunog osiguranja kvaliteta korištena za ocjenjivanje usklađenosti projektne izvedbe nekog lifta i ako projektno rješenje nije u potpunosti usklađeno sa harmoniziranim standardima, inspekciju toga projektnog rješenja mora izvršiti neko notificirano tijelo – vidjeti komentar uz stav 3.3 [Aneksa XIII](#).

§ 52 Harmonizirani standardi za liftove

Najviše harmoniziranih standarda za liftove razradio je Tehnički komitet 10 Evropskog komiteta za standardizaciju ([Comité Européen de Normalisation](#)). CEN TC 10 je razradio poseban sistem numeričkog označavanja standarda za liftove. Familija standarda za liftove nosi generički broj EN 81. U familiju je uključen određeni broj odvojenih dijelova koji se odnose na liftove kod kojih su primijenjene različite tehnike funkcionisanja, ili se, pak, odnose na posebne aspekte sigurnosti lifta. Sistem označavanja je objašnjen u CEN Tehničkom izvještaju 81-10.

Treba napomenuti da je sistem brojanog označavanja, opisan u CEN TR 81-10, primijenjen na nedavno usvojene standarde, a na ranije standarde će se primjenjivati samo kada oni budu revidirani.

Familija standarda EN 81 uključuje standarde za liftove koji su obuhvaćeni Direktivom o liftovima, standarde za mašine za dizanje obuhvaćene Direktivom o mašinama, kao i standarde za mašine za dizanje koje nisu obuhvaćene zakonodavstvom Zajednice.

§ 53 Objavljivanje referenci harmoniziranih standarda

[Konsolidiranu listu harmoniziranih standarda](#) objavljuje Evropska komisija u OJEU kao potporu Direktivi o liftovima. Kada CEN obavijesti Evropsku komisiju o novim standardima, vrši se ažuriranje liste standarda.

Lista objavljena u OJEU ima slijedećih 5 kolona:

1. pokazuje Evropsku organizaciju za standardizaciju koja je standard usvojila;
2. pokazuje referencu standarda, tj. njegov broj, datum usvajanja i naziv;

Ako je standard dopunjen, navode se i reference uzastopnih dopuna. Kada su reference takvih dopuna objavljene u OJEU, samo dopunjeni standard prenosi pretpostavku o usklađenosti sa relevantnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima Direktive o liftovima.

3. daje datum prvog objavljivanja reference toga standarda u OJEU. To je datum od kojeg se, primjenom standarda, prenosi pretpostavka o usklađenosti sa osnovnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima koji su tim standardom obuhvaćeni.

4. daje reference zamijenjenih standarda. Ova kolona se koristi samo ukoliko je već postojao neki harmonizirani standard, koji je tretirao istu tematiku, kada je novi standard bio usvojen. U većini slučajeva, zamijenjeni standard je neka ranija verzija nekog standarda koji je bio revidiran.

5. pokazuje datum prestanka pretpostavke o usklađenosti zamijenjenog standarda. Ova kolona se koristi samo kada je referenca nekog zamijenjenog standarda data u trećoj koloni. Općenito, prema CEN propisima, nacionalne organizacije za standardizaciju moraju zamijenjene standarde povući šest mjeseci nakon usvajanja novog standarda. U tom slučaju, zamijenjeni standard će već biti povučen do vremena objavljivanja u OJEU referenci novog standarda. Međutim, u nekim slučajevima, CEN smatra da industrija zahtijeva duži period radi prilagođavanja projektnih rješenja, alata i proizvodnje specifikacijama novog standarda. U ovakvim slučajevima, datum povlačenja zamijenjenog standarda može biti određen kasnije, naprimjer, dvije godine nakon usvajanja novog standarda.

Dok novi standard prenosi pretpostavku o usklađenosti odmah po objavljivanju njegove reference u OJEU, zamijenjeni standard nastavlja prenositi pretpostavku o usklađenosti do dana navedenog u petoj koloni.

Drugim riječima, u toku prijelaznog perioda između ta dva datuma, pretpostavku o usklađenosti sa osnovnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima prenosi ili novi standard ili zamijenjeni standard.

Član 5(3)

Zemlje članice su dužne osigurati poduzimanje odgovarajućih mjera koje bi objema stranama (poslodavcima i uposlenicima) u industriji omogućile podjednak uticaj, na nacionalnom nivou, na proces pripreme i praćenja harmoniziranih standarda.

§ 54 Učestvovanje u standardizaciji i poslodavca i uposlenika u industriji

Standardizacija je zasnovana na konsenzusu između zainteresovanih strana. U Članu 5(3) se pominje mogućnost da određene strane, zainteresirane za standarde o liftovima, mogu imati poteškoće pri sudjelovanju u standardizaciji. U Članu se od zemalja članica zahtijeva da osiguraju poduzimanje odgovarajućih mjera kako bi omogućile da obje strane u industriji, tj. i poslodavci i uposlenici, imaju određeni uticaj u procesu standardizacije.

O prikladnosti mjera i načinu njihovog provođenja odlučuju države članice.

Član 6(1)

Ako zemlja članica, ili Komisija, smatra da harmonizirani standardi pomenuti u Članu 5 (2) ne zadovoljavaju u potpunosti osnovne zahtjeve pomenute u Članu 3, Komisija ili dotična zemlja članica je dužna da to pitanje iznese pred Komitet, osnovan prema Direktivi 83/189/EEC, uz navođenje potrebnih razloga. Komitet je dužan dati svoje mišljenje bez odlaganja.

Nakon prijema mišljenja Komiteta, Komisija je dužna da obavjesti zemlje članice da li je, ili nije potrebno da povuče te standarde iz objavljene informacije pomenute u Članu 5 (2).

§ 55 Nedostaci u harmoniziranim standardima

U toku nadzora nad tržištem, zemlje članice mogu otkriti da neki lift, ili sigurnosna komponenta, nije u potpunosti usklađen sa primjenjivim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima, iako je projektovan i proizveden ili instaliran u skladu sa specifikacijama nekog harmoniziranog standarda. Zemlje članice ili Komisija mogu, isto tako, smatrati da su određene specifikacije harmoniziranog standarda u suprotnosti sa osnovnim zahtjevima Direktive, ili da u potpunosti ne zadovoljavaju osnovne zahtjeve koje bi trebale obuhvatiti.

U takvim slučajevima, za države članice ili Komisiju postoje dva načina djelovanja. One prvo mogu postaviti pitanje dotičnoj organizaciji za standardizaciju i predložiti da standard bude dopunjen ili revidiran kako bi se u potpunosti uskladio sa osnovnim zahtjevima Direktive o liftovima.

Ako prvi način djelovanja nije uspješan, zemlje članice i Komisija mogu koristiti proceduru propisanu u Članu 6(1), koja se ponekad naziva zaštitna klauzula za standarde ili procedura formalnog prigovora. Standard sa nedostacima se prosljeđuje Komitetu, koji je formiran prema [Direktivi 98/34/EC](#) o tehničkim standardima i propisima (koja konsolidira Direktivu 83/189/EEC i njene uzastopne dopune). Ovim Komitetom predsjedava Komisija, a sačinjavaju ga predstavnici nacionalnih administracija zaduženih za politiku standardizacije.

[98/34/EC – Komitet](#) traži mišljenje Komiteta za liftove. Ukoliko su navodni nedostaci u harmoniziranom standardu potvrđeni, Komisija donosi odluku da se referenca tog standarda povuče iz OJEU, ili da se barem objavi upozorenje uz referencu da se pretpostavka o usklađenosti povlači sa dijela standarda u kojem su utvrđeni nedostaci.

Općenito, mandat za dopunu ili reviziju tog standarda će dobiti Evropska organizacija za standardizaciju koja će otkloniti ustanovljene nedostatke.

Član 6(2)

Komisija može prihvatiti svaku odgovarajuću mjeru radi osiguranja jedinstvene praktične primjene ove Direktive u skladu sa procedurom propisanom u stavu 3.

§ 56 Upute za primjenu

Direktivom o liftovima ne prenose se na Evropsku komisiju bilo kakva posebna ovlaštenja za implementaciju. Posebno, Komisija nije ovlaštena da na bilo koji način modificira Direktivu. Tako se mjere, navedene u Članu 6(2), sastoje uglavnom u davanju uputa zemljama članicama i drugim zainteresiranim stranama u cilju promoviranja jednoobraznog tumačenja Direktive ili stimuliranja saradnje među zemljama članicama ili između notifikiranih tijela. Objavljivanje ovog Vodiča je jedan primjer takavih mjera.

Upute koje daje Komisija nisu zakonski obavezujuće. Zakonsku snagu imaju samo tekstovi preko kojih se implementiraju odredbe Direktive u nacionalni zakon i

tumačenje tih odredbi od strane nacionalnih sudova i Evropskog suda pravde. Međutim, upute koje je dala Komisija, nakon konsultacija sa državama članicama i ostalim zainteresiranim stranama, su korisne jer zagovaraju jednoobrazno tumačenje i primjenu Direktive bez dugih i skupih zakonskih procedura.

Član 6(3)²²

Komisiji će pružati pomoć Stalni komitet (u daljem tekstu 'Komitet'). Pri upućivanju na ovaj stav, moraju biti primijenjeni Članovi 3 i 7 Odluke 1999/468/EC, uzimajući u obzir odredbe člana 8 te Odluke.

Stalni komitet mora donijeti svoj poslovnik.

Član 6(4)

Osim toga, Stalni komitet može preispitati svako pitanje koje je u vezi sa primjenom ove Direktive, a koje je pokrenuto do strane predsjedavajućeg ovog Komiteta, bilo na njegovu inicijativu, ili na zahtjev neke od zemalja članica.

§ 57 Komitet za liftove

Funkcija Komiteta, koji je formiran u skladu sa Članom 6(3), je da Komisiji pruža savjete u vezi sa mjerama navedenim u Članu 6(2). Komitetom predsjedava predstavnik Komisije, a sačinjavaju ga predstavnici koje su odredile zemlje članice preko svojih stalnih zastupništava. Kao posmatrači se pozivaju članice evropskog ekonomskog područja (EEA) i ostale zemlje koje su sa EU zaključile sporazume o uzajamnom priznavanju za liftove. Komitet za liftove se sastaje prema potrebi, ili na inicijativu Komisije, ili na zahtjev jedne ili više zemalja članica.

Upućivanje, u Članu 6(3), na Članove 3 i 7 "komitologijske" [Odluke 1999/468/EC](#) znači da Komitet za liftove ima savjetodavnu ulogu. Nacrt mjera Komisija podnosi Komitetu i Komitet izražava svoje mišljenje glasanjem prostom većinom. Svaka zemlja članica mora imati pravo tražiti da njeno stanovište bude uneseno u zapisnik. Mišljenje Komiteta ne obavezuje Komisiju, ali, prema Članu 3 "komitologijske" Odluke, ona "treba maksimalno uvažavati mišljenje Komiteta".

²² Član 6(3) Direktive o liftovima je dopunjen Propisom 2003/1882/EC Evropskog Parlamenta i Vijeća od 29. septembra 2003. godine (OJ L 284 od 31.10.03) koji se prilagođava Odluci Vijeća 1999/468/EC (OJ L 184 od 17.07.00) o odredbama koje se odnose na komitete koji pružaju pomoć Komisiji u vršenju njenih implementacijskih ovlasti propisanih u instrumentima koji su predmet procedure navedene u Članu 251 EC Ugovora.

Prema Članu 7 "komitologijske" Odluke, Evropski Parlament dobija informacije o dnevnom redu sastanaka Komiteta, prima nacrt mjera koje su podnesene Komitetu, radi davanja mišljenja, i prima sažetak zapisnika sa tih sastanaka.

Usvojena mišljenja Komiteta za liftove Komisija objavljuje na svojoj [web stranici EUROPA](#).

§ 58 Radna grupa za liftove

Radna grupa za liftove je formirana u okviru Komiteta za liftove radi omogućavanja posmatračima iz industrije, standardizacije i notificiranih tijela da učestvuju u raspravi o problemima u vezi sa praktičnom primjenom Direktive o liftovima. Kao Komitetom za liftove, tako i Radnom grupom za liftove predsjedava predstavnik Komisije, a samu Radnu grupu sačinjavaju predstavnici zemalja članica. Kao posmatrači su prisutne i države EFTA.

Pozivaju se udruženja koja zastupaju montažere liftova, proizvođače komponenata za liftove, te mala i srednja preduzeća u industriji liftova na evropskom nivou. Prisutan je i CEN TC 10 i on obezbjeđuje ažuriranje pri razrađivanju standarda. Notificirana tijela su zastupljena preko Evropske koordinacije notificiranih tijela (NB-L) koja izvještava o radu koordinacije i uzima u obzir mišljenje Radne grupe za liftove o preporukama NB-L koje su podnesene na potvrđivanje. Zastupljeni su, također, sindikati i vlasnici imovine.

Radna grupa za liftove sastaje se dva puta godišnje u Briselu ili Luksemburgu. Dokumenti koje je odobrila Radna grupa za liftove objavljuju se na [Komisijinoj web stranici EUROPA](#).

Član 7

(1) Ako zemlja članica utvrdi da postoji opasnost da lift, ili neka sigurnosna komponenta, koji nose CE znak, a koji se koriste u namijenjene svrhe, ugrozi sigurnost osoba i eventualno imovine, dužna je poduzeti sve odgovarajuće mjere da ih povuče sa tržišta, da zabrani njihovo plasiranje na tržište ili stavljanje u upotrebu ili da ograniči njihov slobodan protok.

Zemlja članica je dužna da odmah obavijesti Komisiju o svakoj takvoj mjeri navodeći razloge za svoju odluku, a posebno da li je do neusklađenosti došlo usljed:

- a) propusta da se zadovolje osnovni zahtjevi navedeni u Članu 3,*
- b) nepravilne primjene standarda pomenutih u Članu 5 (2),*
- c) nedostatka u samim standardima pomenutim u Članu 5 (2),*

(2) Komisija je dužna da se što prije konsultuje sa zainteresiranim stranama. Ako, nakon tih konsultacija, Komisija utvrdi:

- da su mjere bile opravdane, odmah mora u tom smislu obavijestiti zemlju članicu koja je pokrenula inicijativu, kao i druge zemlje članice; ako je odluka iz stava 1 zasnovana na nedostacima standarda, Komisija je dužna, nakon konsultacija sa zainteresovanim stranama, pitanje iznijeti pred Komitet pomenut u Članu 6 (1), ukoliko zemlja članica koja je donijela odluku namjerava ostati pri svojoj odluci, te mora pokrenuti proceduru iz Člana 6 (1),*

- *da mjere nisu bile opravdane, dužna je o tome odmah obavijestiti zemlju članicu koja je pokrenula inicijativu i montažera lifta, proizvođača sigurnosnih komponenata ili njegovog ovlaštenog zastupnika u Zajednici.*
- (3) Ako lift ili sigurnosna komponenta koji nisu usklađeni nose CE znak, kompetentna zemlja članica je dužna poduzeti odgovarajuću akciju protiv onoga ko je postavio znak i o tome mora obavijestiti Komisiju i druge zemlje članice.*
- (4) Komisija je dužna osigurati da zemlje članice budu stalno obavještavane o napredovanju i ishodu ove procedure.*

§ 59 Zaštitna klauzula

Zaštitna klauzula je predviđena Članom 95(10) [EC Ugovora](#):

"U gore pomenute mjere harmonizacije, mora, u odgovarajućim slučajevima, biti uključena zaštitna klauzula kojom se zemljama članicama dozvoljava da, iz jednog, ili iz više neekonomskih razloga navedenih u Članu 30, poduzimaju privremene mjere koje su predmet neke kontrolne procedure Zajednice"

Članom 7 je propisana procedura koju treba slijediti kada se utvrdi da ne postoji pretpostavka o usklađenosti na koju ukazuju CE znak i EC deklaracija usklađenosti opisani u Članu 5.

§ 60 Liftovi ili sigurnosne komponente bez CE znaka

Ukoliko, u toku svojih aktivnosti u nadzoru nad tržištem, države članice pronađu neki lift ili sigurnosnu komponentu bez CE znaka, nije potrebno koristiti neku posebnu proceduru, jer je to zabranjeno prema odredbama Direktive. U takvom slučaju, zemlje članice mogu jednostavno koristiti svoje nacionalne propise za provođenje odredbi Direktive.

§ 61 Neusklađeni liftovi ili sigurnosne komponente sa CE znakom

S druge strane, kada se otkrije da neki lift ili sigurnosna komponenta nisu usklađeni sa primjenjivim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima, i pored postojanja CE znaka, zemlja članica će prvo kontaktirati osoblje odgovorno za plasiranje lifta, ili sigurnosne komponente, na tržište i zahtijevaće da proizvod dovedu u stanje usklađenosti. Ako su montažer ili proizvođač dobrovoljno izvršili usklađivanje proizvoda, nema potrebe za obavezujućim mjerama tipa navedenog u Članu 7(1) i nije potrebno pribjegavati zaštitnoj proceduri. Međutim, u takvom slučaju, za dotičnu zemlju članicu je korisno da o tome informira organe za nadzor nad tržištem ostalih zemalja članica, kako bi i oni mogli osigurati da potrebne korektivne mjere budu poduzete na cijelom jedinstvenom tržištu.

Ovo se može uraditi u okviru Grupe za administrativnu saradnju (ADCO) u oblasti liftova – vidjeti komentare uz [Član 2\(1\)](#).

§ 62 Zaštitna procedura

Ukoliko dobrovoljne mjere za dovođenje proizvoda u stanje usklađenosti nisu provedene u razumnom vremenskom periodu i ako tom neusklađenošću može biti

ugrožena sigurnost ljudi ili imovine, mora se primijeniti procedura propisana u Članu 7. Zaštitna procedura se provodi u slijedećim koracima:

1. Prvim stavom Člana 7(1) predstavljen je prvi korak koji treba poduzeti zemlja članica koja je otkrila neusklađeni proizvod. Države članice imaju obavezu da pokrenu odgovarajuću akciju, u takvom slučaju, koristeći ovlaštenja koja su, prema državnom zakonu, data organima za nadzor nad tržištem. Izbor mjera vrši dotična zemlja članica, ali mjere moraju biti ne samo dovoljne za zaštitu zdravlja i sigurnosti ljudi, nego moraju biti proporcionalne riziku.
2. O mjerama poduzetim na nacionalnom nivou država članica mora obavijestiti Evropsku komisiju, navodeći razloge i prirodu neusklađenosti, kao što se traži u drugom stavu Člana 7(1). Obavještenje bi trebalo biti dostavljeno Komisiji preko Stalnog zastupništva dotične države članice.

ADCO Grupa za liftove je razradila standardni elektronski obrazac preko kojeg se zemljama članicama omogućuje da potrebne informacije prenesu i direktno relevantnoj službi Komisije.

Korisno je da zemlje članice, uz obavještenje, dostave sve relevantne dokumente. U ove dokumente može biti uključena EC deklaracija o usklađenosti, relevantni elementi tehničkog dosijea ili uputstva i izvještaji o bilo kojim ispitivanjima ili inspekcijama na kojima je ta mjera bazirana.

Države članice nisu obavezne o mjerama, poduzetim u skladu sa Članom 7, obavijestiti druge zemlje članice, međutim, neke zemlje to čine radi informiranja u okviru ADCO Grupe za liftove.

3. Prema Članu 7(2), Komisija zatim pregleda obavještenje i priložene dokumente i konsultuje zainteresirane strane radi formiranja mišljenja o opravdanosti ili neopravdanosti mjera koje je zemlja članica poduzela. Zainteresirane strane mogu biti: montažer lifta ili proizvođač sigurnosne komponente i, gdje je primjenjivo, notificirano tijelo koje je izvršilo ocjenjivanje usklađenosti. Komisija, isto tako, može od zemlje članice, koja je prijavila mjeru, tražiti dodatna objašnjenja. Komisija zatim usvaja zvanično mišljenje.
4. Ako Komisija smatra da je mjera, koju je zemlja članica poduzela, opravdana, to mišljenje Komisije se dostavlja svim zemljama članicama preko njihovih Stalnih zastupništava. Sa tim mišljenjem se upoznaju i nacionalne administracije zadužene za nadzor nad tržištem za liftove u okviru ADCO Grupe za liftove.

Ukoliko je dotičnom neusklađenošću otkriven neki nedostatak u nekom harmoniziranom standardu, Komisija mora to pitanje uputiti Komitetu koji je formiran prema Direktivi 98/34/EC o tehničkim standardima i propisima – vidjeti komentare uz [Član 6\(1\)](#).

Ako Komisija smatra da mjera koju je poduzela zemlja članica nije opravdana, Komisijino mišljenje se dostavlja dotičnoj zemlji članici i montažeru lifta, proizvođaču komponente dotičnog proizvoda ili njihovim ovlaštenim zastupnicima.

5. Države članice moraju poduzeti odgovarajuću akciju u vezi sa mišljenjem Komisije:

- ako je utvrđeno da je mjera opravdana, one moraju pokrenuti odgovarajuću akciju na svojoj teritoriji, u odnosu na nesiguran proizvod, radi zaštite zdravlja i sigurnosti ljudi, a u skladu sa njihovim obavezama prema Članu 2(1) Direktive – vidjeti komentare uz [Član 2\(1\)](#).
- ukoliko je ustanovljeno da mjera nije opravdana, država članica koja je poduzela mjeru mora istu povući.

Prema Članu 7(4), Komisija informira zemlje članice o prijavljivanju neke zaštitne mjere i stalno ih obavještava o napredovanju i ishodu ove procedure u okviru ADCO Grupe za liftove.

POGLAVLJE II - Procedura ocjenjivanja usklađenosti

Član 8

§ 63 Ocjenjivanje usklađenosti

U Članu 8 je propisana procedura koju mora provesti montažer lifta, ili proizvođač sigurnosne komponente, prije njegovog(njenog) plasiranja na tržište kako bi osigurao da lift ili sigurnosna komponenta budu usklađeni sa Direktivom. Direktivom o liftovima ponuđen je montažerima i proizvođačima širok izbor procedura za ocjenjivanje usklađenosti zasnovanih na takozvanom "globalnom pristupu" ocjenjivanju usklađenosti koji je predstavljen u Odluci Vijeća 93/465/EEC.

Pojedine stavove Člana 8 trebalo bi tumačiti u vezi sa odgovarajućim Aneksima u kojima je dat sadržaj svake procedure.

Član 8(1)

Prije plasiranja na tržište sigurnosnih komponenata navedenih u Aneksu IV, proizvođač sigurnosne komponente ili njegov ovlašten zastupnik registriran u Zajednici mora:

- a) (i) dostaviti model sigurnosne komponente radi EC ispitivanja tipa, u skladu sa Aneksom V, i obezbijediti da kontrolu proizvodnje obavlja neko notificirano tijelo u skladu sa Aneksom XI;
- (ii) ili dostaviti model sigurnosne komponente radi EC ispitivanja tipa, u skladu sa Aneksom V, i implementirati sistem osiguranja kvaliteta u skladu sa Aneksom VIII radi provjere proizvodnje;
- (iii) ili implementirati sistem potpunog osiguranja kvaliteta u skladu sa Aneksom IX;
- b) postaviti CE znak na svaku sigurnosnu komponentu i sačiniti deklaraciju o usklađenosti sa podacima navedenim u Aneksu II, vodeći računa o specifikacijama datim u korištenom Aneksu (Aneks VIII, IX ili XI, zavisno od slučaja) ;

c) kopiju deklaracije o usklađenosti čuvati 10 godina računajući od dana proizvodnje posljednje sigurnosne komponente.

§ 64 Proizvođač ili njegov ovlašteni zastupnik

Proizvođač neke sigurnosne komponente, ili njegov ovlašteni zastupnik u Zajednici, mora izvršiti obaveze definirane Članom 8(1).

Proizvođača sigurnosne komponente treba posmatrati u svjetlu definicije date u četvrtoj alineji Člana 1(4). Proizvođač može imati sjedište u Zajednici ili negdje drugdje – vidjeti komentare uz [Član 1\(4\)](#).

Ako proizvođač ima sjedište izvan Zajednice, on može imenovati nekog ovlaštenog zastupnika sa sjedištem u Zajednici da u njegovo ime obavlja sve ili dio zadataka navedenih u Članu 8(1), iako to nije obavezno. Ukoliko proizvođač odluči imenovati svoga ovlaštenog zastupnika, prijenos ovlaštenja mora biti izričit i u pisanoj formi, sa jasno definiranim zadacima koji mu se povjeravaju - [vidjeti Vodič za implementaciju direktiva baziranih na novom i globalnom pristupu](#) – Poglavlje 3.2.

§ 65 Ocjenjivanje usklađenosti sigurnosnih komponenta

U Članu 8(1) je opisan izbor procedure ocjenjivanja usklađenosti, koji stoji na raspolaganju proizvođačima sigurnosnih komponenta, i opisani su koraci koji se moraju obaviti prije plasiranja sigurnosne komponente na tržište. Procedure ocjenjivanja usklađenosti za sigurnosne komponente se mogu razlikovati prema tome da li se one odnose na fazu projektovanja ili na fazu proizvodnje.

- Faza projektovanja

Za fazu projektovanja proizvođač može izabrati slijedeće procedure:

- model sigurnosne komponente se dostavlja nekom notificiranom tijelu koje vrši EC ispitivanje tipa;
- ocjenjivanje usklađenosti modela sigurnosne komponente vrši sam proizvođač u okviru sistema potpunog osiguranja kvaliteta kojeg je odobrilo neko notificirano tijelo.

- Faza proizvodnje

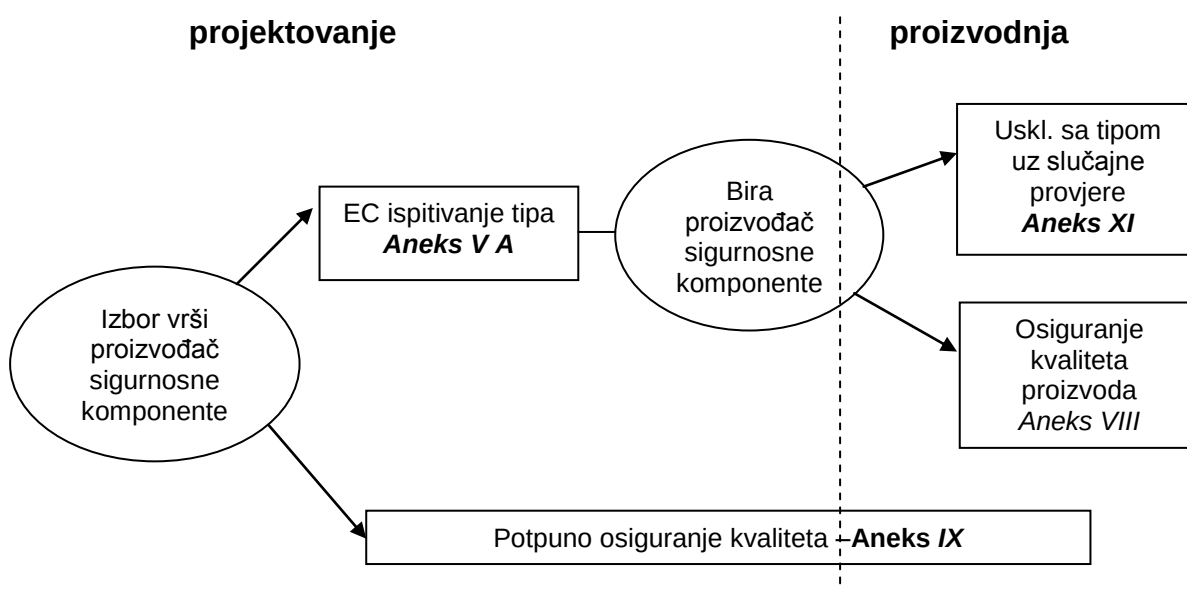
Ukoliko, u fazi proizvodnje, za model sigurnosne komponente postoji certifikat o EC ispitivanju tipa, proizvođač tada mora primijeniti jednu od slijedećih procedura kako bi osigurao da proizvedene sigurnosne komponente budu stvarno usklađene sa odobrenim tipom:

- notificirano tijelo vrši slučajne provjere na uzorcima njegove proizvodnje;
- za završnu inspekciju i ispitivanje sigurnosnih komponenta proizvođač primjenjuje sistem kvaliteta kojeg je odobrilo neko notificirano tijelo.

Kada se odabere jedna od ove dvije alternative, notificirano tijelo koje intervenira u fazi proizvodnje može biti isto notificirano tijelo koje je izvršilo EC ispitivanje tipa modela dotične sigurnosne komponente, ili to može biti neko drugo notificirano tijelo.

Ako je projektovanje sigurnosne komponente obavljeno u okviru nekog odobrenog sistema potpunog osiguranja kvaliteta, istim sistemom je obuhvaćena proizvodnja i završna inspekcija, kao i ispitivanje sigurnosnih komponenata. U ovom slučaju se uključuje samo jedno notificirano tijelo.

Na slijedećem dijagramu je prikazan izbor procedura ocjenjivanja usklađenosti za sigurnosne komponente:

§ 66 EC deklaracija o usklađenosti za sigurnosne komponente

Prema Članu 8(1) (b) zahtijeva se da, u svakom slučaju, kada se provede izabrana procedura ocjenjivanja usklađenosti, proizvođač mora na svaku sigurnosnu komponentu postaviti CE znak i sastaviti EC deklaraciju o usklađenosti – vidjeti komentare uz [Član 5\(1\)](#), [Član 10](#), [Aneks II](#) i [Aneks III](#).

U Članu 5(1) se navodi da se EC deklaracija o usklađenosti mora dostavljati uz sigurnosne komponente. Pošto se sigurnosne komponente proizvode serijski, EC deklaracija o usklađenosti, koja prati proizvode, može biti kopija ili original. Ako se u jednoj kutiji isporuči nekoliko identičnih sigurnosnih komponenata, proizvođač može za svaku kutiju isporučiti jednu deklaraciju. EC deklaracija usklađenosti može biti uključena i u proizvođačeva uputstva za upotrebu pomenuta u pasusu 6.1 Aneksa I.

Ukoliko montažer liftova proizvodi sigurnosne komponente za ugradnju u liftove koje on instalira, on ima iste obaveze kao drugi proizvođači sigurnosnih komponenata, pa zato mora sastaviti i potpisati EC deklaraciju o usklađenosti za sigurnosne komponente koje je sam proizveo.

Proizvođač neke sigurnosne komponente za liftove mora EC deklaraciju o usklađenosti dostaviti montažeru lifta ili kompaniji koja vrši održavanje i koja sigurnosnu komponentu kupuje radi ugradnje u novi, ili u neki postojeći lift. Ako je prodaja sigurnosne komponente izvršena preko posrednika kao što je veletrgovac ili distributer, posrednik mora osigurati da EC deklaracija o usklađenosti bude dostavljena krajnjem kupcu.

EC deklaracija o usklađenosti, za sigurnosne komponente ugrađene u neki instalirani lift, mora biti sastavni dio dokumentacije navedene u pasusu 6.2 Aneksa I.

Kopija EC deklaracije o usklađenosti, za sigurnosne komponente ugrađene u neki lift, mora biti uključena u tehnički dosije lifta ili, kao što može biti slučaj, uključena u dokumentaciju proizvođačevog sistema potpunog osiguranja kvaliteta – vidjeti komentare uz stav 3 [Aneksa V B](#) i stav 3.2 [Aneksa XIII](#).

Prema Članu 8(1) (c), zahtijeva se da se kopija EC deklaracije o usklađenosti čuva 10 godina od dana proizvodnje posljednje sigurnosne komponente. Svrha ovog zahtjeva je obezbijediti da organi nadzora nad tržištem mogu, prema potrebi, pogledati EC deklaraciju o usklađenosti.

Član 8(2)

1. *Prije plasiranja na tržište lift treba da prođe jednu od sljedećih procedura:*

(i) ili, ako je projektovan u skladu sa liftom koji je prošao EC ispitivanje tipa, kako je navedeno u Aneksu V, mora biti izrađen, instaliran i ispitan primjenom:

- *završne inspekcije navedene u Aneksu VI, ili*
- *sistema osiguranja kvaliteta navedenog u Aneksu XII, ili*
- *sistema osiguranja kvaliteta navedenog u Aneksu XIV;*

Procedure za faze projektovanja i proizvodnje, s jedne strane, i faze ugradnje i ispitivanja, s druge strane, mogu se izvoditi na istom liftu;

(ii) ili, ako je lift projektovan u skladu sa lift-modelom koji je prošao EC ispitivanje tipa, prema Aneksu V, mora biti izrađen, instaliran i ispitan primjenom:

- *završne inspekcije navedene u Aneksu VI, ili*
- *sistema osiguranja kvaliteta navedenog u Aneksu XII, ili*
- *sistema osiguranja kvaliteta navedenog u Aneksu XIV;*

(iii) ili, ako je lift projektovan u skladu sa liftom kod kojega je primijenjen sistem osiguranja kvaliteta prema Aneksu XIII, uz dodatno ispitivanje projektnog rješenja, ukoliko ovo rješenje nije potpuno u skladu sa harmoniziranim standardima, mora biti, izrađen, ugrađen i ispitan primjenom:

- *završne inspekcije navedene u Aneksu VI, ili*
- *sistema osiguranja kvaliteta navedenog u Aneksu XII, ili*
- *sistema osiguranja kvaliteta navedenog u Aneksu XIV;*

(iv) ili, da prođe proceduru pojedinačne verifikacije, navedenu u Aneksu X, koju će provesti neko notificirano tijelo;

(v) ili, da bude predmet sistema osiguranja kvaliteta prema Aneksu XIII, uz dodatno ispitivanje projektnog rješenja, ukoliko ovo rješenje nije potpuno u skladu sa harmoniziranim standardima.

U gore navedenim slučajevima pod (i), (ii) i (iii), osoba koja je odgovorna za projektovanje mora osobi odgovornoj za proizvodnju, montažu i ispitivanje dostaviti sve potrebne dokumente i informacije kako bi ona bila u mogućnosti raditi u potpunoj sigurnosti.

§ 67 Ocjenjivanje usklađenosti liftova

U Članu 8(2) je dat izbor procedura ocjenjivanja usklađenosti za liftove i opisani su koraci koji se moraju slijediti prije plasiranja na tržište i puštanja lifta u upotrebu.

Za svaki lift mora biti ocijenjena njegova usklađenost sa osnovnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima Direktive, te provjerena usklađenost instaliranog lifta sa odobrenim projektnim rješenjem lifta. Dakle, procedure ocjenjivanja usklađenosti za liftove mogu se razlikovati prema tome da li se odnose na fazu projektovanja ili na fazu instaliranja:

- **Faza projektovanja**

Za ocjenjivanje usklađenosti projektnog rješenja nekog lifta, montažer lifta može izabrati jednu od slijedećih alternativnih procedura:

- projektna dokumentacija lifta, ili lifta-modela, se dostavlja nekom notificiranom tijelu na EC ispitivanje tipa;
- ocjenjivanje usklađenosti projektnog rješenja lifta obavlja sam montažer, u okviru sistema potpunog osiguranja kvaliteta, kojeg je odobrilo neko notificirano tijelo;
- projektno rješenje lifta pojedinačno verificira neko notificirano tijelo;

U slučaju pribjegavanja sistemu potpunog osiguranja kvaliteta, ako projektno rješenje lifta nije u potpunosti usklađeno sa relevantnim harmoniziranim standardima, kontrolu projektne dokumentacije mora izvršiti i neko notificirano tijelo koje bi ocijenilo usklađenost lifta s obzirom na one aspekte projektne izvedbe koji odstupaju od harmoniziranih standarda.

- **Faza instaliranja**

Da bi provjerio usklađenost nekog instaliranog lifta sa projektnim rješenjem, čija je usklađenost ocijenjena u toku faze projektovanja, montažer lifta može odabrati jednu od slijedećih alternativnih procedura:

Za projektna rješenja liftova ili liftova-modela, za koje postoji certifikat o EC ispitivanju tipa, ili koji su projektovani u okviru sistema potpunog osiguranja kvaliteta dopunjenim, prema potrebi, inspekcijom projektnog rješenja:

- završnu inspekciju instaliranog lifta vrši neko notificirano tijelo;
- montažer lifta sam obavlja završnu inspekciju i ispitivanje instaliranog lifta u okviru sistema ocjenjivanja kvaliteta proizvoda kojeg je odobrilo neko notificirano tijelo;

- montažer lifta sam obavlja završnu inspekciju i ispitivanje instaliranog lifta u okviru sistema osiguranja kvaliteta proizvodnje kojeg je odobrilo neko notificirano tijelo;
- montažer lifta obavlja završnu inspekciju i ispitivanje instaliranog lifta u okviru odobrenog sistema potpunog osiguranja kvaliteta kojim je obuhvaćena i faza projektovanja.

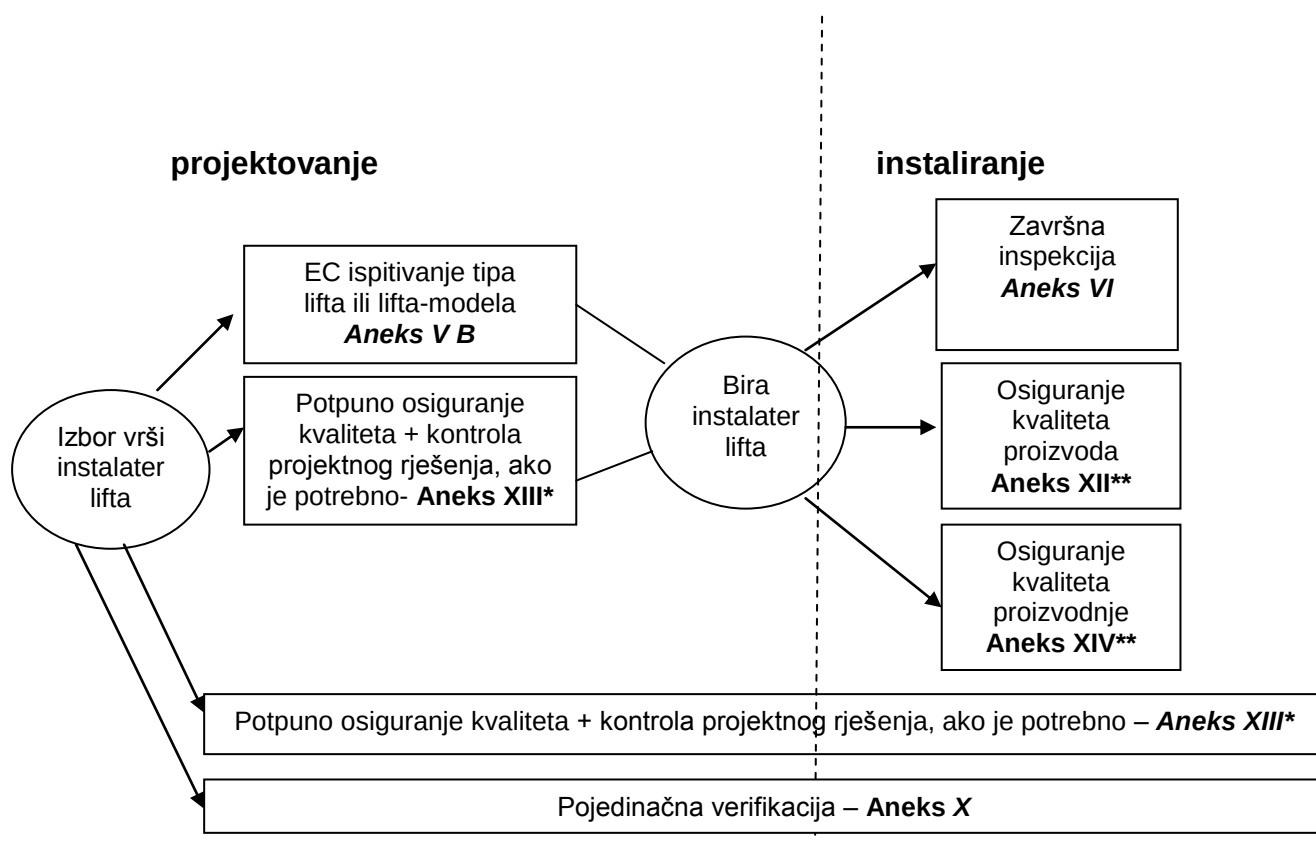
Za projektna rješenja liftova čiju je pojedinačnu verifikaciju izvršilo neko notificirano tijelo, istom procedurom je obuhvaćena i faza instaliranja.

Za proceduru pojedinačne verifikacije potrebno je uključiti jedno notificirano tijelo. Ovo je slučaj i kada je sistemom potpunog osiguranja kvaliteta obuhvaćena i faza projektovanja i faza instaliranja. Ako se slijede druge procedure, notificirano tijelo koje provodi proceduru ocjenjivanja usklađenosti za fazu instaliranja može biti isto notificirano tijelo koje je provelo proceduru ocjenjivanja usklađenosti za fazu projektovanja, ili može biti neko drugo tijelo.

U zadnjem stavu Člana 8(2) razmatraju se slučajevi u kojima za projektovanje lifta, za kojeg postoji certifikat o EC ispitivanju tipa, ili koji je projektovan u okviru sistema potpunog osiguranja kvaliteta, nije odgovorna ista osoba koja je odgovorna za instaliranje toga lifta.

Prema ovom stavu, zahtijeva se da osoba odgovorna za projektovanje dostavi montažeru sve neophodne dokumente i informacije u cilju osiguranja sigurne proizvodnje, ugradnje i ispitivanja lifta. Ovaj zahtjev je naročito važan kada projektant lifta montažeru lifta dostavlja elemente lifta u obliku nekog kompleta spremnog za ugradnju.

Na slijedećem dijagramu je prikazan izbor procedura ocjenjivanja usklađenosti za liftove:

*NAPOMENA: Procedura potpunog osiguranja kvaliteta, u skladu sa Aneksom XIII, može se koristiti samo za fazu projektovanja ili za obje faze.

**NAPOMENA : Smatra se da je odobrenim sistemom potpunog osiguranja kvaliteta, prema Aneksu XIII, obuhvaćeno osiguranje kvaliteta proizvoda prema Aneksu XIII, ili osiguranje kvaliteta proizvodnje u skladu sa Aneksom XIV – vidjeti preporuku Koordinacije notificiranih tijela: [NB-L/REC 3/003](#).

Član 8(3)

U svim slučajevima navedenim u stavu 2:

- montažer je dužan da postavi CE znak na lift i sačini deklaraciju o usklađenosti koja će sadržavati podatke navedene u Aneksu II, vodeći računa o specifikacijama datim u korištenom Aneksu (Aneks VI, X, XII, XIII ili XIV, zavisno od slučaja) ;*
- montažer mora čuvati kopiju deklaracije o usklađenosti 10 godina od dana kada je lift plasiran na tržište;*
- Komisija, zemlje članice i notificirana tijela mogu, na zahtjev, dobiti od montažera kopiju deklaracije o usklađenosti i izvještaje o ispitivanjima izvršenim prilikom završne inspekcije.*

§ 68 EC deklaracija o usklađenosti za liftove

Prema Članu 8(3) zahtijeva se da, u svakom slučaju kada su provedene izabrane procedure ocjenjivanja usklađenosti, montažer lifta mora na lift postaviti CE znak i sastaviti EC deklaraciju o usklađenosti – vidjeti komentare uz [Član 5\(1\)](#), [Član 10](#), [Aneks II B](#) i [Aneks III](#).

Montažera treba posmatrati u svjetlu definicije date u prvoj alineji Člana 1(4), tj. kao fizičko ili pravno lice koje preuzima odgovornost za projektovanje, proizvodnju, instaliranje i plasiranje lifta na tržište – vidjeti komentare uz [Član 1\(4\)](#).

Kako je navedeno u Članu 5(1), EC deklaracija o usklađenosti mora pratiti lift, drugim riječima, montažer mora original EC deklaracije o usklađenosti dostaviti vlasniku lifta pri plasiranju lifta na tržište, a prije njegovog puštanja u upotrebu. Prema Članu 8(3), kopiju EC deklaracije o usklađenosti montažer mora dostaviti Komisiji ili zemljama članicama, na njihov zahtjev.

Kada je na isti proizvod primjenjivo više direktiva (naprimjer, Direktiva o liftovima i EMC Direktiva) moguće je sastaviti jednu EC deklaraciju o usklađenosti, kojom se potvrđuje usklađenost sa svim primjenjivim direktivama, ukoliko se uključe

informacije koje su obavezne prema svakoj direktivi – vidjeti Poglavlje 5.4 [Vodiča za implementaciju direktiva baziranih na novom pristupu i globalnom pristupu](#).

Kopiju EC deklaracije o usklađenosti montažer mora čuvati 10 godina, od dana kada je lift plasiran na tržište, i mora je dostaviti, na zahtjev, Komisiji, zemljama članicama i ostalim notificiranim tijelima, zajedno sa izvještajima o ispitivanjima izvršenim pri završnoj inspekciji.

Član 8(2)

- a) Ako su liftovi i sigurnosne komponente predmet drugih direktiva, s obzirom na druge aspekte, koje također propisuju postavljanje CE znaka, onda taj znak treba da ukazuje da je lif, ili sigurnosna komponenta, usklađen i sa odredbama tih drugih direktiva.*
- b) Međutim, ako jedna ili više ovih direktiva dozvoljavaju proizvođaču da, u toku prijelaznog perioda, bira koje aranžmane će primijeniti, onda CE znak treba da ukazuje na usklađenost samo sa onim direktivama koje je primijenio montažer lifta ili proizvođač sigurnosnih komponentata. U ovom slučaju, pojedinosti o primijenjenim direktivama, onako kako su objavljene u Službenom glasniku Evropske zajednice, moraju biti navedene u dokumentima, napomenama ili uputstvima kao obaveznoj dokumentaciji koja se, prema Direktivama, isporučuje uz lift ili sigurnosnu komponentu.*

§ 69 CE znak za druge direktive

Ovom odredbom se objašnjava puno značenje CE znaka. Ako su na lift ili na sigurnosnu komponentu primjenjive druge direktive, CE znak označava da je taj proizvod usklađen i sa tim drugim direktivama – vidjeti komentare uz [Član 1\(5\)](#).

Član 8(5)

Ako ni montažer lifta, ni proizvođač sigurnosnih komponentata, niti njegov ovlašteni zastupnik u Zajednici nisu postupili u skladu sa obavezama iz prethodnih stavova, onda te obaveze moraju biti prenesene na onoga ko liftove, ili sigurnosne komponente, plasira na tržište Zajednice. Iste obaveze se odnose na svakog onog ko proizvodi liftove, ili sigurnosne komponente, za svoju vlastitu upotrebu.

§ 70 Osoba koja lift, ili sigurnosnu komponentu, plasira na tržište

Odstupajući od stava Člana 8(3), ovom odredbom se omogućuje da procedure u vezi sa deklaracijom o usklađenosti, umjesto montažera lifta ili proizvođača neke sigurnosne komponente za lift, može obavljati bilo koja osoba. Osoba koja koristi

prednost ove odredbe preuzima sve obaveze koje normalno preuzima montažer lifta, ili proizvođač neke sigurnosne komponente za liftove. Ona mora, prema tome, osigurati da proizvod bude usklađen sa relevantnim osnovnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima, mora osigurati provođenje odgovarajuće procedure ocjenjivanja usklađenosti, te mora posjedovati tehnički dosije naveden u Aneksu V, ili ga mora sama sebi obezbijediti.

Ova odredba se može primijeniti samo ako postoje čvrsti razlozi kojima je montažer spriječen da provede te procedure, naprimjer, u slučaju da montažer, ili proizvođač, ima sjedište van Evropske unije, a nema ovlaštenog zastupnika u EU. Montažer, ili proizvođač, registriran u Zajednici, ne može koristiti ovu odredbu kako bi odustao od svojih obaveza vis-à-vis neke treće strane.

Član 9

*(1) Zemlje članice moraju Komisiji i drugim zemljama članicama prijaviti (**notificirati**) tijela koja su imenovala za provođenje procedura iz Člana 8, sa specifičnim zadacima i ispitnim procedurama, za koje su ta tijela imenovana, i sa identifikacionim brojevima koje im je unaprijed dodijelila Komisija.*

, Komisija je dužna da, radi informisanja, objavi u Službenom glasniku Evropske zajednice listu notificiranih tijela i njihove identifikacione brojeve i zadatke za koje su notificirana. Zadatak Komisije je da ove liste održava ažurnim.

(2) Pri ocjenjivanju ovih notificiranih tijela, zemlje članice moraju primjenjivati kriterije date u Aneksu VII. Smatraće se da tijela, koja budu zadovoljavala kriterije ocjenjivanja propisane u relevantnim harmoniziranim standardima, ispunjavaju kriterije propisane u Aneksu VII.

(3) Zemlja članica, koja je notificirala tijelo, mora povući svoju notifikaciju ukoliko utvrdi da to tijelo više ne ispunjava kriterije date u Aneksu VII i dužna je da o tome odmah obavijesti Komisiju i druge zemlje članice.

§ 71 Notificirana tijela

U Članu 9 su date odredbe koje se odnose na notificirana tijela zadužena za procedure ocjenjivanja usklađenosti opisane u Članu 8. Svaka zemlja članica je odgovorna za ocjenjivanje i odobravanje notificiranih tijela koja imenuje. Svakom notificiranom tijelu Komisija dodjeljuje identifikacioni broj i objavljuje listu tijela koja su notificirale zemlje članice. Ažurirane informacije o notificiranim tijelima mogu se dobiti preko Komisijinog online sistema informisanja [NANDO](#) (New Approach Notified and Designated Organizations – Notificirane i imenovane organizacije u skladu sa novim pristupom).

Ova web stranica će vam omogućiti da pronađete evropska notificirana tijela, kao i tijela iz trećih zemalja koja su imenovana u okviru formalnih sporazuma [Sporazumi o međusobnom priznavanju (MRA_s), Protokoli evropskih sporazuma o ocjenjivanju usklađenosti i prihvatanju industrijskih proizvoda (PECA_s) i Evropski ekonomski prostor (EEA)], a koja su odgovorna za provođenje procedura ocjenjivanja usklađenosti koje su navedene u primjenjivim direktivama novog pristupa.

Montažeri liftova, ili proizvođači sigurnosnih komponenata, mogu se slobodno obratiti notificiranom tijelu prema vlastitom izboru. Države članice u potpunosti priznaju certifikate i odluke tijela koja su notificirale druge države članice.

§ 72 Notifikacija

Kada zemlja članica Komisiji prijavljuje (notificira) neko tijelo, ona mora navesti naziv i adresu toga tijela, osnovu na kojoj je ocijenjena kompetentnost tijela, kao i zadatke za koje se tijelo prijavljuje. Za Direktivu o liftovima se, zato, pri notifikaciji mora navesti da li se tijelo prijavljuje za liftove, za sigurnosne komponente, ili za oboje. Ako se tijelo ne notificira za sve sigurnosne komponente navedene u Aneksu IV, pri notificiranju se mora navesti koje kategorije sigurnosnih komponenata su obuhvaćene. Konačno, notifikacijom moraju biti identificirane procedure ocjenjivanja usklađenosti, koje to tijelo može provoditi, sa upućivanjem na relevantne Aneксе Direktive.

Države članice sada mogu obavljati online notifikaciju, koristeći NANDO.

U [Aneksu VII](#) su navedeni minimalni kriteriji za ocjenjivanje notificiranih tijela sa upućivanjem na relevantne harmonizirane standarde (kao što su serije standarda EN 45000 i EN ISO/IEC 17000). Države članice mogu koristiti dodatne kriterije za ocjenjivanje notificiranih tijela koja one imenuju. Zemlje članice biraju način provođenja tog ocjenjivanja. Većina zemalja koristi akreditaciju za provođenje cjelokupnog, ili jednog dijela, ocjenjivanja notificiranih tijela.

Prema Članu 9(3), zemlje članice su obavezne da povuku svoju notifikaciju tijela koje više ne zadovoljava kriterije navedene u Aneksu VII. Obaveza povlačenja notifikacije, koja više nije opravdana, podrazumijeva da su zemlje članice dužne nadzirati aktivnosti tijela koja su notificirale kako bi osigurale korektno obavljanje njihovih zadataka.

§ 73 Koordinacija notificiranih tijela

Notificirana tijela za Direktivu o liftovima su formirala Evropsku grupu za koordinaciju, NB-L, u okviru koje bi se vodile rasprave o problemima koji nastaju u toku provođenja procedura ocjenjivanja usklađenosti i obavljalo harmoniziranje prakse. Sudjelovanje u NB-L je dobrovoljno. U nekim slučajevima, notificirana tijela zastupaju grupe za koordinaciju formirane u njihovim zemljama. Sastanci Koordinacije se održavaju dva puta godišnje u Briselu uz predsjedavanje izabranog zastupnika nekog od notificiranih tijela. Predstavnici Evropske komisije i tri zemlje članice učestvuju kao promatrači. Osim toga, na neke sastanke se pozivaju, kao posmatrači, predstavnici industrije liftova i standardizacije. Formirane su i ad hoc grupe koje se bave posebnom tematikom.

Svoj doprinos funkcionisanju NB-L, Evropska komisija daje putem finansiranja tehničkog sekretarijata, koji priprema rad Grupe, i administrativnog sekretarijata koji organizira sastanke i bavi se cirkulacijom dokumenata.

NB-L usvaja [Preporuke za upotrebu](#) preko kojih se daju usaglašeni odgovori na pitanja o kojima je vođena rasprava na Grupi. Ova pitanja se zatim dostavljaju na potpis/odobravanje Radnoj grupi za liftove. Preporuke za upotrebu, koje je odobrila Radna grupa za liftove, objavljuju se na Komisijinoj web stranici EUROPA.

Poglavlje III – CE ZNAK**Član 10(1)**

CE znak se sastoji od inicijala CE. Aneks III propisuje model koji će se koristiti.

§ 74 CE znak

CE znak je vidljiv simbol koji označava usklađenost proizvoda sa zahtjevima svih direktiva Evropske zajednice koje su primjenjive na proizvod na koji se CE znak postavlja. U Članu 10 su dati praktični detalji o CE znaku. Model, koji je dat u [Aneksu III](#), mora se striktno primjenivati i prezentacija CE znaka ne smije biti na bilo koji način iskrivljena.

Član 10(2)

CE znak treba postaviti istaknuto i vidljivo u kabinu svakog lifta, u skladu sa pasusom 5 Aneksa I, i na svaku sigurnosnu komponentu navedenu u Aneksu IV ili, gdje to nije moguće, na naljepnicu koju nije moguće skinuti sa sigurnosne komponente.

§ 75 Postavljanje CE znaka

U Članu 10(2) je navedeno gdje CE znak mora biti postavljen.

Što se tiče CE znaka za liftove, Član 10(2) upućuje na pasus 5 Aneksa I koji se dalje poziva na pasus 1.7.3 Aneksa I [Direktive o mašinama 98/37/EC](#) (koja konsolidira odredbe Direktive 89/392/EEC i njene uzastopne dopune).

Prema tome, što se tiče liftova, CE znak mora biti postavljen čitljivo i neizbrisivo u kabini lifta²³, na istoj pločici na kojoj su označeni naziv i adresa montažera, serija ili tip, serijski broj i godina proizvodnje.

Na ovaj način je omogućeno razlikovanje CE znaka, koji se odnosi na usklađenost samog lifta, od CE znaka postavljenog na sigurnosne komponente koje su ugrađene u lift.

Od 29. decembra 2009. godine, upućivanje na Direktivu o mašinama treba se čitati kao upućivanje na [Direktivu 2006/42/EC](#).

Kada se radi o sigurnosnim komponentama, CE znak mora biti postavljen na svaku sigurnosnu komponentu navedenu u Aneksu IV. Ukoliko CE znak nije moguće postaviti na neku sigurnosnu komponentu, zbog nedostatka prostora, u ovom slučaju on može biti postavljen na naljepnicu koja je nerastavljivo pričvršćena na tu sigurnosnu komponentu.

Član 10(3)

²³ U engleskoj verziji Člana 10(2) stoji da se CE znak mora postaviti "na" svaku kabinu lifta, međutim iz francuske referentne verzije Direktive jasno je da se CE znak mora postaviti u kabini lifta.

Zabranjuje se postavljanje, na liftove i sigurnosne komponente, oznaka koje treća lica mogu navesti na pogrešno tumačenje oblika i značenja CE znaka. Na liftove i sigurnosne komponente je dozvoljeno postavljanje i drugih oznaka ukoliko one ne smanjuju vidljivost i čitljivost CE znaka.

§ 76 Oznake koje mogu dovesti do zabune

Član 10(3) je predviđen da, preko CE znaka, osigura jedinstvenu i jasnu prezentaciju usklađenosti sa direktivama "novog pristupa" koje su primjenjive na dotični proizvod. Druge oznake nisu zabranjene, ali, s jedne strane, ne smiju dovesti do zabune u vezi sa oblikom CE znaka, drugim riječima, one ne smiju imitirati grafičku prezentaciju prikazanu u Aneksu II.

S druge strane, druge oznake sa istim značenjem usklađenosti sa EC direktivama se, isto tako, zabranjuju. Osim toga, takve dodatne oznake ne smiju biti postavljene tako da smanjuju vidljivost ili čitljivost CE znaka.

Član 10(4)

Ne odstupajući od Člana 7:

- a) ako zemlja članica utvrdi da je CE znak postavljen nepropisno, montažer lifta, proizvođač sigurnosne komponente, ili njegov ovlašten zastupnik stalno nastanjen u Zajenici, je obavezan da proizvod dovede u sklad sa odredbama koje se odnose na postavljanje CE znaka i da prekršaj okonča pod uvjetima koje je propisala zemlja članica;*
- b) ukoliko ova neusklađenost bude i dalje prisutna, zemlja članica mora poduzeti sve odgovarajuće mjere da ograniči ili zabrani plasiranje na tržište dotične sigurnosne komponente ili da osigura njeno povlačenje sa tržišta i da zabrani upotrebu lifta, te da obavijesti druge zemlje članice, u skladu sa procedurom propisanom u članu 7 (4).*

§ 77 Nepropisno postavljanje CE znaka

U Članu 10(4) je propisana procedura koja se treba slijediti u slučajevima kada je CE znak nepropisno postavljen na neki lift ili sigurnosnu komponentu, ali kada time nije ugrožena sigurnost ljudi. Ovo može biti, naprimjer, rezultat neusklađenosti sa jednim od formalnih ili dokumentiranih zahtjeva Direktive, ili neprimjenjivanja odgovarajuće procedure ocjenjivanja usklađenosti.

U takvim slučajevima, povlačenje proizvoda sa tržišta, predviđeno Članom 7, ne bi bilo opravdano, ali, prema Članu 10(4) (a), zemlja članica mora ipak poduzeti odgovarajuće mjere radi odiguranja da montažer lifta, ili proizvođač sigurnosne komponente, poduzme odgovarajuću korektivnu akciju. O ovakvim mjerama nije potrebno obavještavati Komisiju.

S druge strane, ukoliko montažer ili proizvođač ne poduzmu neophodne korektivne mjere, u Članu 10(4) se zahtijeva da država članica primijeni proceduru propisanu u Članu 7, tj. da sigurnosnu komponentu povuče sa tržišta, ili da zabrani upotrebu lifta obavještavajući Komisiju o toj mjeri – vidjeti komentare uz [Član 7](#).

POGLAVLJE IV - ZAVRŠNE ODREDBE**Član 11**

Svaka odluka, donesena u skladu sa ovom Direktivom, kojom se ograničava:

- *plasiranje na tržište i/ili puštanje u upotrebu i/ili upotreba nekog lifta,*
- *plasiranje na tržište i/ili puštanje u upotrebu neke sigurnosne komponente,*

treba da sadrži tačne razloge na kojima je zasnovana. Takvu odluku treba, što je moguće prije, saopštiti strani na koju se odnosi, koju u isto vrijeme treba obavijestiti o pravnim lijekovima na koje ima pravo prema važećem zakonu u toj zemlji članici, kao i o vremenskom roku za primjenu takvih pravnih lijekova.

§ 78 Motivacija odluka i pravni lijekovi

U članu 11 su definisani uslovi koje zemlje članice trebaju uvažavati pri poduzimanju mjera u vezi sa proizvodima koji nisu usklađeni sa zahtjevima Direktive o liftovima, a u skladu sa Članom 7. Zemlje članice su dužne da o takvim mjerama obavijeste zainteresovanu stranu, da navedu razloge na kojima su te mjere zasnovane, te da pruže informacije o raspoloživim pravnim lijekovima u skladu sa dobrom administrativnom praksom i zakonskim propisima u zemljama članicama.

Važno je napomenuti da su pravni lijekovi, koji prema nacionalnom zakonu mogu stajati na raspolaganju montažerima ili proizvođačima čiji su proizvodi predmet restriktivnih mjera, neovisni od procedure propisane u Članu 7 Direktive. Međutim, nacionalni Sud može, pri razmatranju pritužbe koju montažer ili proizvođač podnesu protiv neke nacionalne mjere, odlučiti da uzme u obzir mišljenje Komisije o tome da li je dotična nacionalna mjera opravdana, ili nije.

Član 12

Komisija treba poduzeti korake neophodne za dostupnost informacija o svim relevantnim odlukama koje se odnose na primjenu ove Direktive.

§ 79 Izvori informacija

Komisija je na [lifts pages of the Commission DG Enterprise and Industry Website EUROPA](#) stavila na raspolaganje zemljama članicama i drugim zainteresiranim stranama nekoliko vrsta informacija koje su relevantne za implementaciju Direktive o liftovima.

- ***Harmonizirani standardi***

Konsolidiranu listu referenci harmoniziranih standarda za liftove Komisija objavljuje u Službenom glasniku Evropske unije. [Lista harmoniziranih standarda](#) je, isto tako, dostupna na Website [EUROPA](#).

- ***Notificirana tijela***

Lista tijela, koja su zemlje članice notificirale za ocjenjivanje usklađenosti liftova i sigurnosnih komponenata, objavljuje se periodično u Službenom glasniku Evropske unije. Međutim, pošto Komisija, u bilo koje vrijeme, može biti obaviještena o novim ili modificiranim notifikacijama, korisno je pogledati najnoviju ažuriranu listu koja se može dobiti preko Komisijinog online sistema informiranja [NANDO](#).

- ***Preporuke NB-L***

Preporuke za upotrebu koje je usvojila Evropska koordinacija notificiranih tijela za liftove (NB-L), i koje je odobrila Radna grupa za liftove, objavljuju se na web stranici EUROPA.

- ***Mišljenja koja su usvojili Komitet za liftove i Radna grupa za liftove***

Na web stranici EUROPA se mogu naći mišljenja koja je usvojio Komitet za liftove, kao i određeni dokumenti koje je odobrila Radna grupa za liftove u vezi sa pitanjima tumačenja i praktične primjene Direktive o liftovima. Ovakva mišljenja će, u budućnosti, predstavljati osnovu za ažuriranje ovog Vodiča.

- ***Radni dokumenti podneseni Radnoj grupi za liftove***

Radni dokumenti za sastanke Radne grupe za liftove cirkulišu do članova Radne grupe preko [Komisijske baze podataka CIRCA](#) - sekcija Direktive o liftovima. Ovi dokumenti su dostupni organizacijama koje zastupaju montažere liftova i proizvođače sigurnosnih komponenata, organizacijama za standardizaciju, notificiranim tijelima, sindikatima i tijelima potrošača na evropskom nivou. Ostale zainteresirane strane mogu ove dokumente tražiti od odgovarajućih organizacija koje ih zastupaju. Treba paziti da se ne uzimaju nacrti radnih dokumenata ili dokumenti sa rasprava koji predstavljaju mišljenje Komisije ili Radne grupe za liftove.

- ***Mišljenja Komisije o zaštitnoj klauzuli***

Zemlje članice se o mišljenjima, koja je usvojila Evropska komisija o nacionalnim mjerama usvojenim u skladu sa [Članom 7](#) Direktive, obavještavaju preko njihovog Stalnog zastupništva u Evropskoj uniji. Ova mišljenja su dostupna i nacionalnim organima za nadzor nad tržištem na Komisijinoj bazi podataka CIRCA-ADCO sekcija za liftove. Komisija može tekst takvih mišljenja dostaviti i na zahtjev, u skladu sa

Članom 255 EC Ugovora koji je implementiran Propisom 1049/2001/EC²⁴ o pristupu dokumentima Komisije.

- Odluke Komisije o formalnim prigovorima na harmonizirane standarde

Odluke koje Komisija usvoji o formalnim prigovorima na harmonizirane standarde, u skladu sa procedurom propisanom u Članu 6(1), objavljuju se u OJEU.

Član 13

Od 1. jula 1999. godine ova Direktiva stavlja van snage Direktivu 84/528/EEC i Direktivu 84/529/EEC.

§ 80 Stavljanje van snage zamijenjenih direktiva

Direktiva o liftovima 95/16/EC stavlja van snage i zamjenjuje Direktivu 84/528/EEC, koja se odnosi na zajedničke odredbe za uređaje za dizanje i mehanički pogonjene uređaje, i Direktivu 84/529/EEC koja se odnosi na električki pogonjene liftove, uključujući i direktive koje dopunjuju ovu direktivu, a posebno Direktivu Vijeća 90/486/EEC kojom se proširuje područje primjene Direktive 84/529/EEC uključivanjem hidraulički pogonjenih liftova.

Stavljanje van snage je postalo efektivno od 1. jula 1999. godine, tj. na dan kada su odredbe Direktive o liftovima 95/16/EC postale obavezne.

Član 14

U pogledu pitanja koja se odnose na instaliranje lifta, ova Direktiva je direktiva unutar značenja Člana 2 (3) Direktive 89/106/EEC.

§ 81 Direktiva o liftovima i Direktiva o građevinskim proizvodima

U Članu 14 je definisan odnos između Direktive o liftovima 95/16/EC i [Direktive 89/106/EEC](#) o građevinskim proizvodima.

Liftovi odgovaraju definiciji 'građevinski proizvod' datoj u Članu 1(2) Direktive o građevinskim proizvodima, tj.:

"svaki proizvod koji je proizveden za trajnu ugradnju u građevinske objekte uključujući i zgrade".

Međutim, u članu 2(3) Direktive o građevinskim proizvodima stoji:

²⁴ [Propis 1049/2001/EC](#) od 30. maja 2001. OJ L 145 od 31/05/2001. p.43.

"Ako se neka buduća direktiva odnosi uglavnom na druge aspekte, a samo u manjoj mjeri na bitne zahtjeve ove Direktive, ta naredna direktiva mora sadržavati odredbe preko kojih će biti osigurano obuhvaćanje zahtjeva ove Direktive".

Svrha ove odredbe je da se ograniči broj direktiva koje se primjenjuju na isti proizvod.

Član 14 Direktive o liftovima identificira Direktivu 95/16/EC kao "narednu direktivu" u smislu Člana 2(3) Direktive o građevinskim proizvodima. U Obrazloženju 10 Direktive o liftovima se navodi da je Direktiva predviđena da obuhvati sve rizike koje uzrokuju liftovi koje upotrebljavaju njihovi korisnici u zgradama ili u drugim građevinama. Iz ovoga proizilazi da osnovnim zahtjevima Direktive o liftovima trebaju biti obuhvaćeni svi relevantni zahtjevi Direktive o građevinskim proizvodima.

Posebno, zahtjevi izraženi u pasusu 2 Aneksa I te direktive, koji se odnose na sigurnost u slučaju požara, obuhvaćeni su specifičnim zahtjevima u pasusima 4.2, 4.6 i 4.10 Aneksa I Direktive o liftovima.

Osim toga, bitan zahtjev izražen u pasusu 4 Aneksa I Direktive o građevinskim proizvodima, a koji se odnosi na sigurnost u upotrebi, detaljno je "pokriven" nizom pasusa Aneksa I Direktive o liftovima. Zbog toga nije potrebno obraćati dodatnu pažnju na Direktivu 89/106/EEC s obzirom na ove aspekte.

Član 15

(1) Zemlje članice treba da do 1. januara 1997.god. usvoje i objave zakone, propise i administrativne odredbe koje su potrebne za usklađivanje sa ovom Direktivom i da o tome obavijeste Komisiju.

Kada zemlje članice usvajaju ove mjere, one treba da sadrže upućivanje na ovu Direktivu ili da uz njih bude priložena takva referenca prilikom njihovog službenog objavljivanja. Metode sačinjavanja takve reference trebaju propisati zemlje članice.

Zemlje članice moraju te mjere primjenjivati od 1. jula 1997.god.

(2) Do 30. juna 1999.god. zemlje članice su obavezne dozvoliti:

- *plasiranje na tržište i stavljanje u upotrebu onih liftova,*
 - *plasiranje na tržište i stavljanje u upotrebu onih sigurnosnih komponenata,*
- koji(e) su bili(e) u skladu sa propisima koji su važili na njihovoj teritoriji na dan usvajanja ove Direktive.*

(3) Zemlje članice su dužne da Komisiju obavijeste o tekstovima odredbi nacionalnih zakona koje su usvojile u oblasti koju pokriva ova Direktiva.

§ 82 Implementacija Direktive

Propisima i odredbama, koje zemlje članice trebaju usvojiti u skladu sa Članom 15(1), uključeno je slijedeće:

- implementiranje u nacionalni zakon obaveza propisanih u Direktivi za liftove, za montažere liftova i proizvođače sigurnosnih komponenata, kao i propisivanje efektivnih i srazmjernih kazni za kršenje tih obaveza;
- određivanje državnih organa (vlasti) odgovornih za nadzor nad tržištem liftova i sigurnosnih komponenata za liftove;
- uspostavljanje procedure za ocjenjivanje, imenovanje i prijavljivanje notificiranih tijela i osiguranje nadziranja njihovih aktivnosti;
- objavljivanje referenci nacionalnih standarda koji preuzimaju harmonizirane standarde u skladu sa [Članom 5\(2\)](#); poduzimanje mjera u cilju omogućavanja da i poslodavci i uposlenici u industriji imaju uticaj, na nacionalnom nivou, na proces pripremanja i monitoringa harmoniziranih standarda, prema Članu 5(3);
- poduzimanje mjera opisanih u [Članu 2\(2\)](#) Direktive radi osiguranja neophodne saradnje između montažera lifta i osoba odgovornih za rad na zgradi ili drugoj građevini; preduzimanje mjera za sprečavanje instaliranja, u prostoru za lift, opreme koja nije neophodna za siguran rad lifta, kako je propisano [Članom 2\(3\)](#).
- uspostavljanje procedure za davanje prethodnog odobrenja za derogaciju osnovnog sigurnosnog zahtjeva [pasusa 2.2 Aneksa I](#) koji se odnosi na prevenciju rizika od prignječenja kada se kabina nalazi u jednom od svojih krajnjih položaja.

Članom 15(1) zemljama članicama se daje period od osamnaest mjeseci za implementaciju tih odredbi koje su postale primjenjive od 1. jula 1997. godine.

Međutim, da bi se industriji liftova, organizacijama za standardizaciju i notificiranim tijelima omogućilo vrijeme za prilagođavanje odredbama Direktive o liftovima, Članom 15(2) je određen dvogodišnji prijelazni period. U toku ovoga perioda, montažeri liftova i proizvođači sigurnosnih komponenata, ukoliko žele, mogu primijeniti odredbe Direktive, ali na snazi ostaju raniji nacionalni propisi. **Odredbe Direktive postaju obavezne od 1. jula 1999. godine.**

Za deset država koje su Evropskoj uniji pristupile 1. maja 2005. godine, odredbe Direktive o liftovima stupaju na snagu na dan pristupanja. Za dvije države koje su se Evropskoj uniji pridružile 1. januara 2007. godine, odredbe Direktive o liftovima stupaju na snagu na dan pridruživanja.

Član 16

Komisija je dužna da, najkasnije do 30. juna 2002.god. , uz konsultacije sa Komitetom pomenutim u Članu 6 (3), a na osnovu izvještaja koje su dostavile zemlje članice, preispita primjenu procedura propisanih ovom Direktivom i, ukoliko je potrebno, dostavi eventualne prijedloge za njihove izmjene.

§ 83 Preispitivanje Direktive o liftovima

Članom 16 se zahtijeva da Komisija, nakon početnog perioda primjene, izvrši preispitivanje primjene Direktive o liftovima. Ovaj proces je započeo u 2002. godini na bazi izvještaja zemalja članica i doprinosa nekoliko zainteresiranih strana o kojima je raspravljala Radna grupa za liftove.

U 2003/04. godini jedno nezavisno tijelo je za Komisiju izradilo studiju procjene. U izvještaju studije su prezentirane cifre koje se odnose na tržište liftova u 15 zemalja EU, stajališta zainteresiranih strana na evropskom nivou i na uzorku od 7 zemalja članica, kao i rezultati posjeta uzorku instaliranih liftova u svakoj državi. Nalazi studije pokazuju da se Direktiva o liftovima, općenito, dobro primjenjuje, ali su istaknute određene problematične oblasti i u glavnim crtama izložena moguća rješenja.

U revidiranu Direktivu o mašinama 2006/42/EC uvedena je jedna dopuna Direktive o liftovima. Svrha ove dopune je da se jasno razgraniče područja primjene ove dvije direktive. Ova dopuna Direktive o liftovima biće primjenjiva od 29. decembra 2009. godine – vidjeti komentare uz [Član 1\(2\)](#) i [pasus 1.2 Aneksa I](#).

Komisija nastavlja sa ispitivanjem odgovarajućih rješenja za sporna pitanja proizašla iz studije procjene. Posebno, prije predviđanja bilo kakvog budućeg dopunjavanja Direktive o liftovima, biće razmotren rezultat trenutnog horizontalnog preispitivanja "novog pristupa".

Član 17

Ova Direktiva je upućena zemljama članicama.

§ 84 Adrese na koje se Direktiva upućuje

Direktiva se upućuje zemljama članicama, jer odredbe Direktive postaju zakonski obavezujuće kada se one, putem nacionalnih propisa i odredbi, implementiraju u nacionalni zakon.

Urađeno u Briselu, 29. juna 1995. godine

Za Evropski Parlament
Predsjednik
K. Hänsch

Za Vijeće
Predsjednik
M. Barnier

ANEKS I**OSNOVNI ZDRAVSTVENI I SIGURNOSNI ZAHTJEVI KOJI SE ODNOSU
NA PROJEKTOVANJE I PROIZVODNJU LIFTOVA I SIGURNOSNIH
KOMPONENATA****UVODNE NAPOMENE****§ 85 Uvodne napomene**

U uvodnim napomenama Aneksa I su date upute o načinu primjene osnovnih zdravstvenih i sigurnosnih zahtjeva. Svaki osnovni zdravstveni i sigurnosni zahtjev bi trebao biti razmotren u svjetlu ovih napomena.

- 1. Obaveze koje proizilaze iz osnovnih zdravstvenih i sigurnosnih zahtjeva primjenjuju se samo ako, u vezi sa liftom ili sigurnosnom komponentom, postoje određene opasnosti kada se koriste na način koji je odredio montažer lifta ili proizvođač sigurnosnih komponentata.*

§ 86 Relevantnost osnovnih zdravstvenih i sigurnosnih zahtjeva

Osnovni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi se bave posebnim opasnostima koje se dovode u vezu sa liftovima i sigurnosnim komponentama za liftove.

Zbog toga su oni primjenjivi ukoliko, u vezi sa datim liftom ili sigurnosnom komponentom, takve opasnosti postoje. Prvi korak koji montažer lifta, ili proizvođač sigurnosne komponente, treba poduzeti je identificirati sve opasnosti u vezi sa njegovim proizvodom i odrediti koji od osnovnih zdravstvenih i sigurnosnih zahtjeva su relevantni. Procjena pomenuta u uvodnoj [napomeni 3](#) će mu, zatim, omogućiti da odredi za koju od opasnosti je neophodno poduzeti posebne mjere.

Potrebno je uzeti u obzir, kako opasnosti u vezi sa normalnom upotrebom proizvoda, tako i one koje su posljedica pogrešne upotrebe – vidjeti komentare o primjeni [pasusa 1.1.2 Aneksa I](#) Direktive o mašinama.

U slučaju da su liftovi, ili sigurnosne komponente, predmet EC ispitivanja tipa, u tehničkom dosijeu opisanom u trećoj alineji [Aneksa V.A.3](#) ili u trećoj alineji [Aneksa V.B.3](#), moraju biti detaljno navedeni primjenjivi osnovni zahtjevi sa usvojenim načinom njihovog zadovoljavanja.

U slučaju kada su liftovi, ili sigurnosne komponente, predmet procedura potpunog osiguranja kvaliteta, proizvođač sigurnosne komponente, u skladu sa drugom alinejom [stava 3.2 Aneksa IX](#), ili montažer lifta u skladu sa drugom alinejom [stava 3.2 Aneksa XIII](#), mora, za svaki proizvod projektovan u okviru sistema potpunog osiguranja kvaliteta, dokumentirati primjenjive osnovne zahtjeve sa usvojenim načinima njihovog zadovoljavanja.

Kada su liftovi predmet procedure pojedinačne verifikacije, u tehnički dosije montažera lifta moraju biti uključeni primjenjivi osnovni zahtjevi i načini njihovog zadovoljavanja, u skladu sa trećom alinejom [stava 3 Aneksa X](#).

2. *Osnovni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi, sadržani u ovoj Direktivi, imaju imperativni karakter. Međutim, obzirom na sadašnje stanje tehničko-tehnološkog razvoja, ciljevi koje ona propisuje mogu biti nedostižni. U takvim slučajevima, liftovi i sigurnosne komponente moraju biti proizvedeni na takav način da se što više približe tim ciljevima.*

§ 87 Stanje tehničko-tehnološkog razvoja

U drugoj uvodnoj napomeni se konstatuje da, u nekim slučajevima, može biti nemoguće u potpunosti zadovoljiti određene osnovne zdravstvene i sigurnosne zahtjeve s obzirom na sadašnje stanje tehničko-tehnološkog razvoja. U takvim slučajevima, montažer lifta, ili proizvođač sigurnosne komponente, mora nastojati da u najvećoj mogućoj mjeri postigne ciljeve postavljene u tim osnovnim zahtjevima.

U Direktivi o liftovima se ne daje objašnjenje pojma "stanje tehničko-tehnološkog razvoja (the state of the art)", međutim, općenito se podrazumijeva da ovaj pojam uključuje i tehnički i ekonomski aspekt.

Rješenja koja odgovaraju stanju tehničko-tehnološkog razvoja su ona u kojima se koriste najefektivnija tehnička sredstva koja su u dato vrijeme na raspolaganju i koja se mogu primijeniti, uz troškove koji su proporcionalni ukupnoj ocjeni proizvoda.

Potrebno je, isto tako, primijetiti da se uvodna napomena 2 odnosi na "sadašnje stanje tehničko-tehnološkog razvoja", tj. na nivo tehničko-tehnološkog razvoja u vrijeme projektovanja, proizvodnje ili instaliranja proizvoda. Zahvaljujući tehničkom napretku, tehničko-tehnološki razvoj se odvija sa uvođenjem efektivnijih tehničkih sredstava. Prema tome, neko tehničko rješenje za koje se, u dato vrijeme, smatralo da zadovoljava osnovne zdravstvene i sigurnosne zahtjeve Direktive, može se kasnije pokazati da više nije zadovoljavajuće zbog napretka u tehničko-tehnološkom razvoju.

§ 88 Upućivanje na harmonizirane standarde

U narednim komentarima česta su upućivanja na harmonizirane standarde, jer oni daju tehničke specifikacije koje montažerima liftova i proizvođačima sigurnosnih komponenata omogućavaju da svoje proizvode usklade sa osnovnim zdravstvenim i

sigurnosnim zahtjevima. Harmonizirani standardi su dobra indikacija stanja tehničko-tehnološkog razvoja. Napredovanje u tehničko-tehnološkom razvoju se odražava u dopunjavanju ili reviziji harmoniziranih standarda. Prema tome, poštovanje tehničkih i ekonomskih aspekata stanja tehničko-tehnološkog razvoja nije samo stvar osobnog prosuđivanja instalatera ili proizvođača, jer se mora ozbiljno računati na referentnu prirodu harmoniziranih standarda.

Potrebno je podsjetiti da, iako se primjenom specifikacija harmoniziranih standarda prenosi pretpostavka o usklađenosti sa osnovnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima koje oni obuhvataju, ove specifikacije nisu obavezne i primjenjuju se samo na liftove ili komponente iz područja primjene dotičnog standarda – vidjeti komentare uz

[Član 5\(2\)](#).

3. Proizvođač sigurnosnih komponenata i montažer lifta su obavezni procijeniti i identificirati sve opasnosti u vezi sa njihovim proizvodima koje moraju projektovati i proizvesti uzimajući u obzir te procjene.

§ 89 Identificiranje i procjenjivanje opasnosti

Treća uvodna napomena je tijesno povezana sa prvom. Nakon identificiranja opasnosti u vezi njegovim proizvodom, kao i identifikacije relevantnih osnovnih zdravstvenih i sigurnosnih zahtjeva, montažer lifta, ili proizvođač sigurnosne komponente, mora izvršiti procjenjivanje opasnosti radi određivanja neophodnih zaštitnih mjera. Ova procjena uključuje procjenjivanje prirode i učestalosti mogućeg izlaganja ljudi svakoj opasnosti kao i težine štetnih posljedica koje mogu nastati (rizik). Ova procjena se mora uzeti u obzir pri projektovanju i proizvodnji proizvoda. Pri izboru mjera za prevenciju opasnosti, moraju se poštovati principi integracije sigurnosti, a, posebno, red prioriteta naveden u pasusu 1.1.2 Aneksa I Direktive o mašinama – vidjeti komentare uz [pasus 1.1](#).

Jedna metoda obavljanja procjene rizika je opisana u standardu EN 1050²⁵. Ovaj standard je trenutno pod revizijom kao pr EN 14121-1.

U međunarodnoj tehničkoj specifikaciji ISO TS 14798²⁶ data je metoda za procjenu rizika bazirana na EN 1050 koji je prilagođen specifičnoj oblasti lifтова i pokretnih stepenica.

4. U skladu sa Članom 14, osnovni zahtjevi propisani u Direktivi 89/106/EEC, a koji nisu uključeni u ovu Direktivu, primjenjuju se na liftove.

§ 90 Direktiva o građevinskim proizvodima

Odnos između Direktive o liftovima i Direktive o građevinskim proizvodima 89/106/EEC je objašnjen u [Obrazloženju 10](#) i [Članu 14](#) Direktive o liftovima. Direktivom o liftovima su obuhvaćeni svi relevantni zahtjevi Direktive o građevinskim

²⁵ EN 1050 : 1996 – Sigurnost mašina – Principi za procjenu rizika

²⁶ ISO TS 14798 : 2006 – Liftovi (elevatori), pokretne stepenice i pokretne pješačke staze – Procjena rizika i metodologija njegovog smanjivanja

proizvodima. Prema tome, nema praktične primjene Direktive o građevinskim proizvodima na liftove – vidjeti komentare uz [Član 14](#).

1. OPŠTI ZAHTJEVI

1.1. Primjena Direktive 89/392/EEC, dopunjene Direktivama 91/368/EEC, 93/44/EEC i 93/68/EEC.

Kada postoji relevantna opasnost a nije obrađena u ovom Aneksu, primjenjivaće se osnovni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi iz Aneksa I, Direktive 89/392/EEC. Osnovni zahtjev iz tačke 1.1.2. Aneksa I, Direktive 89/392/EEC se mora primjenjivati u svakom slučaju.

§ 91 Relevantnost Direktive o mašinama

Pasus 1.1 se odnosi na Direktivu o mašinama. Prvobitna Direktiva o mašinama 89/392/EEC, sa njenim uzastopnim dopunama, konsolidovana je 1998. godine kao Direktiva 98/37/EC. Zato upućivanje na Direktivu 89/392/EEC treba čitati kao upućivanje na [Direktivu 98/37/EC](#).

§ 92 Revidirana Direktiva o mašinama

Revidirana Direktiva o mašinama 2006/42/EC²⁷ je usvojena 17. maja 2006. godine i biće primjenjiva od 29. decembra 2009. godine. Od toga dana, upućivanje na Direktivu o mašinama u pasusu 1.1 Aneksa I Direktive o liftovima treba biti tumačeno kao upućivanje na [Direktivu 2006/42/EC](#).

§ 93 Primjena osnovnih zdravstvenih i sigurnosnih zahtjeva

Liftovi koji su predmet Direktive o liftovima 95/16/EC su isključeni iz područja primjene Direktive o mašinama, tako da su procedure ocjenjivanja usklađenosti i obaveze u vezi sa plasiranjem na tržište i puštanjem u upotrebu takvih liftova regulirane samo Direktivom o liftovima

Međutim, kada je Direktiva o liftovima usvojena, odlučeno je da se propišu osnovni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi za opasnosti koje se specifično dovode u vezu sa liftovima, a da se, za opasnosti zajedničke za najveći broj kategorija mašina, pozove na Aneks I Direktive o mašinama.

Kada je neka opasnost, koja se dovodi u vezu sa liftovima ili sigurnosnim komponentama za liftove, obuhvaćena osnovnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima Aneksa I Direktive o liftovima, prednost ima zahtjev Direktive o liftovima.

²⁷ OJ L 157, 9.6.2006, p. 24-86

Međutim, za sve opasnosti koje nisu predmet osnovnih zdravstvenih i sigurnosnih zahtjeva Aneksa I Direktive o liftovima, primjenjivi su osnovni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi Aneksa I Direktive o mašinama.

Kao posljedica toga, u Direktivu o liftovima su uključeni mnogi osnovni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi Direktive o mašinama. Relevantni zahtjevi Aneksa I Direktive o mašinama su obavezni za liftove ili sigurnosne komponente za liftove, pa se usklađenost sa tim zahtjevima mora provjeriti u toku procedure ocjenjivanja usklađenosti koja se primjenjuje u skladu sa [Članom 8](#) Direktive o liftovima.

§ 94 Osnovni zahtjevi Direktive o mašinama koji su relevantni za liftove

U slijedećoj tabeli su prikazani osnovni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi Aneksa I Direktive o mašinama koji mogu biti primjenjivi na liftove.

Ova lista je bazirana na dokumentima koje su sastavili Evropska koordinacija notificiranih tijela za liftove i CEN TC 10 – vidjeti [NB-L/REC 2/001](#) i [CEN TC 10 N 427](#).

NB-L će ovu tabelu revidirati kako bi uzela u obzir revidiranu Direktivu o mašinama 2006/42/EC koja će biti primjenjiva od 29. decembra 2009. godine.

Osnovni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi Aneksa I Direktive 98/37/EC	
1.1.1	Definicije
1.1.2	Principi integracije sigurnosti
1.1.3	Materijali i proizvodi
1.1.4	Osvjetljenje
1.1.5	Olakšavanje rukovanja mašinom u fazi njenog projektovanja
1.2.1	Sigurnost i pouzdanost kontrolnih sistema
1.2.2	Komandni uređaji
1.2.8	Softver
1.3.1	Stabilnost
1.3.2	Rizik od loma za vrijeme rada
1.3.3	Rizici od padajućih ili izbačenih objekata
1.3.4	Rizici od površina, ivica ili uglova
1.3.7	Prevenција rizika od pokretnih dijelova
1.3.8	Izbor zaštite od rizika uzrokovanih pokretnim dijelovima
1.4	Zahtijevane karakteristike štitnika i zaštitnih uređaja
1.5.1	Snabdijevanje električnom energijom
1.5.2	Statički elektricitet
1.5.3	Snabdijevanje ostalim vidovima energije
1.5.4	Greške pri montaži
1.5.5	Ekstremne temperature
1.5.6	Požar
1.5.7	Eksplוזija
1.5.11	Vanjska radijacija
1.5.12	Laserska oprema
1.5.13	Emisija prašine, gasova, itd.
1.5.14	Rizik da neko bude zarobljen u mašini
1.5.15	Rizik od okliznuća, spoticanja ili padanja
1.6.1	Održavanje mašine
1.6.2	Pristup radnom mjestu i mjestima za servisiranje
1.6.4	Intervencija operatora
1.6.5	Čišćenje unutrašnjih dijelova

1.7.1	Uređaji za upozoravanje
1.7.2	Upozorenje na preostale rizike
1.7.3	Označavanje
4.1.1	Definicije
4.1.2.2	Vodeće šine i šinske staze
4.1.2.3	Mehanička čvrstoća
4.1.2.4	Koturače, doboši, lanci ili užad
4.1.2.6	Kontrola kretanja
4.1.2.8	Udar groma
4.2.1.3	Komandni uređaji
4.3.1	Lanci i užad
6.1.1	Definicije
6.2.1	Komande
6.3.2	Vrata na podu, stropu ili na stranicama kabine
6.3.3	Pod nosača

§ 95 Zahtjevi Direktive o mašinama koji su općenito primjenjivi

Neki od gore specificiranih osnovnih zdravstvenih i sigurnosnih zahtjeva Direktive o mašinama su općenito primjenjivi na liftove. Slijedeća lista primjera nije iscrpna:

- Tačnost zaustavljanja

Zahtjev 1.5.15 koji se odnosi na okliznuće, spoticanje i padanje podrazumijeva da projektovanjem lifta moraju biti spriječeni navedeni rizici. Prema tome, lift se mora na spratovima zaustavljati sa dovoljnom tačnošću kako bi bio spriječen rizik da se osobe spotaknu pri ulazu ili izlazu iz kabine;

Za liftove za određene tipove zgrada (npr. bolnice) može se zahtijevati poseban nivo tačnosti zaustavljanja.

Ovaj zahtjev nije trenutno obuhvaćen standardima EN 81, dijelovi 1 i 2. Međutim, specifikacije za tačnost zaustavljanja su date u tački 5.3 standarda EN 81-70²⁸. Tehnički komitet CEN TC 10 je ukazao da se, za usklađivanje sa osnovnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevom 1.5.15, mogu koristiti specifikacije standarda EN 81-70 dok ne budu revidirani standardi EN 81, dijelovi 1 i 2²⁹.

- Održavanje

²⁸ EN 81-70 :2003 – Sigurnosni propisi za proizvodnju i instaliranje liftova – Posebne primjene za putničke i teretno-putničke liftove – Dio 70 : Pristup liftovima za osobe, uključujući invalidna lica.

²⁹ CEN TC 10/WG1 N578

Pri projektovanju liftova moraju se uzeti u obzir zahtjevi pasusa 1.6, koji se odnose na održavanje, kako bi se osiguralo sigurno obavljanje operacija inspekcije i održavanja.

Specifikacije koje se odnose na pristup prostorima pogonske mašine date su u tačkama 5 i 8 standarda EN 81, dijelovi 1 i 2 – vidjeti komentare uz [pasus 1.1.2 Direktive o mašinama](#) i uz [pasus 6.2](#).

- Električna oprema

Zahtjev 1.5.1 je uvijek primjenjiv na električnu opremu liftova i sigurnosnih komponenata za liftove. Ovo znači da električna oprema za liftove i sigurnosne komponente za liftove mora biti usklađena sa sigurnosnim ciljevima postavljenim u Aneksu I Direktive o niskom naponu 2006/95/EC (ranije Direktiva 73/23/EC), iako nisu predmet procedura ocjenjivanja usklađenosti Direktive o niskom naponu – vidjeti komentare uz [Član 1\(5\)](#).

Specifikacije za električnu opremu liftova su date u tački 13 standarda EN 81, dijelovi 1 i 2.

- Kontakt sa pokretnim dijelovima

Dok su rizici za korisnike lifta, koji su posljedica kontakta sa pokretnim dijelovima, razmotreni u pasusima [1.5.2](#), [2.3](#) i [4.1 Aneksa I](#) Direktive o liftovima, isti rizici, za osoblje koje obavlja održavanje i inspekciju, a koje ima pristup prostorima pogonskih mašina, su obuhvaćeni zahtjevima 1.3.7 i 1.3.8 Aneksa I Direktive o mašinama.

Specifikacije za prevenciju rizika, koji su posljedica kontakta sa pokretnim dijelovima, su date u tačkama 5 i 9 standarda EN 81, dijelovi 1 i 2.

§ 96 Principi integracije sigurnosti

Posebno treba pomenuti pasus 1.1.2 Aneksa I Direktive o mašinama koji se odnosi na principe integracije sigurnosti. Ovaj zahtjev je uvijek primjenjiv na projektovanje i proizvodnju liftova.

S obzirom na važnost ovih principa, vrijedi ih citirati u cijelosti:

"1.1.2. Principi integracije sigurnosti

(a) Mašina mora biti tako konstruisana da je prilagođena svojoj funkciji i da može biti podešavana i održavana bez izlaganja ljudi riziku, kada se ove opracije izvode pod uslovima koje je proizvođač predvidio .

Cilj preduzetih mjera mora biti da se eliminiše bilo kakav rizik od nezgode za vrijeme predvidljivog radnog vijeka mašine, uključujući faze montaže i demontaže, čak i kada rizici od nezgode proizilaze iz predvidljivih abnormalnih situacija.

(b) Pri odabiranju najpogodnije metode, proizvođač mora primijeniti slijedeće principe, po datom redosljedu:

- *eliminirati ili smanjiti rizike koliko god je moguće (istinski sigurnim projektovanjem i proizvodnjom mašine),*
- *preduzeti neophodne mjere zaštite za rizike koji ne mogu biti eliminisani,*
- *informirati korisnike o preostalim rizicima zbog bilo kojih nedostataka usvojenih zaštitnih mjera, naznačiti da li je potrebna bilo kakva posebna obuka, i specificirati svaku potrebu za obezbjeđenjem ličnih zaštitnih sredstva.*

(c) Pri projektovanju i proizvodnji mašine, i pri koncipiranju uputstava, proizvođač mora razmišljati ne samo o normalnoj upotrebi mašine, već, također, i o upotrebi koja se može opravdano očekivati.

Mašina mora biti projektovana tako da bude spriječena abnormalna upotreba, ako bi tom upotrebom mogao nastati neki rizik. U ostalim slučajevima, u uputstvima mora biti skrenuta pažnja korisnika na načine - za koje je iskustvo pokazalo da se mogu pojaviti - na koje mašina ne bi trebala biti korištena.

(d) Pod predviđenim uslovima upotrebe, neudobnost, napor i psihološki stres sa kojim se suočava operator moraju biti smanjeni na najmanju moguću mjeru uzimajući u obzir ergonomske principe.

(e) Pri projektovanju i proizvodnji mašine, proizvođač mora voditi računa o ograničenjima kojima je podvrgnut operator kao rezultat neophodne ili predvidljive upotrebe ličnih zaštitnih sredstava (kao što su obuća, rukavice itd.).

(f) Mašina mora biti isporučena sa svom bitnom opremom i priborom neophodnim za njeno sigurno podešavanje, održavanje i upotrebu."

Kada je, za sigurno i efektivno izvođenje operacija održavanja ili spašavanja, neophodna specijalna oprema kao što su specijalni alati ili softver, prema stavu (f) pasusa 1.1.2, podrazumijeva se da bi takvu opremu montažer lifta trebao isporučiti uz lift pri plasiranju lifta na tržište – vidjeti i komentare uz [pasuse 4.4 i 6.2](#).

Šire objašnjenje principa integracije sigurnosti je dato u standardu EN ISO 12100-1³⁰.

§ 97 Upotreba standarda za mašine kao podrška Direktivi o liftovima

Da bi montažeri liftova primijenili one osnovne zdravstvene i sigurnosne zahtjeve iz Aneksa I Direktive o mašinama, koji su primjenjivi na liftove, oni mogu primijeniti tehničke specifikacije relevantnih harmoniziranih standarda.

Ove specifikacije mogu biti:

- ili specifikacije harmoniziranih standarda za liftove koji podupiru relevantne osnovne zahtjeve Direktive o mašinama, ili
- specifikacije harmoniziranih standarda za mašine.

³⁰ EN ISO 12100-1 :2003 – Sigurnost mašina – Osnovne koncepcije, opći principi za projektovanje – Dio 1 : Osnovna terminologija, metodologija.

Kada je neki osnovni zdravstveni i sigurnosni zahtjev obuhvaćen nekim posebnim standardom za liftove, taj standard za liftove ima prednost u odnosu na standarde za mašine, kada se radi o dotičnom zahtjevu.

Kada se referenca nekog standarda objavljuje u OJEC, u okviru primjene Direktive o mašinama, primjenom tog standarda se prenosi pretpostavka o usklađenosti sa osnovnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima Direktive o mašinama koji su tim standardom obuhvaćeni. Primjenom takvog standarda se, isto tako, prenosi pretpostavka o usklađenosti sa osnovnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima, koji su obuhvaćeni tim standardom, kada su ti zahtjevi primjenjivi na liftove. Zbog toga, kao opće pravilo, ne postoje posebne publikacije referenci standarda za mašine u okviru primjene Direktive o liftovima³¹.

1.2 Kabina

Kabina mora biti projektovana i proizvedena tako da, po raspoloživom prostoru i čvrstoći, odgovara maksimalnom broju osoba i nominalnom opterećenju koje je odredio montažer.

Kada je lift namijenjen za prijevoz osoba, i kada njegove dimenzije omogućavaju, kabina mora biti projektovana i proizvedena na takav način da invalidnim licima ne bude spriječen niti otežan pristup i upotreba lifta, kao posljedica njegovih konstrukcionih karakteristika, i da budu omogućena sva odgovarajuća prilagođavanja kako bi se ovim licima olakšala upotreba lifta.

§ 98 Dimenzije i čvrstoća kabine lifta

Svrha ovog zahtjeva, postavljenog u prvom stavu pasusa 1.2, je da se osigura dovoljno čvrsta i kruta struktura kabine kako bi se ona mogla mirno i sigurno kretati između svojih vođica i ostati ispravno prilagođena funkcionalnoj opremi prilaznih vrata i kontrolnoj opremi u prostoru za lift. Dimenzije kabine moraju odgovarati maksimalnom broju osoba i maksimalnom nazivnom opterećenju za koje je lift namijenjen.

Specifikacije za potreban prostor i čvrstoću kabine lifta su date u tački 8 standarda EN 81, dijelovi 1 i 2.

Za liftove koji su naročito izloženi riziku od oštećenja usljed vandalizma, date su dodatne specifikacije u tački 5.4 standarda EN 81 -71³².

§ 99 Pristup kabini lifta za invalidna lica

³¹ Sa tvrdnjom se saglasila Radna grupa za liftove na sastanku održanom 2/3. februara 2004. godine.

³² EN 81 – 71 :2005 - Sigurnosni propisi za proizvodnju i instaliranje liftova – Posebne primjene na putničke liftove i na teretno-putničke liftove – Dio 71: Liftovi otporni na vandalizam.

U drugom stavu pasusa 1.2 se razmatra jedan bitan aspekt liftova kao sredstva za pristup građevinskom okruženju (zgradama i drugim građevinama koje su izgradili ljudi). Liftovi su važna sredstva koja svim licima omogućuju pristup građevinskom okruženju, uključujući i osobe koje imaju stalne ili povremene poteškoće pri upotrebi stepenica. Ali, da bi ispunili ovu ulogu, liftovi moraju biti projektovani i proizvedeni tako da svim osobama bude olakšan pristup i upotreba. Drugi stav je primjenjiv na liftove, ukoliko dimenzije prostora u koji lift treba biti ugrađen, omogućavaju ugradnju kabine i vrata pristupačnih invalidnim licima.

Specifikacije za pristupačnost liftova za ljude, uključujući osobe sa invaliditetom, date su u tački 5 standarda EN 81 70³³. U ovom standardu su opisane tri veličine kabina lifta, tipovi 1, 2 i 3, koji pružaju različite stepene pristupačnosti za korisnike invalidskih kolica. Nacionalni propisi o obezbjeđivanju liftova, koji su pristupačni invalidnim licima, mogu se, prema tome, odnositi na bilo koju ili na sve tri veličine opisane u pomenutom standardu.

§ 100 Obezbeđivanje liftova koji su pristupačni invalidnim licima

U evropskom zakonodavstvu trenutno ne postoji obaveza koja se tiče obezbjeđivanja liftova koji su pristupačni invalidnim licima. Odgovornost za ovu problematiku imaju države članice.

Međutim, kada je usvojena Direktiva o liftovima, Evropski Parlament, Vijeće i Komisija su sačinili slijedeću zajedničku izjavu:

S obzirom na pristup kabinama liftova za invalidna lica, Evropski Parlament Vijeće i Komisija moraju poticati zemlje članice na poduzimanje svih nacionalnih mjera koje su neophodne radi osiguranja da svi nivoi postojećih zgrada/građevina kao i onih u izgradnji, mogu biti dostupni invalidnim osobama, posebno onim u invalidskim kolicima,. One trebaju preporučiti da se u svim novim zgradama instalira barem jedan lift koji je pristupačan licima u invalidskim kolicima. Taj lift mora zadovoljavati sve zahtjeve za takvu upotrebu (dimenzije, položaj komandi, itd.).

Ova izjava nije obavezujuća. Države članice mogu slobodno, ako smatraju da je to potrebno, uvoditi propise koji se odnose na instaliranje liftova pristupačnih invalidnim licima, a koji su konkretniji od gore navedenih preporuka.

Mnoge zemlje članice imaju nacionalne propise kojima se zahtijeva da liftovi instalirani u određenim zgradama/građevinama budu pristupačni invalidnim licima. Pošto se primjenom standarda EN 81 -70 prenosi pretpostavka o usklađenosti sa [pasusom 1.2 Aneksa I](#), u takve propise na smiju biti uključene tehničke specifikacije koje bi bile oprečne specifikacijama u harmoniziranim standardima.

§ 101 Dopuna pasusa 1.2

U revidiranoj Direktivi o mašinama 2006/42/EC, koja dopunjuje i Direktivu o liftovima 95/16/EC, modificiran je naslov i tekst pasusa 1.2 Aneksa I. Ovaj amandman je u skladu sa dopunom definicije 'lifta' iz Člana 1.2 Direktive.

Dopunjeni tekst pasusa 1.2 glasi (izmjene su podvučene):

³³ EN 81-70 :2003 – Sigurnosni propisi za proizvodnju i instaliranje liftova – Posebne primjene na putničke liftove i na teretno-putničke liftove – Dio 70: - Pristupačnost liftovima za ljude, uključujući lica sa invaliditetom.

"1.2 Nosač"

Nosač svakog lifta mora biti kabina. Kabina mora biti projektovana i proizvedena tako da po prostoru i čvrstoći odgovara maksimalnom broju osoba i nominalnom opterećenju lifta koje je odredio montažer.

Kada je lift namijenjen za prijevoz osoba, i kada njegove dimenzije omogućavaju, kabina mora biti projektovana i proizvedena na takav način da invalidnim licima ne bude spriječen niti otežan pristup i upotreba lifta, kao posljedica njegovih konstruktivnih karakteristika, i da budu omogućena sva odgovarajuća prilagođavanja kako bi se ovim licima olakšala upotreba lifta".

Ova dopuna će biti primjenjiva od 29. decembra 2009. godine.

1.3 Sredstva za vješanje i podupiranje

Sredstva za vješanje i/ili podupiranje kabine, njen dodatni pribor i svi priključni dijelovi, moraju biti odabrani i projektovani tako da obezbjeđuju adekvatan nivo sveukupne sigurnosti i da rizik od pada kabine svedu na minimum, uzimajući u obzir uslove upotrebe, korištene materijale i uslove proizvodnje.

Ako se za vješanje kabine koriste užad ili lanci, moraju postojati najmanje dva nezavisna užeta ili lanca, svaki sa svojim ankerskim sistemom. Ovakva užad i lanci ne smiju imati nikakvih spojeva niti upleta, osim tamo gdje je potrebno za učvršćivanje ili pravljenje petlje.

§ 102 Sredstva za vješanje i podupiranje kabine

Projektovanje, proizvodnja i montaža sredstava za vješanje i podupiranje kabine su, svakako, ključni aspekti sigurnosti lifta.

Sredstva za vješanje i podupiranje su sva sredstva koja se koriste za savladavanje sile gravitacije koja djeluje na kabinu lifta, bez obzira da li su fiksirani iznad ili ispod kabine.

Specifikacije za sredstva za vješanje i podupiranje su date u tački 9 Aneksa N standarda EN 81, dio 1 i u tački 9 Aneksa K standarda EN 81, dio 2.

Specifikacije za žičanu užad za liftove su date u standardu EN 12385-5³⁴. Specifikacije za završetke takvih užadi date su u standardu EN 13411 - 7³⁵.

1.4 Kontrola opterećenja (uključujući prekomjernu brzinu)

1.4.1 Liftovi moraju biti projektovani, proizvedeni i montirani tako da spriječe normalno pokretanje ako je prekoračeno nominalno opterećenje.

§ 103 Kontrola opterećenja

³⁴ EN 12385 – 5 : 2002 – Čelična žičana užad – Sigurnost – Standardna užad za liftove

³⁵ EN 13411 – 7 : 2006 – Završeci žičanih čeličnih užadi – Sigurnost – Dio 7: Simetrična klinasta zaštita

Iako su liftovi i njihove komponente projektovani da, sa određenim stepenom sigurnosti, nose predviđeno opterećenje od ljudi i tereta, ponavljano preopterećivanje može dovesti do prekomjernog habanja ili oštećenja koji rezultiraju otkazivanjem (kvarom) komponentata. Zbog toga se u pasusu 1.4.1 zahtijeva montaža sredstava za sprečavanje pokretanja lifta kada je nominalno opterećenje prekoračeno.

Specifikacije za uređaje za kontrolu opterećenja su date u tački 14 standarda EN 81 – 1, dijelovi 1 i 2.

1.4.2 Liftovi moraju biti opremljeni regulatorom prekoračenja brzine.

Ovaj zahtjev se ne odnosi na liftove čiji pogonski sistem je projektovan tako da sprečava prekoračenje brzine.

§ 104 Detekcija prekoračenja brzine

Funkcija regulatora (uređaja) za ograničavanje prekomjerne brzine je da detektuje prekomjernu brzinu kabine lifta i da aktivira djelovanje uređaja za sprečavanje slobodnog pada kabine.

Ovaj regulator može, isto tako, aktivirati djelovanje nekog uređaja za sprečavanje nekontroliranog kretanja kabine prema gore – vidjeti komentare uz [pasus 3.2](#).

Uređaji za ograničavanje brzine su sigurnosne komponente navedene u [Aneksu IV, stavka 3.](#)

Specifikacije za regulatore prekoračenja brzine i sredstva za zaštitu od prekoračenja brzine kabina električnih liftova, pri kretanju prema gore, su date u tački 9 standarda EN 81, dio 1. Specifikacije za regulatore prekoračenja brzine za hidrauličke liftove su date u tački 9 EN 81, dio 2.

Ispitivanja regulatora prekoračenja brzine su propisana u Aneksu F4 ovih standarda. Ispitivanja sredstava za zaštitu od prekoračenja brzine pri kretanju kabine prema gore su data u Aneksu F7 EN 81, dio 1.

Prema drugom stavu pasusa 1.4.2, dozvoljava se da, u skladu sa uvodnom napomenom 1, za liftove sa pogonskim sistemima koji ne mogu uzrokovati rizik od prekoračenja brzine (naprimjer, određeni vijčani pogonski sistemi) nije potreban regulator prekoračenja brzine.

1.4.3 Brzi liftovi moraju biti opremljeni uređajem za praćenje brzine i uređajem za ograničavanje brzine.

§ 105 Praćenje i ograničavanje brzine

Određene komponente (kao što su, naprimjer, odbojnici) na visokobrzinskim liftovima mogu ispuniti svoju zaštitnu funkciju samo ako se brzina liftova održava u određenim granicama. Takvi liftovi moraju biti opremljeni sredstvima za praćenje i ograničavanje brzine unutar tih graničnih vrijednosti, na mjestima u kojima dotične sigurnosne komponente mogu funkcionisati.

Specifikacije za praćenje i ograničavanje brzine, u slučaju kada se koriste odbojnici sa smanjenim hodom, date su u tački 12.8 standarda EN 81-1.

1.4.4 *Liftovi koji imaju pogon na frikcionu bubanj moraju biti projektovani tako da je obezbijeđena stabilnost vučne užadi na bubnju.*

§ 106 Frikcioni bubnjevi

Ovaj zahtjev je relevantan za liftove sa vučnim pogonom. Na takvim liftovima, ovjesna užad mora ostati tačno na mjestu u žljebovima frikcionih bubnjeva kako bi se izbjeglo prekomjerno proklizavanje u toku rada. Da bi se ovaj zahtjev zadovoljio, mora se održavati dovoljna zategnutost užadi uz potpunu kompatibilnost karakteristika užadi i bubnjeva.

Specifikacije za obezbjeđenje stabilnosti vučnih užadi na frikcionim bubnjevima su date u tački 9 standarda EN 81 -1.

1.5 Pogonska mašina

1.5.1. *Svi putnički liftovi moraju imati svoju pogonsku mašinu. Ovaj zahtjev se ne odnosi na liftove kod kojih su protutegovi zamijenjeni drugom kabinom.*

§ 107 Pogonska mašina lifta

Zahtjev da svaki lift mora imati svoju pogonsku mašinu ne odnosi se na takozvane "dvokabinske" liftove koji imaju dvije kabine, jednu iznad druge, ili na tzv. "duo" liftove kod kojih jedna kabina djeluje kao protuteg drugoj kabini.

1.5.2. *Montažer lifta mora osigurati da pogonska mašina lifta i pripadajući uređaji lifta ne budu dostupni, osim za potrebe održavanja i u slučaju hitnih intervencija..*

§ 108 Pristup pogonskoj mašini lifta

Svrha ovog zahtjeva je da se spriječe nesretni slučajevi usljed kontakta između korisnika, ili drugih osoba, i opasnih elemenata pogonske mašine. Zahtjev se primjenjuje na mašinsku prostoriju ili mašinske prostore (u slučaju liftova bez mašinske prostorije), kao i na sve druge prostore u kojima su smješteni opasni elementi pogonske mašine.

Istovremeno, ovlaštenim licima odgovornim za inspekciju i održavanje lifta, ili za spašavanje "zarobljenih" osoba, moraju biti obezbijeđena potrebna sredstva za omogućavanje pristupa dijelovima pogonske mašine radi obavljanja tih operacija.

Specifikacije za sprečavanje pristupa pogonskoj mašini lifta, licima kojima pristup nije potreban radi obavljanja inspekcije, održavanja ili spašavanja, su date u tački 6 standarda EN 81, dijelovi 1 i 2.

Potrebno je napomenuti da su specifikacije standarda EN 81, dijelovi 1 i 2, koje se odnose na pristup pogonskoj mašini lifta i prostorima bubnjeva, dopunjene kako bi se uzeo u obzir razvoj liftova bez mašinske prostorije³⁶.

Dodatne specifikacije za sprečavanje neovlaštenog pristupa pogonskoj mašini lifta i prostorima bubnjeva, za liftove posebno izložene riziku od vandalizma, date su u tački 5.2 standarda EN 81 -71.

1.6 Komande

1.6.1 Komande liftova za invalidna lica bez pratnje moraju biti projektovane i razmještene tako da budu prilagođene potrebama korisnika.

§ 109 Projektovanje komandi za invalidna lica

Da bi osobe sa invaliditetom mogle upotrebljavati komande, nije dovoljno samo da kabina mora imati potrebne dimenzije – vidjeti komentare uz [pasus 1.2](#) – nego lokacija i izvedba komandi mora biti prilagođena potrebama korisnika. Specifikacije za lokaciju i izvedbu komandi, za liftove koje koriste invalidna lica, su date u tački 5.4 standarda EN 81-70³⁷. U referentnim aneksima E, F i G ovoga standarda date su detaljne upute za projektovanje takvih komandi.

1.6.2. Funkcije komandi moraju biti jasno označene.

§ 110 Označavanje funkcija komandi

Svrha ovog zahtjeva je da se putnicima omogući jednostavna upotreba komandi na spratovima i u kabini, kao i da se minimiziraju rizici i greške. Naprimjer, komande za slučaj opasnosti mora biti moguće lako identifikovati i razlikovati od normalnih radnih komandi.

Specifikacije za označavanje komandi su date u tački 15 standarda EN 81, dijelovi 1 i 2.

Dodatne specifikacije za načine označavanja funkcija komandi, da bi se invalidnim licima olakšala upotreba liftova, date su u tački 5.4 Aneksa E i F standarda EN 81 – 70.

1.6.3 Krugovi za pozivanje frupe liftova mogu biti zajednički ili međusobno povezani.

§ 111 Međusobno povezivanje pozivnih strujnih krugova

Dok svaki lift mora imati svoju pogonsku mašinu, prema pasusu 1.6.3, jedna grupa liftova može imati zajednički sistem za obradu pozivnih signala upućenih sa spratova u kontrolni sistem svakog lifta.

1.6.4 Električna oprema mora biti instalirana i povezana tako:

³⁶ EN 81-1 : 1998/A2 : oktobar 2004. – Sigurnosni propisi za proizvodnju i ugradnju liftova – Dio 1: Električni liftovi – A2: Prostori pogonskih mašina i bubnjeva, i EN 81-2: 1998/A2 – Sigurnosni propisi za proizvodnju i montažu liftova – Dio 2 : Hidraulički liftovi – A2 : Prostori pogonskih mašina i bubnjeva.

³⁷ EN 81-70 :2003 – Sigurnosni propisi za proizvodnju i instaliranje liftova – Posebne primjene za putničke i putničko-teretne liftove – Dio 70 : Pristupačnost liftovima za ljude, uključujući invalidna lica.

- *da ne dolazi do eventualne zabune sa strujnim krugovima koji nemaju nikakve veze sa liftom,*
- *da se napajanje električnom energijom može isključiti pod opterećenjem,*
- *da kretanje lifta zavisi od električnih sigurnosnih uređaja u odvojenom električnom sigurnosnom kolu,*
- *da greška u električnim instalacijama ne dovodi do opasne situacije.*

§ 112 Električna oprema

Specifikacije koje se odnose na električnu opremu za liftove su date u tačkama 13 i 14 standarda EN 81, dijelovi 1 i 2.

Potrebno je napomenuti da su standardi EN 81, dijelovi 1 i 2, dopunjeni radi uvođenja specifikacija za obezbjeđenje sigurnosti i pouzdanosti elektronskih sistema koji se koriste za kontrolu sigurnosnih funkcija za liftove koji nisu potpuno usklađeni sa zahtjevom postavljenim u trećoj alineji ovog pasusa³⁸.

2. OPASNOSTI ZA OSOBE IZVAN KABINE

2.1. Lift mora biti projektovan i proizveden tako da je prostor u kojem se kreće kabina nepristupačan, osim za potrebe održavanja ili u slučaju vanrednih opasnih situacija. Prije nego što osoba uđe u taj prostor, mora biti onemogućena normalna upotreba lifta.

§ 113 Pristup zoni kretanja kabine

Svrha ovog zahtjeva, postavljenog u pasusu 2.1, je da se onemogući da korisnici lifta, ili druga lica, budu izloženi rizicima zbog kontakta sa pokretnom kabinom lifta ili drugim objektima u prostoru za lift, ili u zoni kretanja kabine. Pristup ovoj zoni može biti potreban radi operacija inspekcije, održavanja ili spašavanja, ali se moraju obezbijediti sredstva pomoću kojih bi se taj pristup mogao ograničiti na osobe ovlaštene za obavljanje tih operacija.

Specifikacije za sprečavanje pristupa prostoru za lift, osim za potrebe održavanja ili u vanrednim opasnim situacijama, date su u tački 5 standarda EN 81, dijelovi 1 i 2.

Za liftove koji su naročito izloženi riziku od neovlaštenog pristupa, kao posljedice vandalizma, u tački 5.1 standarda EN 81-71³⁹ su date dodatne specifikacije za sprečavanje neovlaštenog pristupa prostoru za lift.

2.2. Lift mora biti projektovan i proizveden tako da se zbjegne rizik od prignječenja kada je kabina u jednom od njenih krajnjih položaja.

³⁸ EN 81-1 : 1998/A1 i EN 81-2 : 1998/A1 : novembar 2005.god.

³⁹ EN 81-71 : 2005 – Sigurnosni propisi za proizvodnju i instaliranje liftova – Posebne primjene za putničke i teretno-putničke liftove – Dio 71 : Liftovi otporni na vandalizam.

Ovo se postiže ostavljanjem slobodnog prostora, ili skloništa, ispod donjeg i iznad gornjeg krajnjeg položaja kabine.

Međutim, u posebnim slučajevima, kada se državama članicama dopušta mogućnost izdavanja prethodnog odobrenja, posebno u postojećim zgradama u kojima ovo rješenje nije moguće primijeniti, može se predvidjeti drugi odgovarajući način za izbjegavanje ovog rizika.

§ 114 Prostori ispod i iznad krajnjih položaja kabine

Riziku od prignječenja, između kabine lifta i poda ili plafona prostora za lift, izloženo je većinom osoblje zaduženo za održavanje ili inspekciju, koje pri obavljanju svojih zadataka mora ući u prostor za lift ili pristupiti krovu kabine. Riziku mogu biti izložene i neovlaštene osobe koje pogrešno koriste lift stavljajući van funkcije sredstva ugrađena radi sprečavanja neovlaštenog pristupa, predviđena [pasusom 2.1](#).

Rizik naveden u pasusu 2.2 postoji čak i ako je montažerovim uputstvima zabranjen pristup krovu kabine radi održavanja, jer je moguće da operatori ne postupe prema tim uputstvima: projektnim rješenjem lifta se moraju uzeti u obzir takve predvidive abnormalne situacije, u skladu sa pasusom 1.1.2(a) Aneksa I Direktive o mašinama koji je primjenjiv na liftove – vidjeti komentare uz [pasus 1.1](#).

Prvom rečenicom pasusa 2.2 se postavlja cilj sigurnosti koji treba biti postignut. U drugoj rečenici se specificira način postizanja toga cilja: cilj sprečavanja rizika od prignječenja se postiže ostavljanjem slobodnog prostora ili skloništa izvan krajnjih položaja kabine.

Da bi se zadovoljio ovaj zahtjev, u prostoru za lift mora se obezbijediti jedan slobodan prostor ispod najnižeg položaja u koji može doći kabina lifta, kao i odgovarajući slobodan prostor iznad najvišeg položaja u koji može doći kabina lifta, a sve u cilju izbjegavanja prignječenja neke osobe u slučaju neočekivanog kretanja kabine.

Evropska koordinacija notificiranih tijela se saglasila da se, za vertikalne liftove, slobodan prostor mora nalaziti u projekciji putanje kretanja kabine. Samo u slučaju kosih liftova mogu biti dozvoljena skloništa van projekcije putanje kretanja, ukoliko se izbjegn timerizici od smaknuća⁴⁰.

"Slobodan prostor ili sklonište izvan krajnjih položaja" je onaj prostor koji je stalno raspoloživ. Ovaj zahtjev za slobodnim prostorom, zbog toga, ne može biti zadovoljen pomoću zaštitnih uređaja. Slobodan prostor ili sklonište moraju imati dovoljnu zapreminu kako bi se nekoj osobi iznad ili ispod kabine omogućila zaštita od rizika prignječenja tako što bi, u slučaju neočekivanog kretanja kabine, osoba mogla doći do tog slobodnog prostora ili skloništa.

Prema [pasusu 3.3](#), slobodan prostor ispod kabine se mora mjeriti pri potpuno sabijenim odbojnicima.

⁴⁰ Zapisnik NB-L 2, oktobar 1997. godine

Specifikacije za mjesto i dimenzije slobodnog prostora ili skloništa, kao i za način njihovog mjerenja, su date u tački 5.7 standarda EN 81, dijelovi 1 i 2. U ovim standardima, potreban slobodan prostor ili sklonište su definirani kao kombinacija minimalnog volumena i minimalnog vertikalnog rastojanja između krajnjih položaja kabine lifta i vrha i dna prostora za lift.

Iako primjena ovih specifikacija nije obavezna, one pokazuju nivo sigurnosti koji odgovara stanju tehničko-tehnološkog razvoja. Zbog toga se alternativnim rješenjima mora postići nivo sigurnosti koji je barem ekvivalentan nivou koji je specificiran u horizontalnim standardima.

§ 115 Liftovi bez stalnog slobodnog prostora ili skloništa

U trećoj rečenici [pasusa 2.2](#) se dopuštaju odstupanja od ovoga zahtjeva za stalnim slobodnim prostorom ili skloništem u funkciji sprečavanja rizika od prignječenja, ali samo u izuzetnim slučajevima kada ovaj zahtjev nije moguće ispuniti. Ovo odstupanje je predmet prethodnog odobrenja u zemljama članicama koje su jednu takvu proceduru uključile u implementaciju Direktive. U tekstu Direktive nije definirano u kojim okolnostima se može smatrati da slobodan prostor nije moguće obezbijediti, međutim, ukazano je da ovo može biti slučaj posebno u postojećim zgradama. Na dotičnoj državi članici je da svojim prethodnim odobrenjem odredi proceduru derogacije, kao i kriterije za određivanje opravdanosti derogacije.

Treba, također, napomenuti da se prethodno odobrenje, koje izdaje zemlja članica, odnosi na to da li se dozvoljava odstupanje od zahtjeva za slobodnim prostorom ili skloništem, ili ne dozvoljava. Ako se takva derogacija dopušta, procjena "drugog odgovarajućeg načina" za prevenciju rizika od prignječenja, iznad ili ispod lifta, ostaje predmet procedura ocjenjivanja usklađenosti propisanih u Članu 8 Direktive o liftovima.

Potrebno je napomenuti da, ako neko notificirano tijelo izdaje certifikat o ispitivanju tipa za projektno rješenje nekog lifta sa načinom sprečavanja rizika od prignječenja bez obezbjeđenja stalnog slobodnog prostora ili skloništa, u tom certifikatu mora biti jasno navedeno da se instaliranje lifta, u skladu sa certifikatom o ispitivanju tipa, dopušta samo u slučajevima kada zahtjev za slobodnim prostorom ili skloništem nije moguće zadovoljiti i kada je država članica, u kojoj lift treba biti instaliran, izdala prethodno odobrenje u skladu sa nacionalnom procedurom, ako takva procedura postoji.

Standard u kojem se opisuje "drugi odgovarajući način" koji se može koristiti u postojećim zgradama je trenutno u procesu razrade.⁴¹ Kada referenca ovog standarda bude objavljena u OJEU, primjenom njegovih specifikacija, koje se odnose na "drugi odgovarajući način" za sprečavanje rizika od prignječenja iznad ili ispod kabine lifta, prenosiće se pretpostavka o usklađenosti sa osnovnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima postavljenim u [pasusu 2.2](#), ali samo u slučajevima kada je zahtjev za slobodnim prostorom ili skloništem nemoguće zadovoljiti i kada je država članica, u kojoj lift treba biti instaliran, izdala prethodno odobrenje u skladu sa nacionalnom procedurom, ukoliko takva procedura postoji.

2.3. Stanice za ulaz i izlaz iz kabine moraju biti opremljene prilaznim vratima mehaničke otpornosti adekvatne za predviđenu upotrebu.

⁴¹ prEN 81-21 – Sigurnosni propisi za proizvodnju i instaliranje liftova – Liftovi za transport ljudi i tereta – Dio 21 : Novi putnički i teretni liftovi u postojećim građevinama.

Uređaj za zabavljanje mora u toku normalnog rada sprečavati:

- početak kretanja kabine, bez obzira da li je ili nije namjerno pokrenuta, ukoliko su prilazna vrata nisu zatvorena i zabavljena,
- otvaranje prilaznih vrata dok se kabina još kreće i ako je van propisane zone pristajanja.

Međutim, pristajanje sa otvorenim vratima biće dozvoljeno u određenim zonama pod uslovom da se kontrolira brzina izjednačavanja nivoa (brzina u zoni pristajanja).

§ 116 Prilazna vrata i uređaji za zabavljanje

Funkcija prilaznih vrata je da spriječe kontakt osoba na spratovima sa pokretnim dijelovima lifta i da spriječe upadanje ljudi u prostor za lift, ili u zonu kretanja lifta, kada se kabina ne nalazi na mjestu pristajanja.

U zadnjoj rečenici pasusa 2.3 dozvoljava se početak otvaranja prilaznih vrata dok se kabina lifta približava stanici kako bi se putnicima omogućilo da napuste kabinu čim ona dođe na stanicu.

Uređaji za zabavljanje prilaznih vrata su sigurnosne komponente navedene u [Aneksu IV](#), stavka 1.

Specifikacije za prilazna vrata i njihove uređaje za zabavljanje su date u tački 7 standarda EN 81, dijelovi 1 i 2. Ispitivanja uređaja za zabavljanje prilaznih vrata su propisana u Aneksu F1 ovih standarda.

Pošto su prilazna vrata jedan od elemenata lifta koji je naročito osjetljiv na oštećenja uzrokovana vandalizmom, u tački 5.3 standarda EN 81-71⁴² su date dodatne specifikacije.

3. OPASNOSTI ZA OSOBE U KABINI

3.1. Kabine liftova moraju biti potpuno zatvorene stjenkama po cijeloj dužini, uključujući odgovarajuće podove i tavanice, sa izuzetkom otvora za ventilaciju, i moraju imati vrata po cijeloj dužini. Ta vrata moraju biti projektovana i ugrađena tako da se, pri njihovom otvaranju, kabina zaustavlja i da se kabina ne može kretati ako vrata nisu zatvorena, osim kod pristajanja navedenog u trećem stavu pasusa 2.3 ovog Aneksa.

Vrata kabine moraju ostati zatvorena i zabavljena ako se lift zaustavi između dva nivoa, ako postoji rizik od pada između kabine i zatvorenog prostora za lift, ili ako prostor za lift nije zatvoren.

§ 117 Zatvorenost kabine lifta

Zahtjev za potpunom zatvorenosti kabine lifta, sa vratima po cijeloj dužini, postavljen je u prvom stavu pasusa 3.1 radi sprečavanja rizika koji su posljedica kontakta između osoba ili objekata u kabini i objekata van kabine, u prostoru za lift ili u zoni kretanja.

Zahtjev za zabavljanjem vrata kabine je postavljen radi prevencije rizika od ispadanja iz kabine. Ovaj zahtjev je primjenjiv kada između ivice kabine i zida

⁴² EN 81-71 – Sigurnosni propisi za proizvodnju i instaliranje liftova – Posebne primjene za putničke i teretno-putničke liftove – Dio 71 : Liftovi otporni na vandalizam.

prostora za lift postoji prazan prostor u koji bi osoba mogla upasti, ili ako prostor za lift nema zidova za sprečavanje takvog pada.

Specifikacije za vrata kabine i njihove uređaje za zabavljanje su date u tački 8 standarda EN 81, dijelovi 1 i 2.

Pošto su vrata kabine jedan od elemenata lifta koji su osjetljivi na oštećenja uzrokovana vandalizmom, u tački 5.3 standarda EN 81 -71 su date dodatne specifikacije za liftove koji bi sa velikom vjerovatnoćom mogli biti izloženi riziku od takvog oštećenja.

3.2. U slučaju prekida napajanja ili otkazivanja komponenata, lift mora imati uređaje za sprečavanje slobodnog pada ili nekontrolisanog kretanja kabine prema gore.

Uređaj koji sprečava slobodan pad kabine mora biti neovisan od načina vješanja kabine.

Ovaj uređaj mora omogućavati zaustavljanje kabine lifta kada je ona pod nominalnim opterećenjem i pri maksimalnoj brzini koju je predvidio montažer lifta. Ni jedno zaustavljanje, usljed aktiviranja ovog uređaja, ne smije izazvati usporenje koje bi bilo štetno za osobe u kabini, bez obzira na uslove opterećenja.

§ 118 Slobodan pad ili nekontrolirano kretanje kabine prema gore

Svrha ovog zahtjeva je da se zaštite lica koja se nalaze u kabini lifta u slučaju prekida u napajanju električnom energijom ili kvara na nekom elementu sistema vješanja ili sistema podupiranja kabine. Ako se kvar dogodi kada je težina kabine sa njenim teretom manja od težine protutegova, mora se spriječiti nekontrolisano kretanje kabine prema gore. U slučaju pucanja nekog elementa sistema vješanja ili sistema podupiranja, mora biti spriječen slobodan pad kabine.

Uređaji za sprečavanje slobodnog pada, ili nekontroliranog kretanja kabine prema gore, pomenuti u pasusu 3.2 Aneksa I, spadaju u sigurnosne komponente navedene u [Aneksu IV](#), stavka 2.

Sigurnosni uređaji montirani na cilindre hidrauličkih pogonskih sistema, kada se koriste kao uređaji za zaštitu od pada, spadaju u sigurnosne komponente navedene u [Aneksu IV](#), stavka 5.

Za električne liftove, specifikacije za uređaje za zaustavljanje slobodnog pada (**sigurnosni uređaj**) i sredstva za sprečavanje nekontroliranog kretanja kabine prema gore date su u tački 9 standarda EN 81, dio 1. Ispitivanja za takve uređaje su specificirana u Aneksima F3 i F4 tog standarda.

Za hidrauličke liftove, specifikacije za sprečavanje slobodnog pada, ili nekontroliranog kretanja kabine lifta prema dolje, su date u tački 9 standarda EN 81, dio 2. Ispitivanja za sigurnosni uređaj su propisana u Aneksu F3, a ispitivanja za zaporne ventile/(jednosmjerne prigušnice) su specificirana u Aneksu F7 tog standarda.

3.3. Odbojnici moraju biti instalirani između dna prostora za lift i poda kabine.

U ovom slučaju, slobodni prostor pomenut u pasusu 2.2 mora biti izmjeren kada su odbojnici potpuno sabijeni.

Ovaj zahtjev se ne primjenjuje za liftove kod kojih kabina ne može ući u slobodan prostor pomenut u pasusu 2.2 zbog načina na koji je projektovan pogonski sistem.

§ 119 Odbojnici

Odbojnici su neophodni za zaštitu osoba u kabini lifta u slučaju kvara u kontrolnom sistemu, ili u sistemu vješanja ili podupiranja, kada se kabina nađe vrlo blizu dna prostora za lift, jer sigurnosni uređaj nije bio djelotvoran. Odbojnici bi trebali apsorbirati energiju lifta ako se, usljed jednog takvog kvara, kabina ne zaustavi u krajnjim zaustavnim položajima.

Odbojnici su sigurnosne komponente navedene u [Aneksu IV](#), stavka 4, (a) i (b). U Aneksu IV je za njih upotrijebljen termin "amortizeri".

Specifikacije za odbojnice su date u tački 10 standarda EN 81-1 i 2. U Aneksu F5 ovih standarda specificirana su ispitivanja za odbojnice.

3.4. Liftovi moraju biti projektovani i proizvedeni tako da se ne mogu pokrenuti ako uređaj predviđen u pasusu 3.2 nije u nekom radnom položaju.

§ 120 Dodatni zahtjev za sigurnosne uređaje

Zahtjev postavljen u pasusu 3.4 je dodatan zahtjev za uređaje za sprečavanje slobodnog pada i nekontroliranog kretanja kabine prema gore, kao i za uređaje za ograničavanje prekomjerne brzine, i obuhvaćen je standardima pomenutim u vezi sa [pasusom 3.2 Aneksa I](#).

4. OSTALE OPASNOSTI

4.1 Prilazna vrata i vrata kabine, ako su motorizovana, moraju imati svaka svoj, ili zajednički uređaj za sprečavanje rizika od prignječenja kada se ona zatvaraju.

§ 121 Rizici uzrokovani zatvaranjem vrata kabine i prilaznih vrata

Zahtjevom postavljenom u pasusu 4.1 se sprečava rizik od povreda ljudi, koji ulaze u kabinu ili je napuštaju, a koji je posljedica kontakta sa motoriziranim vratima kabine ili prilaznim vratima u toku njihovog zatvaranja.

Specifikacije za takve uređaje su date u tačkama 7 i 8 standarda EN 81, dijelovi 1 i 2.

Dodatne specifikacije, za liftove predviđene za osobe sa invaliditetima, su date u tački 5.2.4 standarda EN 81-70.

4.2 Prilazna vrata, ukoliko trebaju doprinijeti zaštiti zgrade od požara, uključujući i ona sa staklenim dijelovima, moraju imati odgovarajuću otpornost na požar po svojoj cjelovitosti i osobinama u smislu izolacije (zaustavljanje plamena) i prijenosa toplote (toplotna radijacija).

§ 122 Vatrootpornost prilaznih vrata

Zahtjev postavljen u pasusu 4.2 je primjenjiv kada se propisima o prevenciji požara, za dotičnu građevinu u koju se lift ugrađuje, zahtijeva da prilazna vrata budu vatrootporna. Vatrootpornost prilaznih vrata lifta je obuhvaćena Direktivom o liftovima (koja obuhvaća odgovarajući zahtjev Direktive o građevinskim proizvodima) – vidjeti komentare uz [Član 14.](#)

U dokumentima, koji se odnose na ocjenjivanje usklađenosti liftova sa vatrootpornim vratima, moraju biti date precizne informacije u vezi sa vatrootpornošću prilaznih vrata lifta, uključujući identifikaciju relevantnih ispitnih izvještaja i korištenih ispitnih metoda⁴³. U skladu sa odredbom [Člana 2.2](#) Direktive o liftovima, neophodne informacije o vatrootpornosti prilaznih vrata lifta mora i montažer lifta dostaviti osobi koja je odgovorna za radove na zgradi/građevini.

§ 123 Standardi za ispitivanje vatrootpornosti prilaznih vrata

U prvim godinama primjene Direktive o liftovima, montažeri liftova su vatrootpornost prilaznih vrata lifta ispitivali u skladu sa standardima koji su navedeni u nacionalnim građevinskim propisima.

Standard za ispitivanje EN 1634-1⁴⁴ je usvojen 2000. godine u okviru Direktive o građevinskim proizvodima. Rezultat ispitivanja, propisanih u ovom standardu, doveo je do klasifikacije vrata prema standardu EN 13501-2⁴⁵, u skladu sa Komisijinom Odlukom 2000/367/EC⁴⁶ kojom se implementira Direktiva Vijeća 89/106/EEC s obzirom na klasifikaciju karakteristika vatrootpornosti građevinskih proizvoda, klasifikaciju građevinskih radova i njihovih dijelova.

U okviru mandata kojeg je Evropska komisija dala CEN-u za Direktivu o liftovima, 2003. godine je usvojen poseban harmonizirani standard EN 81-58⁴⁷ za ispitivanje vatrootpornih prilaznih vrata liftova. U ovom standardu je specificirana metoda za ispitivanje **cjelovitosti**, radijacije i izolacije prilaznih vrata lifta koja su predviđena kao jedna barijera širenju požara preko prostora za lift. Ovaj standard uključuje i klasifikaciju prilaznih vrata lifta koja je identična klasifikaciji specificiranoj u standardu EN 13501 -2, u skladu sa Komisijinom Odlukom 2000/367/EC.

⁴³ Relevantni dokumenti, u zavisnosti od primijenjene procedure ocjenjivanja usklađenosti, su:

- certifikat o EC ispitivanju tipa, vidjeti Aneks V B – 5;
- certifikat usklađenosti, vidjeti Aneks X – 4;
- dokumentacija sistema osiguranja kvaliteta, vidjeti Aneks XII -3.2, Aneks XIII- 3.2 ili Aneks XIV 3.2.

⁴⁴ EN 1634-1 : 2000 - Ispitivanje vatrootpornosti zasklopove vrata i kapaka – Dio 1 : Požarna vrata i kapci.

⁴⁵ EN 13501-2 : 2003 – Klasifikacija vatrootpornosti građevinskih proizvoda i građevinskih elemenata – Dio 2: Klasifikacija na bazi podataka sa ispitivanja vatrootpornosti, isključujući usluge ventilacije.

⁴⁶ [Komisijina Odluka 2000/367/EC](#) od 3. maja 2000. godine kojom se implementira Direktiva Vijeća 89/106/EEC s obzirom na klasifikaciju karakteristika vatrootpornosti građevinskih proizvoda, građevinskih radova i njihovih dijelova; OJL 133 : 06/06/2000 P. 0026-0032

⁴⁷ EN 81-58 :2003 – Sigurnosni propisi za proizvodnju i instaliranje liftova – Provjere i ispitivanja – Dio 58 : Ispitivanje vatrootpornosti prilaznih vrata

Prema Direktivi o liftovima, primjena standarda EN 81-58 ostaje dobrovoljna. Dakle, može se prihvatiti da su prilazna vrata lifta, koja su ispitana primjenom drugih metoda, usklađena sa pasusom 4.2 Aneksa I Direktive o liftovima. Međutim, pošto su reference standarda EN 81-58 objavljene u OJEU⁴⁸, primjenom toga standarda prenosi se pretpostavka o usklađenosti sa tim osnovnim zahtjevom Direktive o liftovima.

Osim toga, nacionalnim propisima se ne smije primjena bilo kojeg standarda nametnuti kao obaveza.

4.3 Protutegovi moraju biti tako montirani da bude izbjegnuta svaki rizik od sudara sa kabinom ili od pada na kabinu.

§ 124 Sprečavanje sudara između kabine i protutegova

Svrha ovog zahtjeva je da u prostoru za lift bude spriječen sudar između kabine lifta i protutegova koji se kreću u suprotnom smjeru, što bi moglo uzrokovati veliko oštećenje lifta i rezultirati povredama putnika. Slično oštećenje može biti uzrokovano padom protutega na kabinu lifta.

Da bi se ispunio zahtjev postavljen u pasusu 4.3, putanje kabine i protutegova moraju biti vođene i između njih mora biti obezbijeđen dovoljan međuprostor.

Specifikacije koje se odnose na ovaj zahtjev su date u tačkama 10 i 11 standarda EN 81, dijelovi 1 i 2.

4.4 Liftovi moraju biti opremljeni sredstvima koja će ljudima "zarobljenim" u kabini pomoći da se oslobode i evakuišu.

§ 125 Oslobađanje i evakuacija "zarobljenih" osoba

Svrha ovog zahtjeva je da spasiocima omogući oslobađanje i evakuaciju ljudi "zarobljenih" u kabini lifta u slučaju nekog kvara. Lift mora biti projektovan tako da spasioci mogu dovesti lift u položaj u kojem se ljudi mogu osloboditi i sigurno napustiti lift.

Moraju se poduzeti mjere za sprečavanje rizika od pada u prostor za lift, ili u zonu kretanja, pri napuštanju kabine.

Ako je za oslobađanje i evakuaciju "zarobljenih" ljudi potrebna specijalna oprema, montažer lifta, pri plasiranju lifta na tržište, mora takvu opremu isporučiti uz lift tako da ona može biti stalno dostupna na licu mjesta. Međutim, u određenim ekstremnim slučajevima (naprimjer, kvar na sistemu vješanja ili sistemu podupiranja), službi spašavanja može biti potrebna specijalna oprema koja nije isporučena uz lift i koja se ne može držati na licu mjesta.

Neophodna uputstva za sigurno provođenje procedura spašavanja, kao i za upotrebu bilo koje specijalne opreme isporučene uz lift, moraju biti uključena u priručnik uputstava, a službi spašavanja moraju biti dostupne potrebne informacije, naprimjer,

⁴⁸ OJ C 36, 10.2.2004, p.2.

tako što će biti izložene na prikladnom vidljivom mjestu na samoj opremi – vidjeti komentar uz [pasus 6.2](#).

Specifikacije za sredstva za oslobađanje i evakuisanje "zarobljenih" ljudi date su u tačkama 8 i 12 standarda EN 81, dijelovi 1 i 2.

4.5 Kabina mora biti opremljena sredstvima za dvosmjerno komuniciranje koja će omogućiti stalni kontakt sa službom spašavanja.

§ 126 Komunikacija sa službom spašavanja

Zahtjevom postavljenim u pasusu 4.5 se osobama, koje bi u slučaju kvara bile "zarobljene" u kabini lifta, omogućuje stalno održavanje veze sa službom spašavanja, kako bi dobile informacije o poduzetim mjerama za osiguranje njihovog spašavanja u cilju izbjegavanja panike.

Specifikacije za sredstva dvosmjerne komunikacije su date u tački 14 standarda EN 81, dijelovi 1 i 2, međutim, ove specifikacije su sada zamijenjene specifikacijama standarda EN 81-28⁴⁹.

Koordinacija notifikiranih tijela za liftove sačinila je jednu preporuku u vezi sa uvjetima pod kojim se dvosmjerna komunikacija može obezbijediti za nekoliko liftova u istoj zgradi pomoću jedne telefonske linije – vidjeti NB-L REC 2/021.

4.6 Liftovi moraju biti projektovani i proizvedeni tako da, u slučaju kada temperatura u pogonskoj mašini pređe maksimalnu vrijednost koju je postavio montažer lifta, mogu završiti kretanja koja su u toku, ali da odbiju nove komande.

§ 127 Kontrola temperature

Svrha ovog zahtjeva je da se osigura blokiranje daljeg rada lifta kada temperatura u prostorima pogonske mašine pređe sigurnosne granice.

Međutim, uređaj za kontrolu temperature može zaustaviti kabinu lifta samo nakon što ona završi kretanje koje je u toku, kako bi se izbjegla mogućnost da korisnici budu "zarobljeni" u kabini između spratova.

Potrebno je pojasniti da se zahtjev, postavljen u pasusu 4.6, u stvari primjenjuje na temperaturu u mašinskoj prostoriji (ili u mašinskim prostorima, u slučaju lifta bez mašinske prostorije), što se jasno zaključuje iz originalnog francuskog teksta Direktive.

Pretpostavke koje se odnose na ambijentnu temperaturu u mašinskim prostorima liftova date su tački 0.3 standarda EN 81, dijelovi 1 i 2, a specifikacije za kontrolu temperature su date u tački 13 ovih standarda.

⁴⁹ EN 81 -28 : 2003 – Sigurnosni propisi za proizvodnju i instaliranje liftova – *Liftovi za transport osoba i tereta* – Dio 28 : *Daljinski alarm na putničkim i putničko-teretnim liftovima* (U tački 3.9 ovog standarda je data definicija "službe spašavanja", a u informativnom Aneksu B su date upute za rad ove službe).

4.7 Kabine moraju biti projektovane i proizvedene tako da obezbjeđuju dovoljnu ventilaciju za putnike, čak i u slučaju nekog dužeg zastoja.

§ 128 Ventilacija

Zahtjev postavljen u pasusu 4.7 je predviđen radi osiguranja zdravlja i udobnosti korisnika lifta, posebno u slučajevima kada su korisnici u kabini "zarobljeni" nakon nekog kvara.

Specifikacije za ventilaciju kabine lifta su date u tački 8 EN 81, dijelovi 1 i 2.

4.8 Kabina mora biti adekvatno osvijetljena kad god je u upotrebi ili kad god su vrata otvorena, a mora postojati osvijetljenje i u slučaju opasnosti (nužna rasvjeta).

§ 129 Osvjetljenje u kabini

Obezbjedenje odgovarajućeg osvijetljenja je jedan važan faktor koji utiče na sigurnost i udobnost korisnika lifta. Nužna rasvjeta je bitna radi izbjegavanja panike, ako su ljudi "zarobljeni" u kabini nakon nekog kvara.

Specifikacije za osvijetljenje u kabini i za nužnu rasvjetu su date u tački 8 standarda EN 81, dijelovi 1 i 2.

4.9 Sredstva komuniciranja pomenuta u pasusu 4.5 i nužna rasvjeta pomenuta u pasusu 4.8 moraju biti projektovana i proizvedena tako da funkcionišu i bez normalnog snabdijevanja električnom energijom. Period njihovog rada mora biti dovoljno dug radi omogućavanja normalnog provođenja procedure spašavanja.

§ 130 Napajanje električnom energijom sredstava za komunikaciju i nužnu rasvjetu

Zahtjev postavljen u pasusu 4.9 je komplementaran zahtjevima 4.5 i 4.8 i obuhvaćen je specifikacijama datim u standardima pomenutim u vezi sa tim zahtjevima.

4.10 Komandna strujna kola liftova, koji se mogu koristiti u slučaju požara, moraju biti projektovana i proizvedena tako da se može spriječiti zaustavljanje liftova na određenim nivoima i spasilačkim timovima omogućiti prioritarno upravljanje liftom.

§ 131 Liftovi za vatrogasce

Općenito, propisima za prevenciju požara se zabranjuje upotreba liftova u slučaju požara u zgradi u koju su ugrađeni⁵⁰.

⁵⁰ Specifikacije za zaštitu korisnika liftova u slučaju požara su date u standardu EN 81-73 : 2005 - Sigurnosni propisi za proizvodnju i instaliranje liftova – Posebne primjene za putničke i teretno-putničke liftove – Dio 73 : Ponašanje liftova u slučaju požara. Osim toga, u toku je razrada jednog standarda o upotrebi liftova za evakuaciju invalidnih lica u slučaju opasnosti: prEN 81-76.

Određeni liftovi mogu biti specijalno projektovani kako bi, u slučaju požara, ostali u upotrebi pod kontrolom vaogasaca, radi pristupa spratovima koji su zaštićeni od požara. Države članice mogu odrediti koji liftovi će biti predviđeni za ove svrhe.

Specifikacije za liftove za vatrogasce su date u standardu EN 81 -72⁵¹.

5. OZNAČAVANJE

5.1 Pored minimuma pojedinosti koje se zahtijevaju za bilo koju mašinu, u skladu sa pasusom 1.7.3 Aneksa I Direktive 89/392/EEC, svaka kabina mora imati lahko vidljivu pločicu na kojoj je jasno označeno maksimalno opterećenje u kilogramima i maksimalni broj putnika koje može nositi.

§ 132 Pločica montažera lifta

Zahtjev postavljen u pasusu 5.1 se poziva na pasus 1.7.3 Direktive o mašinama. Upućivanje na Direktivu 89/392/EEC se treba tumačiti kao upućivanje na Direktivu 98/37/EC.

Relevantni dio pasusa 1.7.3 Direktive o mašinama glasi:

1.7.3 Označavanje

Sve mašine moraju biti označene čitko i neizbrisivo sa slijedećim minimalnim podacima:

- naziv i adresa proizvođača,
- CE znak (vidjeti Aneks III),
- oznaka serije ili tipa,
- serijski broj, ako postoji,
- godina proizvodnje.

U slučaju liftova, naziv i adresa proizvođača su naziv i adresa montažera lifta – vidjeti komentare uz Član 1(4). Lako vidljiva pločica, pomenuta u pasusu 5.1, mora se nalaziti u kabini lifta jer te informacije moraju biti lahko dostupne i korisnicima liftova i organima za nadzor nad tržištem, prema potrebi.

Od 29. decembra 2009. godine, upućivanje na Direktivu o mašinama treba tumačiti kao upućivanje na Direktivu 2006/42/EC.

5.2 Ako je lift projektovan tako da je putnicima "zarobljenim" u kabini omogućeno da se izvuku bez pomoći izvana, relevantna uputstva moraju biti jasno i vidljivo naznačena u kabini.

⁵¹ EN 81-72 : 2003 - Sigurnosni propisi za proizvodnju i instaliranje liftova – Posebne primjene za putničke i teretno- putničke liftove – Dio 72 : Liftovi za vatrogasce.

§ 133 Samospašavanje

Ovaj zahtjev se primjenjuje na liftove koji su opremljeni sredstvima koja putnicima omogućavaju da kabinu pokrenu ručno do mjesta pristajanja, u slučaju nekog kvara, ili da napuste kabinu bez pomoći izvana. U ove liftove spadaju i određeni liftovi sa vijčanim ili zupčastim pogonskim sistemima. U kabinama liftova, koji su opremljeni takvim sredstvima, moraju biti jasna uputstva o načinu njihove upotrebe.

Međutim, osobe "zarobljene" u kabini lifta, koji nije opremljen takvim sredstvima, mogu biti izložene opasnostima pri pokušaju otvaranja vrata i napuštanja kabine bez pomoći izvana.

Relevantni zahtjevi za sredstva evakuacije i spašavanja su, prema tome, oni zahtjevi postavljeni u [pasusu 4.4](#).

6. UPUTSTVA ZA UPOTREBU

6.1 Uz sigurnosne komponente, navedene u Aneksu IV, mora biti isporučen priručnik uputstava na službenom jeziku zemlje članice u kojoj boravi montažer lifta, ili na drugom, za njega prihvatljivom, jeziku Zajednice, tako da operacije:

- *montaže,*
- *priključivanja,*
- *podešavanja i*
- *održavanja*

mogu biti obavljene efektivno i bezopasno.

§ 134 Priručnik uputstava za sigurnosne komponente

Proizvođač sigurnosnih komponenata mora priručnik uputstava za te komponente dostaviti montažeru lifta koji sigurnosne komponente namjerava ugraditi u lift.

Pošto priručnik uputstava mora biti razumljiv montažeru lifta kome se dostavlja, u pasusu 6.1 se zahtijeva da on bude sastavljen, ili na službenom jeziku zemlje članice u kojoj boravi montažer, ili na drugom jeziku Zajednice koji je za njega prihvatljiv. Ako neku sigurnosnu komponentu proizvodi montažer lifta za ugradnju u liftove koje on sam instalira, uputstva koja se odnose na montažu, priključivanje i podešavanje te sigurnosne komponente moraju se dostaviti odgovarajućem osoblju.

U priručnik uputstava za lift, opisan dolje u pasusu 6.2, moraju biti uključena relevantna uputstva za inspekciju i održavanje sigurnosnih komponenata koje se ugrađuju u lift, uključujući uputstva za upotrebu bilo koje eventualno potrebne specijalne opreme ili softvera. Ovim uputstvima se licima, zaduženim za inspekciju u toku upotrebe i održavanje lifta, osiguravaju potrebne informacije na službenom jeziku ili jezicima države članice u kojoj se lift instalira.

6.2 Uz svaki lift mora biti isporučena dokumentacija sastavljena na službenom(im) jeziku(cima) Zajednice koji(e) može odrediti zemlja članica u kojoj se lift instalira, a u skladu sa Ugovorom.

Dokumentacija treba da sadrži barem:

- *priručnik uputstava koji sadrži planove, nacрте i dijagrame neophodne za normalnu upotrebu i koji se odnose na operacije održavanja, inspekcije, popravljavanja, periodičnih provjera i spašavanja, navedene u pasusu 4.4,*
- *dnevnik lifta u koji mogu biti evidentirane popravke i, gdje je potrebno, periodične provjere.*

§ 135 Priručnik uputstava i dnevnik za lift

Dokumentaciju navedenu u pasusu 6.2 instalater lifta mora dostaviti vlasniku lifta pri plasiranju lifta na tržište, a prije njegovog puštanja u upotrebu.

Pošto ova dokumentacija mora biti razumljiva vlasniku lifta, licima zaduženim za inspekciju i održavanje lifta, kao i službi spašavanja, u pasusu 6.2 se zahtijeva da ona mora biti sastavljena na službenom(im) jeziku(cima) koje priznaje zemlja članica u kojoj se lift instalira, a u skladu sa EC Ugovorom. Država članica, koja ima više priznatih službenih jezika, može odrediti koji će službeni jezici biti prihvatljivi na određenom dijelu njene teritorije.

U slučajevima kada je za projektovanje i proizvodnju lifta odgovorna jedna osoba, a za njegovo instaliranje druga osoba, projektant i proizvođač moraju montažeru dostaviti sve neophodne dokumente tako da oni mogu biti uključeni u dokumentaciju koja se isporučuje vlasniku lifta.

Međutim, potrebno je naglasiti da montažer lifta, prema definiciji u [Članu 1\(4\)](#), ima potpunu odgovornost za dostavljanje dokumentacije, navedene u pasusu 6.2, vlasniku lifta, pri plasiranju lifta na tržište.

Pošto se dio informacija uključenih u navedenu dokumentaciju odnosi na inspekciju u toku upotrebe i na održavanje, kao i na sredstva koja su predviđena za oslobađanje i evakuaciju osoba "zarobljenih" u slučaju nekog kvara, relevantni dijelovi dokumentacije moraju biti dostupni osobama zaduženim za inspekciju i održavanje lifta, kao i službi spašavanja.

Za ovo je odgovoran vlasnik lifta, međutim, korisno je da montažer lifta odredi jedno prikladno mjesto na instaliranom liftu za pohranjivanje priručnika uputstava i dnevnika.

U montažerovim uputstvima moraju biti informacije potrebne za upozoravanje vlasnika lifta na neophodnost adekvatnog održavanja. Posebno, uputstva moraju sadržavati informacije koje se odnose na predvidivi radni vijek kritičnih komponenata i na kriterije za njihovu inspekciju i zamjenu.

U uputstvima montažera moraju se nalaziti informacije o upotrebi bilo koje specijalne opreme, kao što su specijalni alati ili softver, koja je potrebna za sigurno i efektivno održavanje lifta ili za operacije spašavanja – vidjeti komentare uz [pasus 1.1](#) i [pasus 4.4](#).

U dokumentaciju pomenutu u pasusu 6.2 mora biti uključena i EC deklaracija o usklađenosti za sigurnosne komponente ugrađene u lift – vidjeti komentare uz [Član 8\(1\)](#).

Specifikacije za priručnik uputstava i dnevnik su date u tački 16 standarda EN 81, dijelovi 1 i 2.

Specifikacije za razradu uputstava za održavanje liftova su date u standardu EN 13015⁵².

Dodatne informacije u vezi sa obavezom pružanja informacija koje se odnose na pristupačnost i upotrebu liftova, kada su njihovi korisnici invalidna lica, date su u tački 7 standarda EN 81 – 70.

U tački 7 standarda EN 81-71 su date dodatne specifikacije u vezi sa informacijama koje treba obezbijediti o liftovima otpornim na vandalizam.

U tački 7 standarda EN 81-72 su date dodatne specifikacije u vezi sa informacijama koje treba obezbijediti o liftovima za vatrogasce.

Dodatne informacije u vezi sa ponašanjem liftova u slučaju požara i u vezi sa neophodnošću održavanja i ispitivanja sistema signalizacije požara date su u tački 7 standarda EN 81-73.

ANEKS II

ANEKS II A Sadržaj EC deklaracije o usklađenosti za sigurnosne komponente⁽¹⁾

EC deklaracija o usklađenosti mora sadržavati slijedeće informacije:

- *naziv i adresa proizvođača sigurnosnih komponenta⁽²⁾,*
- *gdje je primjenjivo, naziv i adresa njegovog ovlaštenog zastupnika u Zajednici⁽²⁾,*
- *opis sigurnosne komponente, detalji o tipu ili seriji, serijski broj (ako ga ima),*
- *sigurnosna funkcija sigurnosne komponente, ako to nije jasno iz opisa,*
- *godina proizvodnje sigurnosne komponente,*
- *sve relevantne propise koje sigurnosna komponenta zadovoljava,*
- *gdje je primjenjivo, naziv, adresa i identifikacijski broj notificiranog tijela koje je izvršilo EC ispitivanje tipa u skladu sa Članom 8(1) (a) (i) i (ii),*

⁵² EN 13015 : 2001 - Održavanje liftova i pokretnih stepenica – Propisi za uputstva za održavanje.

- *gdje je primjenjivo, upućivanje na certifikat o EC ispitivanju tipa kojeg je izdalo to notificirano tijelo,*
 - *gdje je primjenjivo, naziv, adresa i identifikacioni broj notificiranog tijela koje je vršilo kontrolu proizvodnje u skladu sa Članom 8(1) (a) (ii)⁵³,*
 - *gdje je primjenjivo, naziv, adresa i identifikacioni broj notificiranog tijela koje je vršilo provjeru sistema osiguranja kvaliteta kojeg je proizvođač primijenio u skladu sa Članom 8(1) (a) (iii)⁵⁴,*
 - *identifikacija potpisnika ovlaštenog da nastupa u ime proizvođača sigurnosnih komponenata ili u ime njegovog ovlaštenog zastupnika u Zajednici.*
- (1) *Deklaracija mora biti sastavljena na istom jeziku kao priručnik uputstava pomenut u Aneksu I, pasus 6.1, i mora biti ili otkucan na pisačkoj mašini ili odštampan.*
- (2) *Poslovni naziv, puna adresa, u slučaju ovlaštenog zastupnika navesti i poslovni naziv i adresu proizvođača sigurnosnih komponenata.*

§ 136 EC deklaracija o usklađenosti za sigurnosne komponente

Prema Članu 5(1) Direktive o liftovima, uz sigurnosne komponente navedene u Aneksu IV, mora biti isporučena EC deklaracija o usklađenosti. U Aneksu II A je dat sadržaj ove deklaracije.

EC deklaraciju o usklađenosti mora sastaviti proizvođač sigurnosne komponente, ili njegov ovlašten zastupnik registriran u Zajednici. Pri plasiranju sigurnosne komponente na tržište, mora biti isporučena EC deklaracija o njenoj usklađenosti – vidjeti komentare uz [Član 8\(1\)](#).

Prema šestoj alineji [Aneksa II A](#), u EC deklaraciji o usklađenosti moraju biti navedeni "svi relevantni propisi sa kojima je sigurnosna komponenta usklađena". Ovim se podrazumijeva da EC deklaracija o usklađenosti mora ukazivati na usklađenost sigurnosne komponente sa relevantnim osnovnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima Direktive o liftovima 95/16/EC.

Fusnota (1) upućuje na [pasus 6.1 Aneksa](#) u kojem se postavljaju jezički zahtjevi za priručnik uputstava za sigurnosne komponente. Prema tome, EC deklaracija o usklađenosti za neku sigurnosnu komponentu mora biti sastavljena na službenom jeziku države članice u kojoj boravi montažer lifta kojem se sigurnosne komponente isporučuju, ili na drugom za njega prihvatljivom jeziku Zajednice.

Osoba ovlaštena za potpisivanje EC deklaracije mora imati potrebno ovlaštenje da takav pravni akt potpiše u ime proizvođača. Za sigurnosne komponente, koje se

⁵³ Postoji jedna greška u objavljenom tekstu Direktive o liftovima, u upućivanju : treba stajati : "Član 8(1) (a) i (i)"

⁵⁴ Postoji jedna greška u objavljenom tekstu Direktive o liftovima, u upućivanju: treba stajati: "Član 8(1) (a) (ii) i (iii)"

proizvode serijski, nije potrebno da svaka EC deklaracija o usklađenosti bude ručno potpisana. Potpis može biti umnožen na printanim kopijama.

ANEKS II

ANEKS II B Sadržaj EC deklaracije o usklađenosti za instalirane liftove⁽³⁾

EC deklaracija o usklađenosti mora sadržavati slijedeće informacije:

- *naziv i adresa montažera lifta⁽⁴⁾,*
- *opis lifta, detalji o tipu ili seriji, serijski broj i adresa gdje je lift ugrađen,*
- *godina instaliranja lifta,*
- *svi relevantni propisi koje lift zadovoljava,*
- *gdje je primjenjivo, upućivanje na korištene harmonizirane standarde,*
- *gdje je primjenjivo, naziv, adresa i identifikacijski broj notificiranog tijela koje je izvršilo EC ispitivanje tipa modela lifta u skladu sa Članom 8(2) (i) i (ii),*
- *gdje je primjenjivo, upućivanje na certifikat o EC ispitivanju tipa,*

- *gdje je primjenjivo, naziv, adresa i identifikacioni broj notificiranog tijela koje je izvršilo verifikaciju lifta u skladu sa Članom 8(2) (IV),*
 - *gdje je primjenjivo, naziv, adresa i identifikacioni broj notificiranog tijela koje je izvršilo završnu inspekciju lifta u skladu sa prvom alinejom Člana 8(2) (i),(ii) i (iii),*
 - *gdje je primjenjivo, naziv, adresa i identifikacioni broj notificiranog tijela koje je izvršilo inspekciju sistema osiguranja kvaliteta kojeg montažer primijenjuje u skladu sa drugom i trećom alinejom Člana 8(2) (i), (ii, (iii) i (v),*
 - *identifikacija potpisnika ovlaštenog da nastupa u ime montažera lifta.*
- (3) Ova deklaracija mora biti sastavljena na istom jeziku kao priručnik uputstava pomenut u Aneksu I, pasus 6.2, i mora biti ili napisana na pisaćoj mašini ili odprintana.*
- (4) Poslovni naziv i puna adresa.*

§ 137 EC deklaracija o usklađenosti za liftove

Prema [Članu 5\(1\)](#) Direktive o liftovima, uz liftove moraju biti isporučene EC deklaracije o usklađenosti. Sadržaj deklaracije je dat u Aneksu II B.

EC deklaraciju o usklađenosti mora sastaviti montažer lifta. On mora deklaraciju dostaviti vlasniku lifta, pri plasiranju lifta na tržište, a prije njegovog puštanja u upotrebu – vidjeti komentare uz [Član 8\(3\)](#). EC deklaracija o usklađenosti mora biti uključena u dokumentaciju navedenu u [pasusu 6.2 Aneksa I](#).

U četvrtoj alineji Aneksa II B stoji da u EC deklaraciji o usklađenosti moraju biti naznačeni "svi relevantni propisi koje lift zadovoljava".

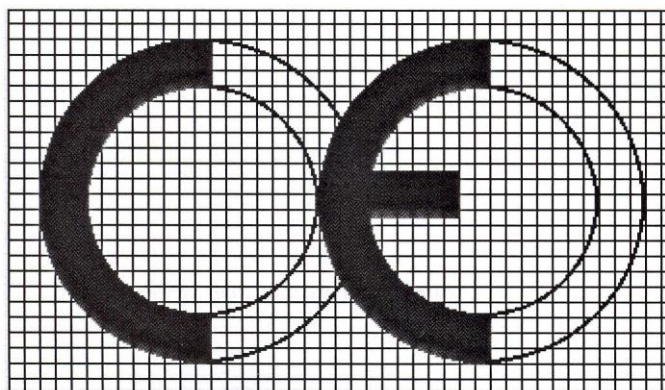
Ovim se podrazumijeva da EC deklaracija o usklađenosti mora pokazivati usklađenost lifta sa relevantnim osnovnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima direktive o liftovima 95/16/EC. EC deklaracija o usklađenosti može pokazivati usklađenost i sa zahtjevima drugih primjenjivih direktiva, kao što je EMC direktiva – vidjeti komentare uz [Član 1\(5\)](#) i [Član 8\(3\)](#).

Fusnota (3) se poziva na pasus 6.2 Aneksa I u kojem su postavljeni jezički zahtjevi za dokumentaciju za liftove. Shodno tome, EC deklaracija za lift mora biti sastavljena na službenom(im) jeziku(cima) države članice u kojoj se lift instalira.

Osoba ovlaštena za potpisivanje EC deklaracije mora imati potrebno ovlaštenje da ovakav pravni dokument potpiše u ime montažera lifta.

ANEKS III**CE ZNAK USKLAĐENOSTI**

CE znak usklađenosti treba da se sastoji od inicijala "CE" u slijedećem obliku:

Ako se CE znak umanjuje ili uvećava, moraju se poštovati proporcije date na gornjem crtežu.

Pojedine komponente CE znaka moraju stvarno imati istu verikalnu dimenziju koja ne može biti manja od 5 mm. Od ovih minimalnih dimenzija dozvoljeno je odstupiti pri označavanju sigurnosnih komponenata malih dimenzija.

Iza CE znaka mora stajati identifikacioni broj notificiranog tijela koje je nadležno za:

- *procedure navedene u Članu 8(1) (a) (ii) ili (iii),*
- *procedure navedene u Članu 8(2)*

§ 138 CE znak

Zahtjevi za CE znak, opisani u Aneksu III, su postavljeni u Članu 10 Direktive o liftovima – vidjeti komentare uz [Član 10](#).

§ 139 CE znak za liftove

CE znak za liftove mora biti postavljen u kabini lifta, zajedno sa ostalim neophodnim oznakama – vidjeti komentare uz [pasus 5.1 Aneksa I](#).

Evropska koordinacija notificiranih tijela je sačinila jednu preporuku, koju je odobrila Radna grupa za liftove, kojom se pojašnjava identifikacioni broj notificiranog tijela koji slijedi iza CE znaka nekog lifta, u skladu sa zadnjim stavom Aneksa III – vidjeti [NB-L REC 2/004](#).

Identifikacioni broj notificiranog tijela, koji slijedi iza CE znaka lifta, označava notificirano tijelo koje je bilo uključeno u procedure ocjenjivanja usklađenosti prema slijedećoj tabeli:

Procedura ocjenjivanja usklađenosti prema Članu 8(2), stav:	Identifikacioni broj notificiranog tijela koje je izvršilo:
(i), (ii) ili (iii)	Završnu inspekciju (Aneks VI) ili Odobranje sistema osiguranja kvaliteta (Aneks XII, XIII ili XIV)
(iv)	Pojedinačnu verifikaciju (Aneks X)
(v)	Odobranje sistema potpunog osiguranja kvaliteta (Aneks XIII)

§ 140 CE znak za sigurnosne komponente

U [Članu 10\(2\)](#) se zahtijeva da CE znak mora biti postavljen na svaku sigurnosnu komponentu navedenu u [Aneksu IV](#), ili, gdje to nije moguće, na etiketu koja je za komponentu neodvojivo pričvršćena.

Identifikacioni broj notificiranog tijela, koji slijedi iza CE znaka sigurnosne komponente, označava notificirano tijelo koje je bilo uključeno u provođenje procedura ocjenjivanja usklađenosti prema slijedećoj tabeli:

Procedura ocjenjivanja usklađenosti u skladu sa Članom 8(1) (a), stav:	Identifikacioni broj notificiranog tijela koje je izvršilo:
(i)	-
(ii)	Odobranje sistema osiguranja kvaliteta (Aneks VIII)
(iii)	Odobranje sistema potpunog osiguranja kvaliteta (Aneks IV)

ANEKS IV

LISTA SIGURNOSNIH KOMPONENATA POMENUTIH U ČLANU 1(1) I ČLANU 8(1)

- 1. Uređaji za zabavljanje polaznih vrata.*
- 2. Uređaji za sprečavanje padova, za sprečavanje pada kabine, ili njenog nekontrolisanog kretanja prema gore, spomenuti u pasusu 3.2 Aneksa I.*
- 3. Uređaji za ograničenje prekoračenja brzine.*
- 4. a) Amortizeri sa akumulacijom energije:*
 - nelinearni ili*
 - sa prigušivanjem povratnog kretanja.*

b) Amortizeri sa disipacijom energije.

- 5. Sigurnosni uređaji montirani na cilindre hidrauličkih pogonskih sistema gdje se koriste kao uređaji za sprečavanje pada kabine.*
- 6. Električni sigurnosni uređaji u vidu sigurnosnih prekidača koji sadrže elektronske komponente.*

§ 141 Lista sigurnosnih komponenata

Lista sa 6 kategorija sigurnosnih komponenata, navedenih u Aneksu I, je iscrpna lista sigurnosnih komponenata za liftove koji su obuhvaćeni Direktivom o liftovima – vidjeti komentare uz [Član 1\(1\)](#).

§ 142 Amortizeri

Objašnjeno je da su sigurnosne komponente, pomenute u stavki 4 Aneksa IV kao "amortizeri", u pasusu 3.3 Aneksa I pomenute kao odbojnici.

§ 143 Električni sigurnosni uređaji sa elektronskim komponentama

Evropska koordinacija notifikiranih tijela za liftove sačinila je preporuke kojima se pojašnjava koje električne sigurnosne komponente bi trebalo svrstati u kategoriju/stavku 6 Aneksa IV – vidjeti [NB-L REC 1/004 i NB-L REC 1/005](#).

ANEKS V**EC ISPITIVANJE TIP A (modul B)****ANEKS V A EC ispitivanje tipa za sigurnosne komponente**

- 1. EC ispitivanje tipa je procedura kojom notificirano tijelo provjerava i certificira da će reprezentativni uzorak sigurnosne komponente omogućiti liftu, u koji je pravilno ugrađena, da zadovolji relevantne zahtjeve Direktive.*
- 2. Zahtjev za EC ispitivanje tipa mora podnijeti proizvođač sigurnosne komponente, ili njegov ovlašteni zastupnik u Zajednici. Zahtjev se podnosi notifikiranom tijelu po vlastitom izboru.*

Zahtjev treba da sadrži:

- naziv i adresu proizvođača sigurnosne komponente i njegovog ovlaštenog zastupnika u Zajednici, ukoliko ovaj drugi podnosi zahtjev, kao i mjesto proizvodnje sigurnosnih komponenta,
- izjavu u pisanoj formi da isti zahtjev nije podnesen nijednom drugom notificiranom tijelu,
- tehnički dosije,
- reprezentativni uzorak sigurnosne komponente ili detalje o mjestu gdje se ona može ispitati. Notificirano tijelo može podnijeti opravdane zahtjeve za dodatnim uzorcima.

3. Tehnički dosije mora omogućiti procjenjivanje usklađenosti i adekvatnosti sigurnosne komponente kako bi ona omogućila da lift, u koji je ispravno ugrađena, bude usklađen sa odredbama Direktive.

U obimu koji je potreban za ocjenjivanje usklađenosti, tehnički dosije treba da sadrži slijedeće:

- opšti opis sigurnosne komponente, uključujući njeno područje upotrebe (posebno, moguća ograničenja brzine, opterećenja i snage) i uslove (posebno, zaštita od eksplozivne okoline i ostalih uticaja okoline),
- sklopne i radioničke crteže ili dijagrame,
- osnovni(e) zahtjev(e) uzet(e) u obzir i način na koji je(su) zadovoljen(i) (kao napr. harmonizirani standard),
- rezultate svih ispitivanja ili proračuna koje je proizvođač izvršio sam ili u kooperaciji,

- kopiju uputstava za montažu sigurnosnih komponenta,
- korake koji su poduzeti u fazi proizvodnje radi osiguranja usklađenosti serijski proizvedenih komponenta sa ispitanom sigurnosnom komponentom.

4. Notificirano tijelo mora:

- pregledati tehnički dosije kako bi moglo procijeniti u kojoj mjeri zadovoljava postavljene ciljeve,
- pregledati sigurnosnu komponentu radi provjere njene adekvatnosti prema podacima iz tehničkog dosijea,
- izvršiti ili ugovoriti odgovarajuće provjere i ispitivanja potrebna radi provjere da li rješenja, koja je usvojio proizvođač sigurnosne komponente, zadovoljavaju zahtjeve Direktive i omogućuju sigurnosnoj komponenti da izvrši svoju funkciju ako se pravilno ugradi u lift.

5. Ako je reprezentativni uzorak sigurnosne komponente usklađen sa primjenjivim odredbama Direktive, notificirano tijelo mora podnosiocu zahtjeva izdati certifikat o EC ispitivanju tipa. Certifikat mora da sadrži naziv i adresu proizvođača sigurnosne komponente, zaključke provedenih ispitivanja, uslove valjanosti certifikata i pojedinosti potrebne za identifikaciju odobrenog tipa.

Komisija, zemlje članice i druga notificirana tijela mogu dobiti kopiju certifikata i, na osnovu opravdanog zahtjeva, kopiju tehničkog dosijea i izvještaje o ispitivanjima, proračunima i testovima koji su provedeni.

Ako notificirano tijelo odbije da proizvođaču izda certifikat o EC ispitivanju tipa, dužno je detaljno navesti razloge odbijanja. Mora biti sačinjena i odredba za proceduru podnošenja žalbe.

6. Proizvođač sigurnosne komponente, ili njegov ovlašteni zastupnik u Zajednici, mora informisati notificirano tijelo o svim izmjenama, čak i o malim, koje je izvršio ili namjerava izvršiti na odobrenoj sigurnosnoj komponenti, uključujući nova proširenja ili varijante koje nisu navedene u originalnom tehničkom dosijeu (vidjeti prvu alineju pasusa 3). Notificirano tijelo mora ispitati izmjene i obavijestiti podnosioca zahtjeva da li certifikat o EC ispitivanju tipa ostaje na snazi⁽¹⁾.

7. Svako notificirano tijelo mora zemljama članicama pružiti relevantne informacije u vezi sa :

- izdatim certifikatima o EC ispitivanju tipa,*
- povučenim certifikatima o EC ispitivanju tipa.*

Svako notificirano tijelo mora, također, dostaviti relevantne informacije drugim notificiranim tijelima u vezi sa certifikatima o EC ispitivanju tipa koje je ono povuklo.

8. Certifikati o EC ispitivanju tipa, dosijei i korespondencija u vezi sa procedurama EC ispitivanja tipa moraju biti sačinjeni na jednom od zvaničnih jezika zemlje članice u kojoj je notificirano tijelo registrirano, ili na jeziku koji je prihvatljiv toj zemlji članici.

9. Proizvođač sigurnosne komponente, ili njegov ovlašteni zastupnik, mora uz tehničku dokumentaciju čuvati kopiju certifikata o EC ispitivanju tipa i njegovih priloga, u periodu koji traje 10 godina nakon proizvodnje zadnje sigurnosne komponente.

Ukoliko u Zajednici ne boravi ni proizvođač sigurnosne komponente, niti njegov ovlašteni zastupnik, obaveza čuvanja tehničke dokumentacije, kako bi ona stajala na raspolaganju, prenosi se na osobu koja sigurnosnu komponentu plasira na tržište Zajednice.

⁽¹⁾ Ako notificirano tijelo smatra da je potrebno, ono može, ili izdati dodatak originalnom certifikatu o EC ispitivanju tipa, ili zatražiti podnošenje novog zahtjeva

§ 144 EC ispitivanje tipa za sigurnosne komponente

EC ispitivanje tipa je jedna od procedura ocjenjivanja usklađenosti kojom je obuhvaćena faza projektovanja sigurnosnih komponenata navedenih u Aneksu IV – vidjeti komentare uz [Član 8\(1\)](#).

Evropska koordinacija notificiranih tijela je sačinila preporuke koje se odnose na EC ispitivanje tipa sigurnosnih komponenata:

- [NB-L REC 1/001](#) se odnosi na procedure ispitivanja propisane u Aneksu F standarda EN 81, dijelovi 1 i 2 za ispitivanja pomenuta u Aneksu V A(4).
- [U NB-L REC 1/002](#) se notificiranim tijelima preporučuje da, pri sastavljanju certifikata o EC ispitivanju tipa opisanog u Aneksu V A(5), koriste model obrasca prezentiran u istom Aneksu standarda EN 81.

ANEKS V B **EC ispitivanje tipa za liftove**

1. *EC ispitivanje tipa je procedura kojom notificirano tijelo provjerava i certificira da lift-model, ili lift za koji ne postoji odredba za proširenje ili varijantu, zadovoljava zahtjeve Direktive.*
2. *Zahtjev za EC ispitivanje tipa mora podnijeti montažer lifta notificiranom tijelu po svom izboru.*

Zahtjev treba da sadrži:

- *naziv i adresu montažera lifta,*
- *pisanu izjavu, da isti zahtjev nije podnesen ni jednom drugom notificiranom tijelu,*
- *tehnički dosije,*
- *detalje o mjestu gdje se može izvršiti ispitivanje lifta-modela. Lift-model dat na ispitivanje mora imati odgovarajuće priključne dijelove uz mogućnost opsluživanja najmanje tri nivoa (gornji, srednji i donji).*

3. Tehnički dosije mora omogućiti ocjenjivanje usklađenosti lifta sa odredbama Direktive te razumijevanje konstrukcije i funkcionisanja lifta.

U obimu koji je potreban za ocjenjivanje usklađenosti, tehnički dosije treba da sadrži sljedeće:

- opći opis reprezentativnog modela lifta. U tehničkom dosijeu treba da su jasno naznačene sve moguće varijacije (modifikacije) reprezentativnog modela lifta koji se ispituje (vidjeti Član 1 (4)),*
- sklopne i radioničke crteže ili sheme,*
- ,- osnovni(e) zahtjev(e) uzet(e) u obzir i način na koji je(su) zadovoljen(i) (kao npr. harmonizirani standard),*
- kopiju EC deklaracije o usklađenosti sigurnosnih komponenata korištenih u proizvodnji lifta,*
- rezultate svih ispitivanja ili proračuna koje je izvršio proizvođač sam ili u kooperaciji,*
- kopiju priručnika uputstava,*
- korake koji su poduzeti u fazi instaliranja radi osiguranja usklađenosti serijski proizvedenih liftova sa odredbama Direktive.*

4. Notificirano tijelo mora:

- pregledati tehnički dosije kako bi moglo ocijeniti u kojoj mjeri zadovoljava postavljene ciljeve,*

- pregledati reprezentativni model lifta radi provjere da li je proizveden u skladu sa tehničkim dosijeom,*

- izvršiti, ili dogovoriti da se izvrše, odgovarajuće kontrole i ispitivanja potrebna radi provjere da li rješenja, koja je usvojio montažer lifta, zadovoljavaju zahtjeve Direktive i da li omogućuju da lift bude usklađen sa tim zahtjevima.*

5. Ako je lift-model usklađen sa na njega primjenjivim odredbama Direktive, notificirano tijelo mora podnosiocu zahtjeva izdati certifikat o EC ispitivanju tipa. Certifikat mora da sadrži naziv i adresu montažera lifta, zaključke provedenih ispitivanja, eventualne uslove valjanosti certifikata i pojedinosti potrebne za identifikaciju odobrenog tipa.

Komisija, zemlje članice i druga notificirana tijela mogu dobiti kopiju certifikata i, na osnovu opravdanog zahtjeva, kopije tehničkog dosijea i izvještaja o ispitivanjima, proračunima i testovima koji su provedeni.

Ako notificirano tijelo odbije da montažeru izda certifikat o EC ispitivanju tipa, dužno je detaljno navesti razloge odbijanja. Mora biti sačinjena i odredba za proceduru podnošenja žalbe.

6. Montažer lifta mora informisati notificirano tijelo o svim izmjenama, čak i o malim, koje je izvršio ili namjerava izvršiti na odobrenom liftu, uključujući nova proširenja ili varijante koje nisu navedene u originalnom tehničkom dosijeu (vidjeti prvu alineju pasusa 3). Notificirano tijelo mora ispitati izmjene i obavijestiti podnosioca zahtjeva o odluci da li certifikat o EC ispitivanju tipa ostaje na snazi⁽¹⁾.

7. Svako notificirano tijelo mora zemljama članicama pružiti relevantne informacije u vezi sa :

- izdatim certifikatima o EC ispitivanju tipa,*
- povučenim certifikatima o EC ispitivanju tipa.*

Svako notificirano tijelo mora, također, dati drugim notificiranim tijelima relevantne informacije u vezi sa povučenim certifikatima o EC ispitivanju tipa.

8. Certifikati o EC ispitivanju tipa, dosijei i korespondencija u vezi sa procedurama EC ispitivanja tipa moraju biti sačinjeni na jednom od zvaničnih jezika zemlje članice u kojoj je notificirano tijelo registrirano, ili na jeziku koji je prihvatljiv toj zemlji članici.

9. Montažer lifta, uz tehničku dokumentaciju, mora čuvati kopiju certifikata o EC ispitivanju tipa i njegovih priloga, u periodu koji traje najmanje 10 godina nakon proizvodnje zadnjeg lifta u skladu sa reprezentativnim modelom lifta.

(1) Ako notificirano tijelo smatra da je potrebno, ono može, ili izdati dodatak originalnom certifikatu o EC ispitivanju tipa, ili zatražiti podnošenje novog zahtjeva.

§ 145 EC ispitivanje tipa za liftove

EC ispitivanje tipa je jedna od procedura ocjenjivanja usklađenosti kojom je obuhvaćena faza projektovanja liftova – vidjeti komentare uz [Član 8\(2\)](#).

Zahtjev za EC ispitivanje tipa, prema stavu 2 Aneksa V B, mora podnijeti montažer lifta. U vezi s tim, izraz "montažer" se koristi radi ukazivanja na osobu koja provodi ocjenjivanje usklađenosti u fazi projektovanja lifta, koja može, ali ne mora biti osoba koja preuzima odgovornost za usklađenost lifta – vidjeti komentare uz [Član 1\(4\)](#).

Evropska koordinacija notificiranih tijela je sačinila jednu preporuku u kojoj su navedeni elementi koji trebaju biti pomenuti u certifikatu o EC ispitivanju tipa za neki lift-model, u cilju pružanja informacija o području primjene certifikata i opsegu njime obuhvaćenih modifikacija – vidjeti [NB-L REC 2/007](#).

Zadnja alineja stava 2 je relevantna za projektna rješenja liftova koji su namijenjeni za opsluživanje tri ili više nivoa.

Koordinacija notificiranih tijela je pojasnila da se ovom odredbom ne isključuje EC ispitivanje tipa za liftove koji opslužuju dva nivoa, ukoliko ovo ograničenje nije jasno navedeno u certifikatu o EC ispitivanju tipa – vidjeti [NB-L REC 2/008](#).

ANEKS VI

ZAVRŠNA INSPEKCIJA

- 1. Završna inspekcija je procedura kojom montažer lifta, koji ispunjava obaveze iz pasusa 2, obezbjeđuje i izjavljuje da lift koji se plasira na tržište zadovoljava zahtjeve Direktive. Montažer lifta je dužan da postavi CE znak u kabini svakog lifta i da sačini EC deklaraciju o usklađenosti.*
- 2. Montažer lifta je dužan poduzeti sve neophodne korake kako bi obezbijedio da lift, koji se plasira na tržište, bude usklađen sa lift-modelom opisanim u certifikatu o EC ispitivanju tipa, kao i sa primjenjivim osnovnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima.*
- 3. Montažer lifta je dužan da kopiju EC deklaracije o usklađenosti i kopiju certifikata o završnoj inspekciji, pomenutog u pasusu 6, čuva 10 godina računajući od datuma kada je lift plasiran na tržište.*
- 4. Notificirano tijelo, koje je odabrao montažer lifta, dužno je da obavi, ili da dogovori obavljanje završne inspekcije lifta koji treba da se plasira na tržište. Moraju biti izvršena*

odgovarajuća ispitivanja i provjere predviđene primjenjivim standardom(ima) pomenutim u Članu 5, ili ekvivalentna ispitivanja da bi bila osigurana usklađenost lifta sa relevantnim zahtjevima Direktive.

Ovim provjerama i ispitivanjima treba biti obuhvaćeno posebno:

- a) kontrola dokumentacije radi provjere da li je lift usklađen sa reprezentativnim modelom lifta odobrenim u skladu sa Aneksom V.B,*
- b)*
 - rad lifta bez opterećenja i pod punim opterećenjem da bi se obezbijedila ispravna montaža i funkcija sigurnosnih komponenata (odbojnici, uređaji za bravljenje, itd.),*
 - rad lifta pod punim opterećenjem i bez opterećenja da bi se obezbijedilo ispravno funkcionisanje sigurnosnih uređaja u slučaju prestanka napajanja el. energijom,*
 - statičko ispitivanje sa opterećenjem koje iznosi 1,25 X (nominalno opterećenje).*

Nominalno opterećenje je ono koje je pomenuto u Aneksu I, pasus 5.

Nakon ovih ispitivanja, notificirano tijelo mora provjeriti da nema trajnih deformacija ili oštećenja koja bi mogla ograničiti ili isključiti upotrebu lifta.

5. Notificirano tijelo mora dobiti slijedeće dokumente:

- **projekat** kompletnog lifta,*
- nacрте i sheme koji su potrebni za završnu inspekciju, prije svega sheme komandnih strujnih krugova,*
- kopiju priručnika uputstava pomenutog u Aneksu I, pasus 6.2.*

Notificirano tijelo ne mora zahtijevati detaljne crteže ili precizne informacije koje nisu potrebne za verifikaciju usklađenosti lifta (koji će biti plasiran na tržište) sa liftom-modelom opisanim u EC deklaraciji o ispitivanju tipa.

6. Ako lift zadovoljava odredbe Direktive, notificirano tijelo je dužno da postavi, ili da izda nalog da se postavi, njegov identifikacioni broj pored CE znaka u skladu sa Aneksom III i da sastavi certifikat o završnoj inspekciji u kojem su navedene izvršene kontrole i ispitivanja.

Notificirano tijelo je dužno da popuni odgovarajuće stranice u dnevniku pomenutom u Aneksu I, pasus 6.2.

Ukoliko notificirano tijelo odbije da izda certifikat o završnoj inspekciji, onda mora detaljno navesti razloge tog odbijanja i preporučiti način na koji se može dobiti odobrenje. Ako montažer lifta ponovo podnosi zahtjev za završnu inspekciju, mora se obratiti istom notificiranom tijelu.

7. Certifikat o završnoj inspekciji, dosijei i korespondencija u vezi sa procedurama odobravanja moraju biti sačinjeni na jednom od zvaničnih jezika zemlje članice u kojoj je notificirano tijelo registrirano, ili na jeziku koji je prihvatljiv toj zemlji članici.

Završna inspekcija je jedna od procedura ocjenjivanja usklađenosti koja se može koristiti za fazu instaliranja nekog lifta – vidjeti komentare uz [Član 8\(2\)](#).

Potrebno je napomenuti da se završna inspekcija može odnositi na instaliranje nekog lifta čije je projektno rješenje obuhvaćeno certifikatom o EC ispitivanju tipa u skladu sa Članom 8(2) (i) ili (ii), ili na instaliranje lifta koji je projektovan u okviru sistema potpunog osiguranja kvaliteta, u skladu sa Članom 8(2) (iii).

U prvom slučaju, završna inspekcija se sastoji u provjeravanju da li je instalirani lift usklađen sa projektom izvedbom, koja je predmet certifikata o EC ispitivanju tipa, te da li je lift korektno sastavljen i instaliran.

Ukoliko je certifikatom o EC ispitivanju tipa obuhvaćen lift-model, koji je definiran u Članu 1.4, u završnoj inspekciji se mora provjeriti da li se karakteristike instaliranog lifta nalaze u opsegu modifikacija koje su odobrene certifikatom – vidjeti komentare uz [Član 1.4](#).

U drugom slučaju, završna inspekcija se sastoji u provjeravanju da li je instalirani lift usklađen sa projektom rješenjem koje je realizovano u okviru projektantovog sistema potpunog osiguranja kvaliteta. Da bi se, u ovom slučaju, osiguralo temeljito obavljanje završne inspekcije, projektant lifta mora montažeru lifta obezbijediti sve dokumente potrebne za korektno obavljanje ove provjere, uključujući dokumente koji se odnose na inspekciju projektnog rješenja u skladu sa [stavom 3.3 Aneksa XIII](#). Svi pomenuti dokumenti moraju biti stavljeni na raspolaganje notificiranom tijelu koje obavlja završnu inspekciju.

Evropska koordinacija notificiranih tijela za liftove je sastavila jednu kontrolnu listu za završnu inspekciju instaliranja liftova – vidjeti [NB-L REC 0/003](#).

Specifikacije u vezi sa ispitivanjima, koja je potrebno izvršiti u toku završne inspekcije instaliranja nekog lifta, navedena u stavu 4 (b), date su u tački 16 Aneksa D standarda EN 81, dijelovi 1 i 2.

Osim toga, u tački 6 standarda EN 81 -28 je specificirano ispitivanje funkcionisanja sistema daljinskog alarmiranja.

ANEKS VII

MINIMALNI KRITERIJI KOJE ZEMLJE ČLANICE TREBAJU UZETI U OBZIR PRI NOTIFIKACIJI TIJELA

1. Ovo tijelo, njegov direktor i osoblje odgovorno za vršenje verifikacionih aktivnosti ne mogu biti projektanti, izvođači objekata, isporučioi ili proizvođači sigurnosnih komponenata, niti montažeri liftova koji su predmet inspekcije, kao ni ovlašteni zastupnici bilo kojeg od navedenih lica. Isto tako, ovo tijelo, njegov direktor i osoblje odgovorno za nadzor sistema osiguranja kvaliteta, navedenog u Članu 8 ove Direktive, ne mogu biti projektanti, izvođači objekata, isporučioi ili proizvođači sigurnosnih komponenata, niti montažeri liftova koji su predmet kontrole, kao ni ovlašteni zastupnici bilo kojeg od navedenih lica. Ova lica ne mogu biti uključena, bilo direktno ili kao ovlašteni zastupnici, u projektovanje, izradu, marketing ili održavanje sigurnosnih komponenata, kao ni u ugradnju liftova. To, međutim, ne isključuje mogućnost razmjene tehničkih informacija između proizvođača sigurnosnih komponenata ili montažera lifta i ovog tijela.

2. *Ovo tijelo i njegovo osoblje moraju operacije inspekcije i nadzora obavljati uz najveći stepen stručnog integriteta i tehničke osposobljenosti, bez bilo kakvih pritisaka i poticaja, posebno finansijskih, koji bi mogli imati uticaja na donošenje odluke ili na rezultate inspekcije, osobito pritisaka od strane lica ili grupa koje su zainteresirane za rezultate inspekcije, odnosno nadzora.*
3. *Ovo tijelo mora imati na raspolaganju potrebno osoblje i uređaje da bi moglo na odgovarajući način obaviti tehničke i administrativne zadatke u vezi sa inspekcijom, odnosno nadzorom. Ono, također, mora imati pristup opremi koja je potrebna za specijalnu verifikaciju.*
4. *Osoblje odgovorno za inspekciju mora imati:*
 - *dobru tehničku i stručnu osposobljenost,*
 - *dovoljno znanja o zahtjevima za ispitivanja koja vrše i odgovarajuće iskustvo za takva ispitivanja,*
 - *sposobnost sastavljanja certifikata, zapisa i izvještaja potrebnih za dokazivanje autentičnosti rezultata ispitivanja.*
5. *Nepriistrasnost inspekcijskog osoblja mora biti zagarantovana. Njihova primanja ne smiju zavisiti od broja izvršenih ispitivanja, niti od rezultata takvih ispitivanja.*
6. *Ovo tijelo mora izvršiti osiguranje od odgovornosti za eventualnu štetu, ukoliko njegovu odgovornost ne preuzima država u skladu sa nacionalnim zakonom, ili ako sama zemlja članica nije direktno odgovorna za ispitivanja.*
7. *Osoblje ovog tijela mora čuvati poslovnu tajnu o svim informacijama prikupljenim u toku obavljanja svojih zadataka (osim prema kompetentnim administrativnim organima vlasti države u kojoj tijelo obavlja svoje aktivnosti) u vezi sa ovom Direktivom, ili bilo kojom odredbom nacionalnog zakona koja na nju ima uticaja.*

§ 147 Kriteriji za ocjenjivanje notifikiranih tijela

Notifikacijski organ zemlje članice treba, pri ocjenjivanju tijela koja su kandidati za notifikaciju, primijeniti minimalne kriterije navedene u Aneksu VII – vidjeti komentare uz [Član 9](#).

Dok se u drugom stavu Aneksa VII zahtijeva da notificirana tijela posjeduju objekte i uređaje neophodne za obavljanje zadataka koji su dio procedure ocjenjivanja usklađenosti, a za koje su ta tijela notificirana, u zadnjem dijelu ovog stava se podrazumijeva da određena specijalna ispitivanja (kao što je npr. ispitivanje vatrootpornosti prilaznih vrata) mogu izvršiti druga ispitna tijela.

Međutim, u skladu sa općim principima koji su primjenjivi na notificirana tijela koja koriste podugovaranje, ispitna tijela koja obavljaju takva specijalna ispitivanja, moraju, isto tako, zadovoljiti minimalne kriterije postavljene u Aneksu VII, a notificirano tijelo koje je odgovorno za proceduru ocjenjivanja usklađenosti zadržava punu odgovornost za prihvatanje izvještaja o ispitivanju kojeg je izdalo dotično ispitno

tijelo – vidjeti Poglavlje 6.5 [Vodiča za implementaciju direktiva baziranih na novom pristupu i globalnom pristupu](#).

ANEKS VIII

OSIGURANJE KVALITETA PROIZVODA (modul E)

1. Osiguranje kvaliteta proizvoda je procedura kojom proizvođač sigurnosnih komponenata, koji zadovoljava obaveze iz pasusa 2, obezbjeđuje i izjavljuje da su sigurnosne komponente u skladu sa tipom opisanim u certifikatu o EC ispitivanju tipa i da zadovoljavaju zahtjeve Direktive koji se na njih primjenjuju, te obezbjeđuje i izjavljuje da će sigurnosna komponenta omogućiti da lift, u koji je pravilno ugrađena, zadovolji odredbe Direktive.

Proizvođač sigurnosne komponente, ili njegov ovlašteni zastupnik u Zajednici, mora postaviti CE znak na svaku sigurnosnu komponentu i sastaviti EC deklaraciju o usklađenosti. Uz CE znak treba da stoji identifikacioni broj notificiranog tijela odgovornog za nadzor, kako je specificirano u pasusu 4.

2. Za završnu inspekciju i ispitivanje sigurnosne komponente, proizvođač mora primijeniti odobreni sistem osiguranja kvaliteta, kako je specificirano u pasusu 3, i mora biti pod nadzorom, kako je specificirano u pasusu 4.

3. Sistem osiguranja kvaliteta

3.1. Proizvođač sigurnosne komponente mora zahtjev za ocjenjivanje svoga sistema osiguranja kvaliteta, za dotičnu sigurnosnu komponentu, podnijeti notificiranom tijelu po svom izboru.

Zahtjev treba da sadrži:

- sve relevantne informacije za predviđene sigurnosne komponente,*
- dokumentaciju o sistemu osiguranja kvaliteta,*
- tehničku dokumentaciju odobrenih sigurnosnih komponenata i kopije certifikata o EC ispitivanju tipa.*

3.2. U sistemu osiguranja kvaliteta, svaka sigurnosna komponenta mora biti pregledana, a odgovarajuća ispitivanja moraju biti izvršena u skladu sa relevantnim standardima pomenutim u Članu 5, ili njima ekvivalentna ispitivanja, kako bi bila osigurana njena usklađenost sa relevantnim zahtjevima Direktive.

Svi elementi, zahtjevi i odredbe, koje je usvojio proizvođač sigurnosnih komponenata, moraju biti dokumentovani na sistematski i uredan način u vidu pisanih mjera, procedura i uputstava. Ova dokumentacija o sistemu osiguranja kvaliteta mora omogućiti opće razumijevanje programa, planova, priručnika i zapisa o kvalitetu.

Dokumentacija mora, prije svega, da sadrži adekvatan opis:

- a) ciljeva kvaliteta,*
- b) organizacione strukture, odgovornosti i ovlaštenja menadžmenta u odnosu na kvalitet sigurnosne komponente,*
- c) ispitivanja i provjera koje će biti izvršene nakon proizvodnje,*

d) načina verifikacije efektivne primjene sistema osiguranja kvaliteta,

e) zapisa o kvalitetu, kao što su izvještaji o inspekciji i podaci o ispitivanju, baždarenju te izvještaji o kvalifikacijama uključenog osoblja, itd.

Notificirano tijelo mora izvršiti ocjenjivanje sistema osiguranja kvaliteta kako bi utvrdilo da li sistem zadovoljava zahtjeve pomenute u pasusu 3.2. Tijelo mora priznati da je sa pomenutim zahtjevima usklađen onaj sistem osiguranja kvaliteta u kojem je primijenjen relevantni harmonizirani standard ⁽¹⁾.

Audit tim mora imati najmanje jednog člana sa iskustvom u ocjenjivanju dotične tehnologije liftova. Postupak ocjenjivanja mora uključiti posjetu poslovnim objektima proizvođača sigurnosne komponente.

Odluka mora biti saopćena proizvođaču sigurnosnih komponenata. Saopćenje mora da sadrži zaključke ispitivanja i obrazloženu odluku kao rezultat ocjenjivanja.

3.4 Proizvođač sigurnosnih komponenata mora poduzeti sve da ispuni svoje obaveze koje proističu iz odobrenog sistema osiguranja kvaliteta i da obezbijedi njegovo pravilno i djelotvorno održavanje.

Proizvođač sigurnosnih komponenata, ili njegov ovlašteni zastupnik u Zajednici, mora obavještavati notificirano tijelo, koje je odobrilo sistem osiguranja kvaliteta, o svakoj namjeravanoj modifikaciji sistema osiguranja kvaliteta.

Notificirano tijelo mora izvršiti ocjenjivanje predloženih modifikacija i donijeti odluku o tome da li će modifikovani sistem osiguranja kvaliteta i dalje zadovoljavati zahtjeve pomenute u pasusu 3.2, ili je potrebno ponovno ocjenjivanje.

Tijelo svoju odluku mora saopćiti proizvođaču. Ovo saopćenje treba da sadrži zaključke ispitivanja i obrazloženu odluku kao rezultat ocjenjivanja.

4 Nadzor pod odgovornošću notificiranog tijela

4.1 Svrha nadzora je osigurati da proizvođač sigurnosne komponente u potpunosti izvršava obaveze koje proističu iz odobrenog sistema osiguranja kvaliteta.

4.2 Proizvođač mora notificiranom tijelu, radi inspekcije, odobriti pristup lokacijama za kontrolu, ispitivanje i uskladištenje i obezbijediti mu sve potrebne informacije, osobito:

- dokumentaciju o sistemu osiguranja kvaliteta,*
- tehničku dokumentaciju,*
- zapise o kvalitetu, kao što su izvještaji o inspekciji i podaci o ispitivanju, kalibraciji, te izvještaji o kvalifikacijama uključenog osoblja, itd.*

4.3 Notificirano tijelo mora vršiti periodična auditiranja radi provjere da li proizvođač sigurnosnih komponenata održava i primjenjuje sistem osiguranja kvaliteta i dužno je proizvođaču sigurnosnih komponenata dostaviti izvještaj o auditu.

4.4 Osim toga, notificirano tijelo može proizvođača sigurnosne komponente posjećivati bez prethodne najave.

U vrijeme takvih posjeta, notificirano tijelo može izvršiti, ili dogovoriti da se izvrše, ispitivanja radi provjere pravilnog funkcionisanja odobrenog sistema osiguranja kvaliteta, kada je to potrebno. Ono mora proizvođaču sigurnosne komponente dostaviti izvještaj o toj posjeti i izvještaj o ispitivanju, ukoliko je vršeno ispitivanje.

5 Proizvođač mora, u periodu od 10 godina od dana proizvodnje zadnje sigurnosne komponente, čuvati, radi dostupnosti nacionalnim vlastima:

- dokumentaciju pomenutu u trećoj alineji drugog stava pasusa 3.1.,*
- dokumentaciju o modifikaciji pomenutoj u drugom stavu pasusa 3.4.,*
- odluke i izvještaje notificiranog tijela pomenute u zadnjem stavu pasusa 3.4. i pasusima 4.3. i 4.4.*

6. *Svako notificirano tijelo mora drugim notificiranim tijelima poslati relevantne informacije u vezi sa izdatim i povučenim odobrenjima za sistem osiguranja kvaliteta.*

(1) Ovaj harmonizirani standard će biti EN 29003 ,prema potrebi dopunjen, radi uzimanja u obzir specifičnih karakteristika sigurnosnih komponenata.

§ 148 Osiguranje kvaliteta proizvoda za sigurnosne komponente

Procedura propisana u Aneksu VIII je jedna od procedura ocjenjivanja usklađenosti koja se može koristiti za fazu proizvodnje sigurnosnih komponenata navedenih u [Aneksu IV](#) - vidjeti komentare uz [Član 8\(1\)](#).

Projektno rješenje sigurnosnih komponenata, koje podliježu proceduri ovjenjivanja sistema kvaliteta proizvoda, mora biti predmet procedure EC ispitivanja tipa za sigurnosne komponente, navedene u [Aneksu V A](#).

Evropska koordinacija notificiranih tijela izradila je jednu preporuku o sadržaju certifikata o odobravanju sistema osiguranja kvaliteta proizvoda u skladu sa Aneksom VIII – vidjeti [NB-L-REC 3/005](#).

U fusnoti (1) je naveden relevantni harmonizirani standard za sisteme osiguranja kvaliteta proizvoda. Budući da je Direktiva o liftovima usvojena, standard EN 29003⁵⁵ je zamijenjen standardom EN ISO 9001⁵⁶.

ANEKS IX

POTPUNO OSIGURANJE KVALITETA (modul H)

1. *Potpuno osiguranje kvaliteta je procedura kojom proizvođač sigurnosnih komponenata, koji zadovoljava obaveze iz pasusa 2, obezbjeđuje i izjavljuje da sigurnosne komponente zadovoljavaju zahtjeve Direktive koji se na njih odnose, i da će sigurnosna komponenta omogućiti da lift, u koji je pravilno ugrađena, zadovolji zahtjeve Direktive.*

Proizvođač, ili njegov ovlašteni zastupnik u Zajednici, mora postaviti CE znak na svaku sigurnosnu komponentu i sastaviti EC deklaraciju o usklađenosti. Uz CE znak treba da stoji identifikacioni broj notificiranog tijela odgovornog za nadzor, kako je specificirano u pasusu 4.

⁵⁵ EN 29003 : 1987 – Model za osiguranje kvaliteta u završnoj inspekciji i ispitivanjima

⁵⁶ EN ISO 9001 : 2000 – Sistemi upravljanja kvalitetom - Zahtjevi

2. *Proizvođač mora primjenjivati odobreni sistem osiguranja kvaliteta za projektovanje, proizvodnju, završnu inspekciju i ispitivanje sigurnosnih komponenata, kako je specificirano u pasusu 3, i mora biti pod nadzorom prema specifikaciji u pasusu 4.*

3. Sistem osiguranja kvaliteta

3.1 *Proizvođač mora notificiranom tijelu podnijeti zahtjev za ocjenjivanje svoga sistema osiguranja kvaliteta. Zahtjev mora da sadrži:*

- *sve relevantne informacije o sigurnosnim komponentama,*
- *dokumentaciju o sistemu osiguranja kvaliteta.*

3.2 *Sistem osiguranja kvaliteta mora obezbijediti usklađenost sigurnosnih komponenata sa zahtjevima Direktive koji se na njih primjenjuju i omogućiti liftovima, u koje su one pravilno ugrađene, da zadovolje te zahtjeve.*

Svi elementi, zahtjevi i odredbe, koje je usvojio proizvođač, moraju biti dokumentovani na sistematski i uredan način u vidu pisanih mjera, procedura i uputstava. Ova dokumentacija o sistemu osiguranja kvaliteta mora omogućiti opće razumijevanje politika i procedura kvaliteta kao što su programi, planovi, poslovnici i zapisi o kvalitetu.

Ova dokumentacija mora, prije svega, da sadrži adekvatan opis:

- *ciljeva kvaliteta i organizacione strukture, odgovornosti i ovlaštenja menadžmenta u odnosu na projektno rješenje i kvalitet sigurnosnih komponenata,*
- *tehničkih projektnih specifikacija, uključujući standarde koji će biti primijenjeni kao i, kada standardi pomenuti u Članu 5 neće biti primijenjeni u cjelini, sredstva koja će biti upotrijebljena za osiguranje ispunjavanja osnovnih zahtjeva Direktive koji se odnose na sigurnosne komponente,*
- *tehnika kontrole i verifikacije projektnog rješenja, procesa i sistematskih akcija koje će biti primijenjene pri projektovanju sigurnosnih komponenata,*
- *odgovarajućih tehnika proizvodnje, kontrole kvaliteta i obezbjeđenja kvaliteta, procesa i sistematskih akcija koji će biti primijenjene,*

- *ispitivanja i kontrola koje će biti obavljene prije, u toku i nakon proizvodnje, kao i učestalosti njihovog obavljanja,*

- *zapisa o kvalitetu, kao što su izvještaji o inspekciji i podaci o ispitivanju, kalibraciji te izvještaji o kvalifikacionoj strukturi uključenog osoblja, itd.,*

- *načina praćenja postizanja traženog kvaliteta projektnog rješenja i kvaliteta proizvoda i efektivne primjene sistema osiguranja kvaliteta.*

3.3 *Notificirano tijelo mora izvršiti ocjenjivanje sistema osiguranja kvaliteta kako bi utvrdilo da li sistem zadovoljava zahtjeve pomenute u pasusu 3.2. Tijelo mora prihvatiti da je sa tim zahtjevima usklađen onaj sistem osiguranja kvaliteta koji implementira relevantan harmonizirani standard. ⁽¹⁾.*

Audit tim mora imati najmanje jednog člana sa iskustvom u ocjenjivanju dotične tehnologije liftova. Postupak ocjenjivanja mora uključiti posjetu poslovnim objektima proizvođača.

Odluka mora biti saopćena proizvođaču sigurnosnih komponenata. Saopćenje mora da sadrži zaključke ispitivanja i obrazloženu odluku kao rezultat ocjenjivanja.

3.4 Proizvođač sigurnosnih komponenata mora poduzeti sve da ispuni svoje obaveze koje proističu iz odobrenog sistema osiguranja kvaliteta i da obezbijedi njegovo pravilno i djelotvorno provođenje.

Proizvođač, ili njegov ovlašteni zastupnik u Zajednici, mora obavještavati notificirano tijelo, koje je odobrilo sistem osiguranja kvaliteta, o svakoj namjeravanoj modifikaciji sistema osiguranja kvaliteta.

Notificirano tijelo mora izvršiti ocjenjivanje predloženih modifikacija i donijeti odluku o tome da li će modifikovani sistem osiguranja kvaliteta i dalje zadovoljavati zahtjeve pomenute u pasusu 3.2, ili je potrebno ponovno ocjenjivanje.

Tijelo svoju odluku mora saopćiti proizvođaču. Ovo saopćenje treba da sadrži zaključke ispitivanja i obrazloženu odluku kao rezultat ocjenjivanja.

4. Nadzor pod odgovornošću notificiranog tijela

4.1 Svrha nadzora je osigurati da proizvođač sigurnosnih komponenata u potpunosti izvršava obaveze koje proističu iz odobrenog sistema osiguranja kvaliteta.

4.2 Proizvođač sigurnosnih komponenata mora notificiranom tijelu, radi inspekcije, odobriti pristup lokacijama za konstrukciju, proizvodnju, inspekciju i ispitivanje, te lokacijama za uskladištenje i mora mu obezbijediti sve potrebne informacije, osobito:

- dokumentaciju o sistemu osiguranja kvaliteta,*
- zapise o kvalitetu koji se u sistemu osiguranja kvaliteta odnose na projektovanje, kao što su rezultati analiza, proračuni, ispitivanja itd.,*
- zapise o kvalitetu koji se u sistemu osiguranja kvaliteta odnose na proizvodnju, kao što su izvještaji o inspekciji i podaci o ispitivanju, baždarenju, te izvještaji o kvalifikacijama uključenog osoblja, itd.*

4.3 Notificirano tijelo mora vršiti periodična auditiranja, radi provjere da li proizvođač sigurnosnih komponenata održava i primjenjuje sistem osiguranja kvaliteta i dužno je da proizvođaču sigurnosnih komponenata dostavi izvještaj o auditu.

4.4 Osim toga, notificirano tijelo može proizvođača sigurnosnih komponenata posjećivati bezprethodne najave. U vrijeme takvih posjeta, notificirano tijelo može prema potrebi izvršiti, ili dogovoriti da se izvrše, ispitivanja radi provjere pravilnog funkcionisanja odobrenog sistema obezbjeđenja kvaliteta.. Tijelo mora proizvođaču sigurnosnih komponenata dostaviti izvještaj o toj posjeti i izvještaj o ispitivanju, ukoliko je vršeno ispitivanje.

4. Proizvođač sigurnosnih komponenata, ili njegov ovlašteni zastupnik, mora, u periodu koji traje 10 godina od dana proizvodnje zadnje sigurnosne komponente, čuvati radi dostupnosti nacionalnim vlastima:

- *dokumentaciju pomenutu u trećoj alineji drugog stava pasusa 3.1.,*
- *dokumentaciju o modifikaciji pomenutu u drugom stavu pasusa 3.4.,*
- *odluke i izvještaje notificiranog tijela pomenute u zadnjem stavu pasusa 3.4. i pasusima , 4.3. i 4.4.*

Ako u Zajednici nisu registrirani ni proizvođač sigurnosnih komponenata, niti njegov ovlašteni zastupnik, obaveza o čuvanju tehničke dokumentacije, kako bi ona bila dostupna, prenosi se na lice koje sigurnosnu komponentu plasira na tržište Zajednice.

6. Svako notificirano tijelo mora drugim notificiranim tijelima poslati relevantne informacije u vezi sa izdatim i povučenim odobrenjima za sistem osiguranja kvaliteta.

7. Dosije i korespondencija, u vezi sa procedurama potpunog osiguranja kvaliteta, moraju biti na jednom od službenih jezika zemlje članice u kojoj je registrirano notificirano tijelo, ili na jeziku koji je toj zemlji prihvatljiv.

(1) Taj harmonizirani standard će biti EN 29001, prema potrebi dopunjen radi uzimanja u obzir specifičnih karakteristika sigurnosnih komponenata.

§ 149 Potpuno osiguranje kvaliteta za sigurnosne komponente

Procedurom ocjenjivanja usklađenosti, opisanom u Aneksu IX, su obuhvaćene i faza projektovanja i faza proizvodnje sigurnosnih komponenata – vidjeti komentare uz [Član 8\(1\)](#).

Glavna razmatranja koja treba uzeti u obzir pri ocjenjivanju sistema potpunog osiguranja kvaliteta, kojeg implementira proizvođač neke sigurnosne komponente, prezentirana su u Preporuci Evropske koordinacije notificiranih tijela za liftove – vidjeti [NB-L REC 3/002](#).

Evropska koordinacija notificiranih tijela je sačinila jednu preporuku o sadržaju certifikata o odobrenju nekog sistema potpunog osiguranja kvaliteta u skladu sa Aneksom IX – vidjeti [NB-L REC 3/005](#).

U fusnoti (1) je naveden relevantni harmonizirani standard za sisteme osiguranja kvaliteta proizvoda. Budući da je Direktiva o liftovima usvojena, standard EN 29001⁵⁷ je zamijenjen standardom EN ISO 9001⁵⁸.

⁵⁷ EN 29001 : 1987 – Sistemi kvaliteta – Model za osiguranje kvaliteta u projektovanju/razvoju, proizvodnji, montaži i servisiranju.

⁵⁸ EN ISO 9001 :2000 – Sistemi upravljanja kvalitetom - Zahtjevi

ANEKS X***POJEDINAČNA VERIFIKACIJA (modul G)***

- 1. Pojedinačna verifikacija je procedura kojom montažer lifta obezbjeđuje i izjavljuje da je lift, koji treba biti plasiran na tržište i koji je dobio certifikat o usklađenosti pomenut u pasusu 4, usklađen sa zahtjevima Direktive. Montažer lifta mora postaviti CE znak u kabini lifta i sačiniti EC deklaraciju o usklađenosti.*

2. Monatažer lifta mora notificiranom tijelu , koje sam odabere, podnijeti zahtjev za pojedinačnu verifikaciju.

Zahtjev treba da sadrži:

- naziv i adresu montažera lifta i lokaciju gdje se lift ugrađuje,*
- pisanu izjavu o tome da sličan zahtjev nije upućen ni jednom drugom notificiranom tijelu,*
- tehnički dosije.*

3. Svrha tehničkog dosijea je da se omogući ocjenjivanje usklađenosti lifta sa zahtjevima Direktive i razumijevanje konstrukcije, instaliranja i funkcionisanja lifta.

U obimu koji je relevantan za ocjenjivanje usklađenosti , tehnički dosije treba da sadrži sljedeće:

- opći opis lifta,*
- sklopne i radioničke crteže i sheme,*
- osnovne zahtjeve i rješenja koja su usvojena za njihovo zadovoljavanje (napr. harmonizirani standard),*
- rezultate svih ispitivanja, odnosno proračuna koje je izvršio ili podgovorio montažer lifta ,*
- kopiju uputstava za korištenje lifta,*
- kopiju certifikata o EC ispitivanju tipa ugrađenih sigurnosnih komponenata.*

4. Notificirano tijelo mora pregledati tehnički dosije lifta i izvršiti odgovarajuća ispitivanja, kako je predviđeno relevantnim standardom(ima) pomenutim u Članu 5 ove Direktive, ili ekvivalentna ispitivanja kako bi obezbijedilo njegovu usklađenost sa relevantnim zahtjevima ove Direktive.

Notificirano tijelo je dužno da popuni odgovarajuće stranice dnevnika pomenutog u pasusu 6.2. Aneksa I.

Ako notificirano tijelo odbije da izda certifikat o usklađenosti, dužno je detaljno navesti razloge ovog odbijanja i načine na koje se može postići usklađenost. Kada montažer lifta ponovo podnosi zahtjev, mora ga podnijeti istom notificiranom tijelu.

5. Certifikat o usklađenosti, dosjei i korespondencija u vezi sa procedurama pojedinačne verifikacije moraju biti na jednom od službenih jezika zemlje članice u kojoj je registrirano notificirano tijelo, ili na jeziku koji je toj zemlji prihvatljiv.

6. Montažer lifta je dužan da uz tehnički dosije čuva kopiju certifikata o usklađenosti u periodu koji traje 10 godina od dana kada je lift plasiran na tržište.

§ 150 Pojedinačna verifikacija faza projektovanja i instaliranja lifta

Procedurom pojedinačne verifikacije su obuhvaćene i faza projektovanja i faza instaliranja lifta – vidjeti komentare uz [Član 8\(2\)](#).

Procedura pojedinačne verifikacije je uključena u Direktivu o liftovima kako bi bili obuhvaćeni liftovi predviđeni za neko posebno mjesto, ili koji su namijenjeni za instaliranje u malim serijama, za koje nije prikladna procedure EC ispitivanja tipa. Procedura pojedinačne verifikacije može biti korisna kada je instalirani lift jedno prilagođenje projektnog rješenja koje je obuhvaćeno certifikatom o EC ispitivanju tipa, za neko posebno mjesto.

U proceduru pojedinačne verifikacije su kombinirane bitne karakteristike EC ispitivanja tipa za neki lift, u skladu sa [Aneksom V B](#), i završne inspekcije za fazu instaliranja lifta u skladu sa [Aneksom VI](#).

Ispitivanjima, pomenutim u stavu 4 Aneksa X, su obuhvaćena ispitivanja potrebna za osiguranje usklađenosti faze instaliranja lifta sa relevantnim projektnim zahtjevima. Može se smatrati da su ovim ispitivanjima obuhvaćena i ona ispitivanja koja su pomenuta u stavu 4 (b) Aneksa VI, a koja su neophodna za osiguranje ispravnog instaliranja lifta i pravilnog funkcionisanja njegovih sigurnosnih uređaja.

Evropska koordinacija notificiranih tijela za liftove je sačinila jednu kontrolnu listu za završnu inspekciju faza instaliranja liftova – vidjeti [NB-L REC 0/003](#).

Specifikacije koje se odnose na ispitivanja koja je potrebno izvršiti u toku završne inspekcije faze instaliranja nekog lifta, pomenuta u stavu 4 (b), su date u tački 16 i Aneksu D standarda EN 81, dijelovi 1 i 2.

ANEKS XI

USKLAĐIVANJE SA TIPOM NENAJAVLJENIM PROVJERAVANJEM SLUČAJNO IZABRANOG UZORKA (modul C)

1. Usklađivanje sa tipom je procedura kojom proizvođač sigurnosnih komponenata, ili njegov ovlaštenu zastupnik u Zajednici, obezbjeđuje i izjavljuje da su sigurnosne komponente u skladu sa tipom koji je opisan u EC certifikatu tipa, da zadovoljavaju na njih primjenjive

zahtjeve Direktive i da omogućavaju svakom liftu u koji su propisno ugrađene da zadovolji osnovne zdravstvene i sigurnosne zahtjeve Direktive.

Proizvođač sigurnosnih komponenata, ili njegov ovlašteni zastupnik u Zajednici, mora postaviti CE znak na svaku sigurnosnu komponentu i sačiniti EC deklaraciju o usklađenosti.

2. Proizvođač sigurnosnih komponenata mora poduzeti sve potrebne mjere kako bi obezbijedio da proizvodni proces osigurava usklađenost proizvedenih sigurnosnih komponenata sa tipom opisanim u certifikatu o EC ispitivanju tipa i sa zahtjevima Direktive koji se na njih primjenjuju.

3. Proizvođač sigurnosnih komponenata, ili njegov ovlašteni zastupnik, mora čuvati kopiju EC deklaracije o usklađenosti 10 godina nakon što je proizvedena zadnja sigurnosna komponenta.

Ako u Zajednici nisu registrirani ni proizvođač sigurnosnih komponenata niti njegov ovlašteni zastupnik, obaveza čuvanja tehničke dokumentacije, kako bi ona bila dostupna, prenosi se na lice koje sigurnosne komponente plasira na tržište Zajednice.

4. Notificirano tijelo, koje je izabrao proizvođač, mora vršiti nenajavljeno provjeravanje, ili mora dogovoriti takvo provjeravanje sigurnosnih komponenata. Odgovarajući uzorak gotovih sigurnosnih komponenata, koji notificirano tijelo izdvaja na licu mjesta, mora biti prekontrolisan i moraju biti izvršena odgovarajuća ispitivanja kako je predviđeno relevantnim standardom(ima) pomenutim u Članu 5, ili ekvivalentna ispitivanja radi provjere da li je proizvodnja usklađena sa relevantnim zahtjevima Direktive. Notificirano tijelo mora poduzeti odgovarajuće mjere ukoliko jedna ili više kontrolisanih sigurnosnih komponenata ne odgovaraju zahtjevima.

Stavke koje treba uzeti u obzir pri kontroli sigurnosnih komponenata biće definisane zajedničkim sporazumom između svih notificiranih tijela odgovornih za ovu proceduru, uzevši u obzir bitne karakteristike sigurnosnih komponenata navedenih u Aneksu IV.

Uz odgovornost notificiranog tijela, proizvođač mora u toku procesa proizvodnje postaviti identifikacioni broj tog tijela.

5. Dosijei i korespondencija u vezi sa procedurom nenajavljene/nasumične kontrole, pomenute u pasusu 4, moraju biti na jednom od službenih jezika zemlje članice u kojoj je registrirano notificirano tijelo, ili na jeziku koji je toj zemlji prihvatljiv.

§ 151 Usklađivanje sa tipom za sigurnosne komponente

Procedura, opisana u Aneksu XI, je jedna od procedura ocjenjivanja usklađenosti koja se može koristiti za fazu proizvodnje sigurnosnih komponenata navedenih u Aneksu IV – vidjeti komentare uz [Član 8\(1\)](#).

Projektovanje sigurnosnih komponenata koje su predmet procedure usklađivanja sa tipom, nenajavljenim provjeravanjem slučajno izabranog uzorka, mora biti povrgnuto proceduri EC ispitivanja tipa za sigurnosne komponente opisanoj u [Aneksu V A](#).

ANEKS XII**OSIGURANJE KVALITETA PROIZVODA ZA LIFTOVE
(modul E)**

1. *Osiguranje kvaliteta proizvoda je procedura kojom montažer lifta, koji zadovoljava obaveze iz pasusa 2, obezbjeđuje i izjavljuje da su ugrađeni liftovi u skladu sa tipom opisanim u certifikatu o EC ispitivanju tipa i da zadovoljavaju zahtjeve Direktive koji se na njih odnose.*

Montažer lifta mora postaviti CE znak na svaki lift i sastaviti EC deklaraciju o usklađenosti. Uz CE znak treba da stoji identifikacioni broj notificiranog tijela odgovornog za nadzor, kako je specificirano u pasusu 4.

2. Montažer lifta mora primjenjivati odobreni sistem osiguranja kvaliteta za završnu inspekciju i ispitivanje lifta, kako je specificirano u pasusu 3, i mora biti pod nadzorom u skladu sa pasusom 4.

3. Sistem osiguranja kvaliteta

3.1 Montažer lifta mora zahtjev za ocjenjivanje svoga sistema osiguranja kvaliteta dotičnih liftova podnijeti notificiranom tijelu po svom izboru.

Zahtjev mora da sadrži:

- sve važne informacije za predviđene liftove,*
- dokumentaciju o sistemu osiguranja kvaliteta,*
- tehničku dokumentaciju o odobrenim liftovima i kopije certifikata o EC ispitivanju tipa.*

3.2 U sistemu osiguranja kvaliteta, svaki lift mora biti pregledan, a odgovarajuća ispitivanja moraju biti izvršena u skladu sa relevantnim standardima, pomenutim u Članu 5, ili ekvivalentna ispitivanja, da bi bila osigurana njegova usklađenost sa relevantnim zahtjevima Direktive.

Svi elementi, zahtjevi i odredbe, koje je prihvatio montažer lifta, moraju biti dokumentovani na sistematski i uredan način u vidu pisanih mjera, procedura i uputstava. Ova dokumentacija o sistemu osiguranja kvaliteta mora omogućiti opšte razumijevanje programa, planova, poslovnika i zapisa o kvalitetu.

Ova dokumentacija mora, prije svega, da sadrži adekvatan opis:

- a) ciljeva kvaliteta,*
- b) organizacione strukture, odgovornosti i ovlaštenja menadžmenta u odnosu na kvalitet lifta,*
- c) ispitivanja i kontrola koje će biti obavljene prije puštanja na tržište, uključujući svakako ispitivanja pomenuta u Aneksu VI, 4 (b),*
- d) načina verifikovanja efektivnosti primjene sistema osiguranja kvaliteta,*
- e) zapisa o kvalitetu, kao što su izvještaji o inspekciji i podaci o ispitivanju i kalibraciji, te izvještaji o kvalifikacijama uključenog osoblja, itd.*

3.3 Notificirano tijelo mora izvršiti ocjenjivanje sistema osiguranja kvaliteta kako bi utvrdilo da li sistem zadovoljava zahtjeve pomenute u pasusu 3.2. Tijelo mora prihvatiti da su sa tim zahtjevima usklađeni oni sistemi osiguranja kvaliteta u kojima je implementiran relevantni harmonizirani standard⁽¹⁾.

Audit tim mora imati najmanje jednog člana sa iskustvom u ocjenjivanju dotične tehnologije liftova. Postupak ocjenjivanja mora uključiti posjetu poslovnim objektima montažera lifta i mjestu ugradnje lifta.

Odluka mora biti saopštena montažeru lifta. Saopštenje mora da sadrži zaključke ispitivanja i obrazloženu odluku kao rezultat ocjenjivanja.

3.4 Montažer lifta mora poduzeti sve da ispuni svoje obaveze koje proističu iz odobrenog sistema osiguranja kvaliteta i da obezbijedi njegovo pravilno i djelotvorno provođenje.

Montažer lifta mora notificirano tijelo, koje je odobrilo sistem osiguranja kvaliteta, obavještavati o svakoj namjeravanoj modifikaciji sistema osiguranja kvaliteta.

Notificirano tijelo mora ocijeniti predložene modifikacije i donijeti odluku o tome da li modifikovani sistem osiguranja kvaliteta još uvijek zadovoljava zahtjeve pomenute u pasusu 3.2, ili je potrebno ponovno ocjenjivanje.

Tijelo svoju odluku mora saopštiti montažeru lifta. Saopštenje mora da sadrži zaključke ispitivanja i obrazloženu odluku kao rezultat ocjenjivanja.

4. Nadzor pod odgovornošću notificiranog tijela

4.1 Svrha nadzora je osigurati da montažer lifta u potpunosti izvršava obaveze koje proističu iz odobrenog sistema osiguranja kvaliteta.

4.2. Montažer lifta mora notificiranom tijelu, radi inspekcije, omogućiti pristup lokacijama gdje se vrši inspekcija i ispitivanje i obezbijediti mu sve potrebne informacije, osobito:

- dokumentaciju o sistemu osiguranja kvaliteta,*
- tehničku dokumentaciju,*
- zapise o kvalitetu, kao što su, izvještaji o inspekciji i podaci o ispitivanju, baždarenju, te izvještaji o kvalifikacijama uključenog osoblja, itd.*

4.3. Notificirano tijelo mora vršiti periodična auditiranja kako bi osiguralo da montažer lifta održava i primjenjuje sistem osiguranja kvaliteta i montažeru lifta mora dostaviti izvještaj o auditu.

4.4 Osim toga, notificirano tijelo može mjesta instaliranja liftova posjećivati bez prethodne najave.

U vrijeme takvih posjeta, notificirano tijelo može prema potrebi vršiti, ili dogovoriti da se izvrše ispitivanja radi provjere pravilnog funkcionisanja odobrenog sistema osiguranja kvaliteta, kao i funkcionisanja lifta. Tijelo mora montažeru lifta dostaviti izvještaj o toj posjeti i izvještaj o ispitivanju, ukoliko je vršeno ispitivanje.

5. Montažer lifta mora u periodu od 10 godina, od dana proizvodnje zadnjeg lifta, čuvati, radi dostupnosti nacionalnim vlastima:

- dokumentaciju pomenutu u trećoj alineji drugog stava pasusa 3.1.,*
- dokumentaciju o modifikaciji pomenutoj u drugom stavu pasusa 3.4.,*
- odluke i izvještaje notificiranog tijela pomenute u zadnjem stavu pasusa 3.4. i pasusima 4.3. i 4.4.*

6. Svako notificirano tijelo mora drugim notificiranom tijelima poslati relevantne informacije u vezi sa izdatim i povučenim odobrenjima sistema osiguranja kvaliteta.

(1) Ovaj harmonizirani standard će biti EN 29003, prema potrebi dopunjen radi uzimanja u obzir specifičnih karakteristika liftova.

§ 152 Osiguranje kvaliteta proizvoda za liftove

Procedura opisana u Aneksu XII je jedna od procedura ocjenjivanja usklađenosti koja se može koristiti za fazu instaliranja nekog lifta čije projektovanje je podvrgnuto EC ispitivanju tipa, u skladu sa Aneksom V B, ili je obuhvaćeno sistemom potpunog osiguranja kvaliteta u skladu sa Aneksom XIII – vidjeti komentare uz [Član 8\(2\)](#).

Ako se za lift, čije je projektovanje obuhvaćeno odobrenim sistemom osiguranja kvaliteta prema Aneksu XIII, koristi sistem osiguranja kvaliteta proizvodnje, zahtjev pomenut u stavu 3.1 mora uključivati kopiju odluke kojom se odobrava projektantov sistem osiguranja kvaliteta (umjesto certifikata o EC ispitivanju tipa pomenutog u trećoj alineji ovog stava).

Montažerov sistem osiguranja kvaliteta mora osigurati da završna inspekcija i ispitivanje lifta, koje obavlja sam montažer, budu jednako rigorozni kao da ih obavlja neko notificirano tijelo u skladu sa [Aneksom VI](#). U ovom pogledu, montažeri bi, za završnu inspekciju i ispitivanje liftova, pri obavljanju završne inspekcije u okviru odobrenog sistema osiguranja kvaliteta proizvoda, trebali slijediti kontrolnu listu koju je razradila Evropska koordinacija notificiranih tijela - vidjeti [NB-L REC 0/003](#).

Smatra se da je montažerovim sistemom potpunog osiguranja kvaliteta, prema Aneksu XIII, obuhvaćeno osiguranje kvaliteta proizvoda u skladu sa Aneksom XII – vidjeti komentare uz [Član 8\(2\)](#) i Preporuku Koordinacije notificiranih tijela: [NB-L REC 3/003](#).

Evropska koordinacija notificiranih tijela je izradila i preporuku o sadržaju certifikata o odobravanju sistema osiguranja kvaliteta proizvoda prema Aneksu XII – vidjeti [NB-L REC 3/005](#).

U fusnoti (1) je naveden relevantni harmonizirani standard za sisteme osiguranja kvaliteta proizvoda. Pošto je Direktiva o liftovima usvojena, standard EN 29003⁵⁹ je zamijenjen standardom EN ISO 9001 : 2000⁶⁰.

ANEKS XIII

POTPUNO OSIGURANJE KVALITETA ZA LIFTOVE (modul H)

⁵⁹ EN 29003 : 1987 – Model za osiguranje kvaliteta u završnoj inspekciji i ispitivanjima

⁶⁰ EN ISO 9001 : 2000 - Sistemi upravljanja kvalitetom – Zahtjevi.

1. *Potpuno osiguranje kvaliteta je procedura kojom montažer lifta, koji zadovoljava obaveze iz pasusa 2, obezbjeđuje i izjavljuje da liftovi zadovoljavaju zahtjeve Direktive koji se na njih odnose.*

Montažer mora postaviti CE znak na svaki lift i sačiniti EC deklaraciju o usklađenosti. Uz CE znak treba da stoji identifikacioni broj notifikiranog tijela odgovornog za nadzor, kako je specificirano u pasusu 4.

2. *Montažer lifta mora primjenjivati odobreni sistem osiguranja kvaliteta za projektovanje, proizvodnju, instaliranje, završnu inspekciju i ispitivanje liftova, kako je specificirano u pasusu 3, i mora biti pod nadzorom prema specifikaciji u pasusu 4.*

3. Sistem osiguranja kvaliteta

3.1 *Montažer lifta mora notifikiranom tijelu podnijeti zahtjev za ocjenjivanje svoga sistema osiguranja kvaliteta.*

Zahtjev mora da sadrži:

- *sve relevantne informacije o liftovima, posebno informacije koje omogućavaju da se shvati veza između projektnog rješenja i funkcionisanja lifta i koje omogućavaju ocjenjivanje usklađenosti sa zahtjevima Direktive,*
- *dokumentaciju o sistemu osiguranja kvaliteta.*

3.2. *Sistem osiguranja kvaliteta mora obezbijediti usklađenost lifova sa zahtjevima Direktive koji se na njih odnose.*

Svi elementi, zahtjevi i odredbe, koje je usvojio montažer lifta, moraju biti dokumentovani na sistematski i uredan način u vidu pisanih mjera, procedura i uputstava. Ova dokumentacija o sistemu obezbjeđenja kvaliteta mora omogućiti opće razumijevanje procedura kao što su programi, planovi, poslovnici i zapisi o kvalitetu.

Ova dokumentacija mora, prije svega, da sadrži adekvatan opis:

- *ciljeva kvaliteta i organizacione strukture, odgovornosti i ovlaštenja menadžmenta u odnosu na projektno rješenje i kvalitet liftova,*
- *tehničkih projektnih specifikacija, uključujući standarde koji će biti primijenjeni i sredstva koja će biti upotrijebljena za osiguranje ispunjavanja zahtjeva Direktive koji se primjenjuju na liftove u slučaju kada standardi pomenuti u članu 5 neće biti primijenjeni u potpunosti,*
- *tehnika kontrole i verifikacije projektnog rješenja, procesa i sistematskih akcija koje će biti korištene pri projektovanju liftova,*
- *ispitivanja i kontrola koje će biti obavljene prilikom prijema dobavljenog materijala, komponenata i podsklopova,*
- *odgovarajućih tehnika montaže, instaliranja, kontrole kvaliteta, procesa i sistematskih mjera koje će biti primijenjene,*
- *ispitivanja i kontrola koje će biti obavljene prije (kontrola uslova za ugradnju: prostor za lift, mašinski prostor, itd.), u toku i nakon ugradnje (uključujući svakako ispitivanja propisana u Aneksu VI, pasus 4 (b));*
- *zapisa o kvalitetu, kao što su izvještaji o inspekciji i podaci o ispitivanju, baždarenju, te izvještaji o kvalifikacionoj strukturi uključenog osoblja, itd.*

- načina praćenja postizanja traženog kvaliteta projektnog rješenja i instaliranja, te efektivne implementacije sistema osiguranja kvaliteta.

3.3. Inspekcija projektnog rješenja

Ako projektno rješenje lifta nije potpuno u skladu s harmoniziranim standardima, notificirano tijelo mora utvrditi da li je to rješenje u skladu sa odredbama Direktive i, ako jeste, izdati montažeru certifikat o EC ispitivanju projektnog rješenja, uz navođenje ograničenja za pravovaljanost certifikata i detalja potrebnih za identifikaciju odobrenog projektnog rješenja.

3.4. Ocjenjivanje sistema osiguranja kvaliteta

Notificirano tijelo mora izvršiti ocjenjivanje sistema osiguranja kvaliteta kako bi utvrdilo da li sistem zadovoljava zahtjeve pomenute u pasusu 3.2. Tijelo mora prihvatiti da su sa tim zahtjevima usklađeni oni sistemi osiguranja kvaliteta u kojima je primijenjen relevantni harmonizirani standard ⁽¹⁾.

Audit tim mora imati najmanje jednog člana sa iskustvom u ocjenjivanju dotične tehnologije liftova. Postupak ocjenjivanja mora uključiti posjetu poslovnim objektima montažera kao i posjetu mjestu ugradnje.

Odluka mora biti saopćena montažeru lifta. Saopćenje mora da sadrži zaključke ispitivanja i obrazloženu odluku kao rezultat ocjenjivanja.

3.5. Montažer lifta mora poduzeti sve da ispuni svoje obaveze koje proističu iz odobrenog sistema osiguranja kvaliteta i da obezbijedi njegovo pravilno i djelotvorno provođenje.

Montažer lifta mora obavještavati notificirano tijelo, koje je odobrilo sistem osiguranja kvaliteta, o svakoj namjeravanoj modifikaciji sistema osiguranja kvaliteta.

Notificirano tijelo mora izvršiti ocjenjivanje predloženih modifikacija i donijeti odluku o tome da li će modifikovani sistem osiguranja kvaliteta i dalje zadovoljavati zahtjeve pomenute u pasusu 3.2, ili je potrebno ponovno ocjenjivanje.

Svoju odluku tijelo mora saopštiti montažeru. Ovo saopštenje mora sadržavati zaključke ispitivanja i obrazloženu odluku kao rezultat ocjenjivanja.

4. Nadzor pod odgovornošću notificiranog tijela

4.1. Svrha nadzora je osigurati da montažer lifta u potpunosti izvršava obaveze koje proizilaze iz odobrenog sistema osiguranja kvaliteta.

4.2. Montažer lifta mora notificiranom tijelu, radi inspekcije, dozvoliti pristup lokacijama za projektovanje, proizvodnju, montažu, instaliranje, inspekciju i ispitivanje kao i lokacijama za uskladištenje i obezbijediti mu sve potrebne informacije, osobito:

- dokumentaciju o sistemu osiguranja kvaliteta,
- zapise o kvalitetu koji se u sistemu osiguranja kvaliteta odnose na projektovanje, kao što su rezultati analiza, proračuni, ispitivanja, itd.,

- *zapise o kvalitetu koji se u sistemu osiguranja kvaliteta odnose na preuzimanje dobavljene robe i ugradnju lifta, kao što su izvještaji o inspekciji i podaci o ispitivanju, kalibraciji te izvještaji o kvalifikacijama uključenog osoblja, itd.*

4.3. Notificirano tijelo mora vršiti periodična auditiranja kako bi provjerilo da li montažer lifta održava i primjenjuje sistem osiguranja kvaliteta i dužno je montažeru dostaviti izvještaj o auditu.

4.4. Osim toga, notificirano tijelo može bez najave posjećivati poslovne objekte montažera lifta kao i mjesto sklapanja lifta. U vrijeme takvih posjeta, notificirano tijelo može vršiti, ili dogovoriti da se izvrši, ispitivanje radi provjere pravilnog funkcionisanja odobrenog sistema osiguranja kvaliteta. Notificirano tijelo mora montažeru lifta dostaviti izvještaj o toj posjeti i izvještaj o ispitivanju, ukoliko je vršeno ispitivanje.

5. Montažer lifta mora u periodu od 10 godina, od dana kada je lift plasiran na tržište, držati radi dostupnosti nacionalnim vlastima:

- *dokumentaciju pomenutu u drugoj alineji drugog stava pasusa 3.1.,*
- *dokumentaciju o modifikaciji pomenutoj u drugom stavu pasusa 3.5.,*
- *odluke i izvještaje notificiranog tijela pomenute u zadnjem stavu pasusa 3.5. i pasusima 4.3. i 4.4.*

Ako montažer nije registriran u Zajednici, obaveza čuvanja tehničke dokumentacije prenosi se na notificirano tijelo.

6. Svako notificirano tijelo mora drugim notificiranim tijelima poslati relevantne informacije u vezi sa izdatim i povučenim odobrenjima za sistem osiguranja kvaliteta.

7. Dosijei i korespondencija, u vezi sa procedurama potpunog osiguranja kvaliteta, moraju biti na jednom od službenih jezika zemlje članice u kojoj je registrirano notificirano tijelo, ili na jeziku koji je toj zemlji prihvatljiv.

(1) Ovaj harmonizirani standard će biti EN 29001, dopunjen prema potrebi, radi uzimanja u obzir specifičnih karakteristika liftova.

§ 153 Potpuno osiguranje kvaliteta za liftove

Stav 1 Aneksa XIII se poziva na procedure ocjenjivanja usklađenosti navedene u Članu 8(2) (iii) i (v). U slučaju opisanom u Članu 8(2) (iii), procedurom potpunog osiguranja kvaliteta obuhvaćena je samo faza projektovanja. U slučaju opisanom u Članu 8(2) (v) procedurom potpunog osiguranja kvaliteta su obuhvaćene i faza projektovanja i faza instaliranja – vidjeti komentare uz Član 8(2).

§ 154 Područje primjene sistema potpunog osiguranja kvaliteta

Pošto se procedura potpunog osiguranja kvaliteta može koristiti, ili za faze projektovanja i instaliranja, ili samo za fazu projektovanja, osoba koja se bavi samo projektovanjem i proizvodnjom liftova, a ne obavlja ugradnju, može imati odobren svoj sistem potpunog osiguranja kvaliteta.

Međutim, svaki podnosilac zahtjeva za odobravanje sistema potpunog osiguranja kvaliteta za liftove mora biti u stanju dokazati svoju kompetentnost za izvršavanje

svih aktivnosti pomenutih u stavu 2 (projektovanje, proizvodnja, montaža, instaliranje, te završna inspekcija i ispitivanje liftova), čak i ako on stvarno ne obavlja neke od ovih aktivnosti. Osim toga, u svaki sistem potpunog osiguranja kvaliteta, kojeg implementira projektant lifta, mora biti uključen način uzimanja u obzir povratnih informacija od instaliranja liftova koji su projektovani u okviru tog sistema.

Ukoliko se procedura potpunog osiguranja kvaliteta, opisana u Aneksu XIII, primjenjuje samo na fazu projektovanja, projektant lifta mora obezbijediti sve dokumente koji su potrebni za osiguranje temeljite završne inspekcije instaliranja, uključujući dokumente koji se odnose na inspekciju projektnog rješenja prema stavu 3.3 Aneksa XIII.

Ako ugradnja lifta podliježe proceduri završne inspekcije opisanoj u [Aneksu VI](#), ovi dokumenti moraju biti dostupni notificiranom tijelu koje obavlja završnu inspekciju. Ako završnu inspekciju obavlja sam montažer u skladu sa procedurama opisanim u Aneksima XII, XIII ili XIV, njemu moraju biti dostupni neophodni dokumenti.

§ 155 Inspekcija projektnog rješenja

Inspekcija projektnog rješenja, pomenuta u stavu 3.3, odnosi se samo na one aspekte projektnog rješenja koji nisu usklađeni sa relevantnim harmoniziranim standardima.

Inspekcija projektnog rješenja je potrebna kada jedno projektno rješenje, predviđeno za primjenu u jednom ili nekoliko instaliranja, nije u cijelosti usklađeno sa relevantnim harmoniziranim standardima, zatim ako ne postoje harmonizirani standardi za određeni aspekt projektnog rješenja, ili ukoliko montažer želi odstupiti od harmoniziranih standarda kako bi uzeo u obzir specifičnosti mjesta za ugradnju.

Zahtjev za inspekciju projektnog rješenja treba uputiti notificiranom tijelu koje je odgovorno za odobravanje montažerovog sistema potpunog osiguranja kvaliteta u skladu sa Aneksom XIII – vidjeti [NB-L REC 3/001](#).

§ 156 Završna inspekcija i ispitivanje u okviru sistema potpunog osiguranja kvaliteta

Kada su montažerovim sistemom potpunog osiguranju kvaliteta, prema Aneksu XIII, obuhvaćene i faza projektovanja i faza ugradnje, završnu inspekciju i ispitivanje ugradnje lifta obavlja sam montažer. Završna inspekcija i ispitivanje instaliranja lifta, koje obavlja montažer u okviru sistema potpunog osiguranja kvaliteta, moraju biti obavljeni jednako temeljito kao da ih obavlja neko notificirano tijelo u skladu sa Aneksom VI. Posebno, u stavu 3.2 se navodi da u provjere i ispitivanja koje obavlja montažer moraju, svakako, biti uključena ispitivanja propisana u stavu 4 (b) [Aneksa VI](#).

Zato bi montažeri trebali, pri završnoj inspekciji instaliranja liftova, koristiti kontrolnu listu koju je sačinila Evropska koordinacija notificiranih tijela – vidjeti [NB-L REC 0/003](#).

§ 157 Ocjenjivanje sistema potpunog osiguranja kvaliteta

Glavna razmatranja, koja bi se trebala uzeti u obzir pri ocjenjivanju montažerovog sistema potpunog osiguranja kvaliteta, prezentirana su u preporuci Evropske koordinacije notificiranih tijela za liftove – vidjeti [NB – L REC 3/001](#).

U fusnoti (1) je naveden relevantni standard za sisteme osiguranja kvaliteta proizvoda. Pošto je Direktiva o liftovima usvojena, standard EN 29001⁶¹ je zamijenjen standardom EN ISO 9001⁶².

ANEKS XIV

OSIGURANJE KVALITETA PROIZVODNJE (modul D)

⁶¹ EN 29001 :1987 – Sistemi kvaliteta- Model za osiguranje kvaliteta u projektovanju/razvoju, proizvodnji, ugradnji i servisiranju.

⁶² EN ISO 9001 : 2000 – Sistem upravljanja kvalitetom - Zahtjevi

1. *Osiguranje kvaliteta proizvodnje je procedura kojom montažer lifta, koji zadovoljava obaveze iz pasusa 2, obezbjeđuje i izjavljuje da liftovi zadovoljavaju zahtjeve Direktive koji se odnose na njih. Montažer lifta mora postaviti CE znak na svaki lift i sačiniti EC deklaraciju o usklađenosti. Uz CE znak treba da stoji identifikacioni broj notificiranog tijela odgovornog za nadzor, kako je specificirano u pasusu 4.*

2. *Montažer lifta mora u proizvodnji, ugradnji, završnoj inspekciji i ispitivanju lifta primjenjivati odobreni sistem osiguranja kvaliteta, kako je specificirano u pasusu 3, i mora biti pod nadzorom specificiranim u pasusu 4.*

3. Sistem osiguranja kvaliteta

3.1 *Montažer lifta mora zahtjev za ocjenjivanje svoga sistema osiguranja kvaliteta podnijeti notificiranom tijelu, po svom izboru.*

Zahtjev mora da sadrži:

- *sve relevantne informacije o liftovima,*
- *dokumentaciju koja se odnosi na sistem osiguranja kvaliteta,*
- *tehničku dokumentaciju o odobrenom tipu i kopiju certifikata o EC ispitivanju tipa.*

3.2 *Sistem osiguranja kvaliteta mora osigurati usklađenost liftova sa zahtjevima Direktive koji se na njih odnose.*

Svi elementi, zahtjevi i odredbe, koje je usvojio montažer lifta, moraju biti dokumentovani na sistematski i uredan način u vidu pisanih mjera, procedura i uputstava. Ova dokumentacija o sistemu osiguranja kvaliteta mora omogućiti dosljedno tumačenje programa, planova, poslovnika i zapisa o kvalitetu.

Ova dokumentacija mora, prije svega, da sadrži adekvatan opis:

- *ciljeva kvaliteta i organizacione strukture, odgovornosti i ovlaštenja menadžmenta u odnosu na kvalitet liftova,*
- *tehnika proizvodnje, kontrole kvaliteta i obezbjeđenja kvaliteta, procesa i sistematskih mjera koje će biti korištene,*
- *ispitivanja i kontrola koje će biti obavljene prije, za vrijeme i nakon instaliranja,*
- *zapisa o kvalitetu, kao što su izvještaji o inspekciji i podaci o ispitivanju, kalibraciji te izvještaji o kvalifikacijama uključenog osoblja, itd.,*
- *načina praćenja dostizanja traženog kvaliteta liftova i efektivnosti funkcionisanja sistema osiguranja kvaliteta.*

3.3 *Notificirano tijelo mora izvršiti ocjenjivanje sistema osiguranja kvaliteta kako bi utvrdilo da li sistem zadovoljava zahtjeve pomenute u pasusu 3.2. Tijelo mora prihvatiti da su sa tim zahtjevima usklađeni oni sistemi osiguranja kvaliteta u kojima je implementiran relevantni harmonizirani standard⁽²⁾.*

Audit tim mora imati najmanje jednog člana sa iskustvom u ocjenjivanju dotične tehnologije liftova. Postupak ocjenjivanja mora uključiti inspeksijsku posjetu poslovnim objektima montažera.

Odluka se mora biti saopćena montažeru. Saopćenje mora da sadrži zaključke ispitivanja i obrazloženu odluku kao rezultat ocjenjivanja.

3.4. Montažer lifta mora poduzeti sve da ispuni svoje obaveze koje proizilaze iz odobrenog sistema osiguranja kvaliteta i da obezbijedi njegovo pravilno i djelotvorno provođenje.

Montažer mora notificirano tijelo, koje je odobrilo sistem osiguranja kvaliteta, obavještavati o svakoj namjeravanoj modifikaciji sistema osiguranja kvaliteta.

Notificirano tijelo mora izvršiti ocjenjivanje predloženih modifikacija i donijeti odluku o tome da li će modifikovani sistem kvaliteta i dalje zadovoljavati zahtjeve pomenute u pasusu 3.2, ili je potrebno ponovno ocjenjivanje.

Svoju odluku tijelo mora saopćiti montažeru. Ovo saopćenje treba da sadrži zaključke ispitivanja i obrazloženu odluku kao rezultat ocjenjivanja.

4. Nadzor pod odgovornošću notificiranog tijela

4.1. Svrha nadzora je osigurati da montažer liftova u potpunosti izvršava obaveze koje proističu iz odobrenog sistema osiguranja kvaliteta.

4.2. Montažer mora notificiranom tijelu, radi kontrole, omogućiti pristup lokacijama gdje se vrši proizvodnja, kontrola, sklapanje, instaliranje, ispitivanje i uskladištenje i obezbijediti mu sve potrebne informacije, osobito:

- dokumentaciju o sistemu osiguranja kvaliteta,*
- zapise o kvalitetu, kao što su izvještaji o inspekciji, podaci o ispitivanju i kalibraciji te izvještaji o kvalifikacijama uključenog osoblja, itd.*

4.3. Notificirano tijelo mora vršiti periodična auditiranja kako bi provjerilo da li montažer održava i primjenjuje sistem osiguranja kvaliteta i dužno je montažeru dostaviti izvještaj o auditu.

4.4. Osim toga, notificirano tijelo može montažera posjećivati bez prethodne najave. U vrijeme takvih posjeta, notificirano tijelo može vršiti, ili dogovoriti da se izvrše, ispitivanja radi provjere pravilnog funkcionisanja odobrenog sistema osiguranja kvaliteta, ukoliko je to potrebno. Notificirano tijelo mora montažeru lifta dostaviti izvještaj o toj posjeti i izvještaj o ispitivanju, ako je vršeno ispitivanje.

5. Montažer mora u periodu od 10 godina, od dana proizvodnje zadnjeg lifta, držati radi dostupnosti nacionalnim vlastima:

- dokumentaciju pomenutu u drugoj alineji pasusa 3.1.,*
- dokumentaciju o modifikaciji pomenutoj u drugom stavu pasusa 3.4.,*
- odluke i izvještaje notificiranog tijela pomenute u zadnjem stavu pasusa 3.4. i pasusima 4.3. i 4.4.*

6. Svako notificirano tijelo mora drugim notificiranim tijelima poslati relevantne informacije u vezi sa izdatim i povučenim odobrenjima za sistem osiguranja kvaliteta.

7. Dokumentacija i korespondencija u vezi sa procedurama osiguranja kvaliteta proizvodnje moraju biti na jednom od službenih jezika zemlje članice u kojoj je registrirano notificirano tijelo, ili na jeziku koji je toj zemlji prihvatljiv.

a) U ova ispitivanja su uključena barem ispitivanja predviđena u Aneksu VI, pasus 4 (b)

(b Ovaj harmonizirani standard će biti EN 29002, dopunjen prema potrebi radi uzimanja u obzir specifične prirode liftova.

§ 158 Osiguranje kvaliteta proizvodnje za liftove

Procedura opisana u Aneksu XIV je jedna od procedura ocjenjivanja usklađenosti koja se može koristiti za fazu instaliranja nekog lifta čije je projektno rješenje predmet, ili EC ispitivanja tipa prema Aneksu V B, ili nekog odobrenog sistema potpunog osiguranja kvaliteta u skladu sa Aneksom XIII – vidjeti komentare uz [Član 8\(2\)](#).

Ako se za lift, čije je projektno rješenje predmet nekog sistema potpunog osiguranja kvaliteta prema Aneksu XIII, koristi sistem osiguranja kvaliteta proizvodnje, zahtjev pomenut u stavu 3.1 mora sadržavati kopiju odluke o odobravanju projektantovog sistema osiguranja kvaliteta (umjesto certifikata o EC odobravanju tipa pomenutog u trećoj alineji ovog stava).

Montažerov odobreni sistem osiguranja kvaliteta mora osigurati da završna inspekcija i ispitivanje, koje obavlja sam montažer, budu dovoljno jednako temeljito kao da ih obavlja neko notificirano tijelo u skladu sa Aneksom VI. U ovom pogledu, kontrolna lista koju je razradila Evropska koordinacija notificiranih tijela, za završnu inspekciju i ispitivanje liftova, predstavlja korisno uputstvo za montažere koji završnu inspekciju obavljaju u okviru odobrenog sistema osiguranja kvaliteta proizvoda – vidjeti [NB-L REC 0/003](#).

Smatra se da je montažerovim sistemom potpunog osiguranja kvaliteta, prema Aneksu XIII, obuhvaćeno osiguranje kvaliteta proizvodnje u skladu sa Aneksom XIV – vidjeti komentare uz [Član 8\(2\)](#) i Preporuku Koordinacije notificiranih tijela: [NB-L REC 3/003](#).

Evropska koordinacija notificiranih tijela je izradila i jednu preporuku o sadržaju certifikata o odobravanju sistema osiguranja kvaliteta proizvodnje prema Aneksu XIV – vidjeti [NB-L REC 3/005](#).

U fusnoti (2) je naveden relevantni harmonizirani standard za sistem osiguranja kvaliteta proizvoda. Budući da je Direktiva o liftovima usvojena, standard EN 29002⁶³ je zamijenjen standardom EN ISO 9001⁶⁴.

PREGLED		
Ključna riječ	Direktiva	Vodič
<i>Pristup pogonskoj mašini lifta</i>	Aneks I - Pasus 1.5.2	§ 108

⁶³ EN 29002 : 1987 -Sistemi kvaliteta- Model za osiguranje kvaliteta u proizvodnji i instaliranju

⁶⁴ EN ISO 9001 :2000 – Sistemi upravljanja kvalitetom – Zahtjevi.

<i>Pristup kabini lifta</i>	Aneks I - Pasus 1.2	§ 99
<i>Pristup zoni kretanja</i>	Aneks I - 2.1	§ 113
<i>Postavljanje CE znaka</i>	Član 10(2)	§ 75
<i>Dopuna Direktive o liftovima</i>	Član 1(1)	§ 19
	Aneks I – Pasus 1.2	§ 101
<i>Ocjenjivanje notificiranih tijela</i>	Aneks VII -	§ 147
<i>Ovlašteni zastupnik</i>	Član 8(1)	§ 64
<i>Zgrada</i>	Član 1(1)	§ 17
	Član 2(2)	§ 36
<i>Odbojnici</i>	Aneks I - Pasus 3.3	§ 119
	Aneks IV – stavka 4	§ 142
<i>Žičare</i>	Isključenje- Član 1(3)	§ 17, § 22 i § 23
<i>Pozivni signali</i>	Aneks I - Pasus 1.6.3	§ 111
<i>Kabina</i>	Član 1(2)	§ 22
	Aneks I - Pasus 1.2	§ 98
	Aneks I - Pasus 3.1	§ 117
	Aneks I - Pasus 4.3	§ 124
<i>Vrata kabine</i>	Aneks I - Pasus 3.1	§ 116
	Aneks I - Pasus 4.1	§ 121
<i>Nosač</i>	Član 1(1)	§ 19
<i>CE znak</i>	Aneks I - Pasus 1.2	§ 101
	Obrazloženje br. 7	§ 11
	Član 5(1)	§ 47
	Član 7	§ 60 i § 61
	Član 8(5)	§ 69
	Član 10	§ 74 do § 77
	Aneks III	§ 138 do § 140
<i>CEN</i>	Član 5(2)	§ 52
<i>Navođenja</i>	Navođenje	§ 1
<i>Komitologija</i>	Obrazloženje br. 11	§ 15
	Član 6(3)	§ 57
<i>Komunikacija sa službom spašavanja</i>	Aneks I - Pasus 4.5	§ 126
	Aneks I - Pasus 4.9	§ 130
<i>Ocjenjivanje usklađenosti- sigurnosne komponente</i>	Član 8(1)	§ 64 i § 65
<i>Ocjenjivanje usklađenosti - liftovi</i>	Član 8(2)	§ 67
<i>Usklađenost sa tipom</i>	Aneks XI	§ 151
<i>Komande</i>	Aneks I - Pasus 1.6.1	§ 109
	Aneks I - Pasus 1.6.2	§ 110
<i>Građevina (koja nije zgrada)</i>	Član 1(1)	§ 17
	Član 2(2)	§ 36
<i>Građevinski proizvodi</i>	Obrazloženje br. 10	§ 14
	Član 14	§ 81
	Aneks I – Uvodna napomena 4	§ 90
<i>Dizalice na gradilištima – isključenje</i>	Član 1(3)	§ 23
<i>Koordinacija notificiranih tijela</i>	Član 9	§ 73
<i>Protuteg</i>	Aneks I - Pasus 4.3	§ 124
<i>Rizik od prignječenja - vrata</i>	Aneks I - Pasus 4.1	§ 121
<i>Rizik od prignječenja - krajnji položaji kabine</i>	Aneks I - Pasus 2.2	§ 114 i § 115
<i>Demonstriranje rada lifta</i>	Član 2(5)	§ 42
<i>Inspekcija projektnog rješenja</i>		§ 155
<i>Faza projektovanja- liftovi</i>		§ 67
<i>Faza projektovanja-sigurnosne komponente</i>		§ 154
<i>Invalidna lica</i>	Aneks I - Pasus 1.2	§ 99 i § 100
	Aneks I - Pasus 1.6.1	§ 109
<i>Dokumentacija</i>	Aneks I - Pasus 6.2	§ 135

<i>EC deklaracija o usklađenosti</i>	Član 5(1)	§ 47
	Član 8(1)	§ 66
	Član 8(3)	§ 68
	Aneks II A	§ 136
	Aneks II B	§ 137
<i>EC ispitivanje tipa</i>	Aneks V A	§ 144
	Aneks V B	§ 145
<i>Električne opasnosti</i>	Član 1(5)	§ 32
	Aneks I - Pasus 1.1	§ 94
<i>Električna oprema</i>	Aneks I - Pasus 1.6.4	§ 112
<i>Električni sigurnosni uređaji</i>	Aneks IV	§ 143
<i>Elektromagnetska kompatibilnost</i>	Član 1(5)	§ 31
<i>Osvjetljenje u slučaju opasnosti (nužna rasvjeta)</i>	Aneks I - Pasus 4.8	§ 129
	Aneks I - Pasus 4.9	§ 130
<i>Osnovni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi</i>	Član 3(1)	§ 43 i § 44
	Aneks I	§ 85 do § 135
<i>Evakuacija "zarobljenih" osoba</i>	Aneks I - Pasus 4.4	§ 125
<i>Isključenja</i>	Član 1(3)	§ 23
<i>Izložbe</i>	Član 2(5)	§ 42
<i>Postojeće zgrade/ građevine</i>	Član 1(1)	§ 17
	Aneks I - Pasus 2.2	§ 114 i § 115
<i>Postojeći liftovi</i>	Obrazloženje br. 5	§ 8 i § 9
<i>Završna inspekcija</i>	Aneks VI	§ 146
	Aneks XIII	§ 156
<i>Sistemi gašenja požara</i>	Član 2(3)	§ 38
<i>Liftovi za vatrogasce</i>	Aneks I - Pasus 4.10	§ 131
<i>Vatrootpornost prilaznih vrata</i>	Aneks I - Pasus 4.2	§ 122 i § 123
<i>Slobodan pad</i>	Aneks I - Pasus 3.2 i 3.4	§ 118 i § 120
	Aneks IV - Pasus stavka 2	§ 141
<i>Slobodan protok</i>	Navođenja	§ 2
	Član 4	§ 45 i § 46
<i>Slobodan prostor ili sklonište</i>	Aneks I - Pasus 2.2	§ 114 i § 115
<i>Frikcioni bubnjevi</i>	Aneks I - Pasus 1.4.4	§ 106
<i>Potpuno osiguranje kvaliteta - liftovi</i>	Aneks XIII	§ 153 do § 157
<i>Potpuno osiguranje kvaliteta – sigurnosne komponente</i>	Aneks IX	§ 149
<i>Liftovi samo za terete</i>	Član 1(2)	§ 22
<i>Uputa</i>	Član 6(2)	§ 56
<i>Vodiče</i>	Član 1(1)	§ 17
	Član 1(2)	§ 22
<i>Opasnosti</i>	Aneks I - Uvodna napomena 1	§ 86
<i>Zdravlje i sigurnost radnika</i>	Član 2(4)	§ 40
<i>Harmonizirani standardi</i>	Obrazloženje br. 8	§ 12
	Član 5(2) i 5(3)	§ 49 do § 54
	Član 6(1)	§ 55
	Član 12	§ 80
<i>Gornji slobodni prostor</i>	Aneks I - Pasus 2.2	§ 114 i § 115
<i>Provođenje (implementacija)</i>	Član 15	§ 82
<i>Kosi liftovi</i>	Član 1(2)	§ 22
<i>Informacije</i>	Član 12	§ 79
<i>Inspekcija lifta u upotrebi</i>	Član 2(4)	§ 39
	Aneks I - Pasus 6.2	§ 135
<i>Faza instaliranja (ugradnje , montaže)</i>	Član 8(2)	§ 67
<i>Montažer (instalater)</i>	Član 1(4)	§ 24
<i>Pločica montažera (instalatera)</i>	Aneks I - Pasus 5.1	§ 132
<i>Uputstva- liftovi</i>	Aneks I - Pasus 6.2	§ 135
<i>Uputstva -sigurnosne komponente</i>	Aneks I - Pasus 6.1	§ 134

<i>Nepravilno postavljen CE znak</i>	Član 10	§ 77
<i>Komplet</i>	Član 2(2)	§ 36
<i>Prilazna vrata</i>	Aneks I- Pasus 2.3	§ 156
	Aneks I- Pasus 4.1	§ 121
	Aneks I- Pasus 4.2	§ 123 i § 124
<i>Pravni lijekovi/sredstva</i>	Član 11	§ 80
<i>Platforme za dizanje- Direktiva o mašinama</i>	Član 1(1)	§ 18
<i>Pogonska mašina lifta</i>	Aneks I- Pasus 1.5.1	§ 107
<i>Liftovi</i>	Član 1(1)	§ 17
	Član 1(2)	§ 22
<i>Grupa za administrativnu saradnju za liftove (ADCO)</i>	Član 2(1)	§ 35
<i>Komiteta za liftove</i>	Član 6(3) i 6(4)	§ 57
<i>Liftovi u upotrebi</i>	Član 2(4)	§ 39 do § 41
<i>Radna grupa za liftove</i>	Član 6(3) i 6(4)	§ 58
<i>Komiteta za liftove</i>	Obrazloženje br. 11	§ 15
<i>Osvjetljenje</i>	Aneks I- Pasus 4.8	§ 129
<i>Kontrola opterećivanja</i>	Aneks I- Pasus 1.4.1	§ 103
<i>Uređaji za zabavljanje prilaznih vrata</i>	Aneks I- Pasus 2.3	§ 116
	Aneks I- stavka 1	§ 141
<i>Dnevnik / knjiga održavanja</i>	Aneks I- Pasus 6.2	§ 135
<i>Direktiva o niskom naponu</i>	Član 1(5)	§ 32
<i>Liftovi bez mašinskog prostora</i>	Aneks I- Pasus 1.5.2	§ 108
<i>Direktiva o mašinama</i>	Član 1(1)	§ 18 i § 19
	Aneks I- Pasus 1.1	§ 91 do § 97
<i>Standardi za mašine</i>	Aneks I- Pasus 1.1	§ 97
<i>Mašinski prostori/prostori pogonske mašine</i>	Aneks I- Pasus 1.5.2	§ 108
<i>Održavanje</i>	Član 2(4)	§ 39
	Aneks I- Pasus 1.1	§ 95
	Aneks I- Pasus 6.2	§ 135
<i>Značajne (bitne) modifikacije</i>	Član 2(4)	§ 41
<i>Proizvođač- sigurnosne komponente</i>	Član 1(4)	§ 28
	Član 8(1)	§ 64
<i>Nadzor nad tržištem</i>	Član 2(1)	§ 34
<i>Označavanje, znak, oznaka</i>	Aneks I- Pasus 5.1	§ 132
<i>Sredstva transporta- isključenja</i>	Član 1(3)	§ 23
<i>Države (zemlje) članice</i>	Član 15	§ 82
	Član 17	§ 84
<i>Vojne ili policijske svrhe - isključenje</i>	Član 1(3)	§ 23
<i>Rudničke dizalice - isključenje</i>	Član 1(3)	§ 23
<i>Oznake koje mogu dovesti do zabune</i>	Član 10(3)	§ 76
<i>Lift- model</i>	Član 1(4)	§ 29
<i>Moduli</i>	Obrazloženje br. 6	§ 10
<i>Motivacija odluka</i>	Član 11	§ 80
<i>Pokretni dijelovi</i>	Aneks I- Pasus 1.1	§ 95
<i>NANDO – notificirane i imenovane organizacije u skladu sa novim pristupom</i>	Član 9	§ 71 i § 72
<i>Nacionalni standardi</i>	Član 5(1)	§ 48
<i>Novi pristup</i>	Obrazloženje br. 2	§ 5
<i>Nove zgrade/građevine</i>	Član 1(1)	§ 17
<i>Notifikacija/prijavljivanje</i>	Član 9	§ 72
<i>Notificirana tijela</i>	Član 9	§ 71 i § 73
	Član 12	§ 8
	Aneks VII	§ 147
<i>Regulator prekoračenja brzine (uređaj za ograničavanje brzine)</i>	Aneks I- Pasus 1.4.2	§ 104
<i>Periodična inspekcija</i>	Član 2(4)	§ 39

	Aneks I- Pasus 6.2	§ 135
<i>Donji slobodni prostor</i>	Aneks I- Pasus 2.2	§ 114 i § 115
<i>Plasiranje na tržište - liftovi</i>	Član 1(4)	§ 25
	Član 8(5)	§ 70
<i>Plasiranje na tržište –sigurnosne komponente</i>	Član 1(4)	§ 26
<i>Pretpostavka o usklađenosti</i>	Član 5(2)	§ 50
<i>Principi integracije sigurnosti</i>	Aneks I- Pasus 1.1	§ 96
<i>Faza proizvodnje</i>	Član 8(1)	§ 65
<i>Osiguranje kvaliteta proizvodnje</i>	Aneks XIV	§ 158
<i>Osiguranje kvaliteta proizvoda- liftovi</i>	Aneks XII	§ 152
<i>Osiguranje kvaliteta proizvoda- sigurnosne komponente</i>	Aneks VIII	§ 148
<i>Objavljivanje – harmonizirani standardi</i>	Član 5(2)	§ 53
<i>Obrazloženja</i>	<i>Obrazloženja</i>	§ 3 do § 15
<i>Vozovi na nazubljenim tračnicama - isključenje</i>	Član 1(3)	§ 23
<i>Preporuke za upotrebu</i>	Član 9	§ 73
	Član 12	§ 80
<i>Sklonište</i>	Aneks I- Pasus 2.2	§ 114, § 115
<i>Oslobađanje "zarobljenih" osoba</i>	Aneks I- Pasus 4.4	§ 125
<i>Daljinsko uzbunjivanje (alarmiranje)</i>	Aneks I- Pasus 4.5	§ 126
	Aneks I- Pasus 4.9	§ 13
<i>Ukidanje zamijenjenih direktiva</i>	<i>Obrazloženje br.4</i>	§ 7
	Član 13	§ 79
<i>Spašavanje "zarobljenih" osoba</i>	Aneks I- Pasus 4.4	§ 125
	Aneks I- Pasus 4.5	§ 126
<i>Revizija/preispitivanje Direktive o liftovima</i>	Član 16	§ 83
<i>Revidirana Direktiva o mašinama</i>	Član 1(1)	§ 19
<i>Procjenjivanje rizika</i>	Aneks I-Uvodna napomena 3	§ 89
<i>Zaštitna klauzula</i>	Član 7	§ 59 do § 62
<i>Zaštitna procedura</i>	Član 7	§ 62
	Član 11	§ 80
<i>Sigurnosne komponente</i>	Član 1(1)	§ 20 i § 21
	Član 1(4)	§ 27
	Aneks IV	§ 141 do § 143
<i>Sigurnosni uređaj</i> (za zaustavljanje slobodnog pada kabine)	Aneks I- Pasus 3.2	§ 118
	Aneks IV – stavka 2	§ 141
<i>Sigurnost liftova</i>	Navodi	§ 2
	Član 2(1)	§ 33
<i>Područje primjene</i>	Član 1(1)	§ 16 do § 21
<i>Prostor za lift - armature, priključci, instalacije</i>	Član 2(3)	§ 37 i § 38
<i>Amortizeri</i>	Aneks I- Pasus 3.3	§ 119
	Aneks IV – stavka 4	§ 142
<i>Praćenje i ograničavanje brzine</i>	Aneks I- Pasus 1.4.3	§ 105
<i>Stanje tehničko-tehnološkog razvoja</i>	Član 5(2)	§ 51
	Aneks I-Uvodna napomena 2	§ 87
	Aneks I-Uvodna napomena 3	§ 89
<i>Tačnost zaustavljanja</i>	Aneks I- Pasus 1.1	§ 95
<i>Vješanje i podupiranje</i>	Aneks I- Pasus 1.3	§ 102
<i>Temperatura u mašinskim prostorima</i>	Aneks I- Pasus 4.6	§ 127
<i>Pozorišne dizalice (elevatori)- isključenja</i>	Član 1(3)	§ 23
<i>Vučni pogon</i>	Aneks I- Pasus 1.4.4	§ 106
<i>Trgovinski sajmovi</i>	Član 2(5)	§ 42
<i>Prijelazni period</i>	Obrazloženje br. 9	§ 13
	Član 15(2)	§ 82

<i>Zona kretanja</i>	Aneks I- Pasus 2.1	§ 113
<i>Sredstva dvosmjernog komuniciranja</i>	Aneks I- Pasus 4.5	§ 126
	Aneks I- Pasus 4.9	§ 130
<i>Nekontrolirano kretanje prema gore</i>	Aneks I- Pasus 3.2 i 3.4	§ 118 i § 120
	Aneks IV- stavka 2	§ 141
<i>Pojedinačna verifikacija</i>	Aneks X	§ 150
<i>Ventilacija</i>	Aneks I- Pasus 4.7	§ 128
<i>Prostor za lift (zatvoreni ili otvoreni)</i>	Član 2(3)	§ 37